Ó, Szent István, dicsértessél!

Krisztus fénye

Krisztus fénye

www.plebi.hu

2016. Szent István király ünnepe ~ XVII. évf. 3. szám (64)

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek lapja

KALENDÁRIUM

Augusztus 5. Havas Boldogasszony
6. Urunk színeváltozása
7. Évközi 19. vasárnap
14. Évközi 20. vasárnap
15. Nagyboldogasszony ünnepe
20. Szent István király
21. Évközi 21. vasárnap
24. Szent Bertalan apostol
28. Évközi 22. vasárnap
Szeptember 1. Szent Egyed apát
4. Évközi 23. vasárnap
8. Kisboldogasszony
11. Évközi 24. vasárnap
12. Szűz Mária szent neve
14. Szent Kereszt felmagasztalása
15. Fájdalmas Anya ünnepe
18. Évközi 25. vasárnap
21. Szent Máté apostol
24. Szent Gellért
25. Évközi 26. vasárnap
Október 2. Évközi 27. vasárnap
7. Rózsafüzér Királynéja
8. Magyarok Nagyasszonya
9. Évközi 28. vasárnap
16. Évközi 29. vasárnap
23. Évközi 30. vasárnap
30. Évközi 31. vasárnap

Szent Egyed apát (szeptember 1.)
A tizennégy segítő szent egyike.
A dél-franciaországi remete, majd egy kolostor alapítója és vezetője Nyugaton nagy tiszteletben áll. Tanítása ma is megszívlelendő, mely szerint: „Külső cselekedeteink tökéletességét három erény jelenléte biztosítja: a hűség, a pontosság és a szerénység.” Érdemes elgondolkodnunk rajta, mert ma mintha ezeknek az erényeknek hiányát szenvednénk! Kérjük a szent közbenjárását, hogy buzgóbban gyakoroljuk ezeket!

Czifra Lászlóné

Babits Mihály:
Miként szélcsendben a hajó

Miként szélcsendben a hajó
lelkem ma veszteg úgy lebeg
vitorla nélkül! – Ah be jó,
hogy most melletted ülhetek!
Talán megállt a vén Idő
s mi ketten élünk már csupán –
ó milyen édes lanyha hő,
mily édes lanyha délután.
Most messze földön senki sincs,
fénylik az ajtón a kilincs:
ajtó előtt a macska ül,
hátát gubbasztva gömbölyül.
Kertben tüzel a tulipán
fejét megadva csüggeteg:
most minden édesen beteg.
A tornácon az oszlopárny
a napsütött fal oldalán
ledől, mint tejben a kalán.

Nincs a világon semmi vér,
tejjel és mézzel foly az ér,
a vékony ér a hús alatt:
azért vagy, édes, oly fehér,
s nézed a fehér bús falat.
Elalszik minden – mily varázs!
Már alig zümmög a darázs.
Vállad vonala betegen
omlik el kebled vánkosán
s úgy csüggök fényes szemeden,
mint hipnotizált, orvosán.
Altass el, édes, engemet,
s álom hajóján messze vígy
ah ez az álom – eltemet –
és ah! maradna mindig így!
maradna mindig így ...
így ...
mindig így ...

Babits a feleségével, esztergomi házuk előtt

Szentek krónikája

ROLAND LOVAG

Emléknapja: július 15.

Szent Roland szobra a rigai Parlament előtt

A szentként tisztelt Roland lovag 740-ben született. Frank gróf volt, Nagy Károly császár unokaöccse, a 12 paire egyike, Bretagne kormányzója. Életéről, ezeken az adatokon felül, annyit tudunk, hogy Nagy Károly császár hispániai hadjáratában, a visszavonuláskor hősi halált halt, mint az utóvéd főparancsnoka, mikor a baszkok a Pireneusok egyik szűk völgyében rájuk támadtak. Röviden így foglalhatnánk össze Roland életrajzi adatait.

Roland lovag alakját megörökítette Eginhard, Nagy Károly krónikása a Vita Caroli Magni (Nagy Károly élete) című művében, amelyben így olvashatunk a tragikus összecsapásról: *(9) A szászok elleni szakadatlan és fájdalmas harc közepette a megfelelő pontokon helyőrségekkel erősítette meg a határt és átvonult a Pireneusokon Hispániába minden haderejének élén, amit csak fel tudott sorakoztatni; minden város vagy vár, amit megtámadott, elesett és egészen a hazavonulásig egyáltalán nem voltak veszteségei; de a Pireneusokon való átkeléskor nagy elkeseredést okozott neki a wasconiaiak hűtlensége. Ez a környék nagyon alkalmas a rajtaütésekre a sűrű erdőségek okán, amik fedik. A sereg hosszú vonalban vonult az út keskenysége miatt, amikor a wasconiaiak, akik lesben álltak egy nagyon magas hegy tetején, megtámadták az ellátmányt szállító menet végét a hátvéddel és a völgy mélyére szorították őket. A harcban mind egy szálig levágták őket, kirabolták az ellátmányt és a leszálló éj leple alatt minden irányban sebesen szétszóródtak. A vértezetük könnyűsége és a csatamező természete kedvező alkalmat biztosított a wasconiaiaknak, miután a frankok minden szempontból hátrányos helyzetben harcoltak páncélzatuk súlya és a szabálytalan talaj miatt. Eggihardus, a király asztalnoka; Anselmus, a palotagróf és Hruodlandus (Roland), Britannia határának praefectusa sok mással együtt elesett ebben az ütközetben. Ez egyszer nem került sor bosszúra, mert az ellenség oly széles körben szóródott szét a tervei végrehajtása után, hogy nem maradt nyoma a hollétüknek.*

Roland haldoklása (középkori illusztráció)

„Uram, sok nagy s kis bűnömért, mivel
megbántásodat akkor kezdtem el,
hogy megszülettem s mostan végzem el,
halálom percén, kérlek, könyörülj!”
Jobb kesztyűjét Istennek nyújtja fel:
angyalhad égből hozzá leröpül. (…)

Nyújtja kesztyűjét, hódolást mutat,
kezéből szent Gábor átveszi azt.
Roland karjára ejti homlokát,
kezét kulcsolja, lelket elbocsát.
Küldi Isten hozzá arkangyalát
s a tengervésztől védő Szent Mihályt,
Szent Gábor is égből velük leszállt,
viszik gróf lelkét földről mennybe át.

Részlet a Roland énekből

A krónikás történelmi hűséggel számol be az eseményekről. A szentként tisztelt Roland hatása azonban az európai kultúrára felmérhetetlen. Ebben nem annyira ő, mint inkább az játszott szerepet, hogy személyét használták fel példaképként a középkori világrend szellemi megerősítésére. (A keresztesek 1099. július 15-én, Roland napján foglalták el Jeruzsálemet.) Legendáját először az említett hispániai hadjáratban részt vevő Turpin, Reims érseke fogalmazta meg. Ezt felhasználva íródott a Legenda aureában olvasható története, a Nagy Károly császár című írásban. Itt a szerző ideológiai szándéka szerint már nem a baszkok szerepelnek támadókként, hanem a szaracén hódítók. A Legenda aurea így számol be a hős lovag haláláról:

Marsirus király azt is üzente, hogy elmegy megkeresztelkedni. Nagy Károly elébe ment ötvenötezer katonájával. Jöttek a pogányok, és a keresztények húszezret megöltek közülük. Ugyanakkor a keresztények közül is elesett harmincezer, zsibbadt részegségükben és a paráználkodás miatt. Minden vitézt megöltek Roland és másik öt kivételével.

Akkor Roland a megmaradt öt harcossal megölte Marsirust, ő maga megmenekült, bár négy lándzsadöfés érte. Akkor egy márványkövet három csapással, felülről lefelé kettéhasított, mert amikor látta, hogy meg fog halni, össze akarta törni kardját, nehogy a pogányok megszerezzék. Oly erősen fújt kürtjébe, hogy az megrepedt, s torka szakadtából hívta társait. Mikor Nagy Károly meghallotta a kürtszót, indulni akart, de az áruló eltérítette szándékától, mondván, hogy Roland vadászaton van. Nagy Károly még nem tudott az övéi árulásáról és legyilkolásáról. A haldokló Rolandhoz eljött Theodericus, és tanúja volt bűnbánatának és imájának. Roland háromszor megérintette a testét, mondván: „Hogyha fölébredek, maga mellé állít, és meglátom még testemből az Istent.” (Jób 19,26). Ugyanígy megérintette szemét, mondván: „Látni fogom, s ő a pártomon lesz, kit szemem lát, az nem lesz majd idegen”. (uo. 27). És így szólt: „Emlékezz rám, Uram, a te tiszteletedért halok meg messzi földön, emlékezz társaimra, akiket hasonlóképpen éretted öltek meg.” Akkor keresztet vetve ezt mondta: „Most látni fogom, amit szem nem lát”. És így lehelte ki lelkét e szent vértanú, Roland.

A középkori irodalom leggazdagabb termését a *lovagi epika* alkotásai jelentik. A legkorábbi darabok egy idősek a hősi irodalom alkotásaival, szemléletükben és formájukban, sokuk rokon is velük. A lovagi irodalom kezdetei a korai francia és német történelemben keresendők. A történetek a frank uralkodók tetteit foglalják össze, Chlodvig, Martell Károly, Kis Pipin és Nagy Károly korának hősiességét örökítik meg. A hősök nem egyszerűen a testi kiválóság vagy a nemzeti hőseszmény alakjai, hanem a keresztény világrend védelmezői is. A nemzettudat és a nemzetek feletti keresztény szellemiség fonódik össze ezekben az alkotásokban. A lovagideál tehát összetett: egyrészt a hősnek a világban kell keresnie az élet értelmét, másrészt meg kell felelnie az egyetemes keresztény erkölcsiségnek. A lovag feltétlen híve urának, lovagi hűbéri eskü kötelezi, a hit védelmezője, a női nem tisztelője, annak feltétlen védelmezője. A pogányok elleni harc, a haza védelme és a szerelem – *vitézség, bátorság és hűség* mint a legfőbb erények – a tartópillérei ennek az életszemléletnek.

A lovagi epika virágkora a XI–XIII. század. Alapvető műfajai a *vitézi ének*, a *lovageposz* és a *lovagregény*.

A lovagi epika gyöngyszeme, a *Roland-ének*, amely a Legenda aurea alapján született 1080 körül, Turoldus tollából. Francia nemzeti eposzként emlegetik, legteljesebb, 4002-soros változata egy oxfordi kéziratban maradt ránk (magyarra Rajnavölgyi Géza fordította). A Roland-ének vitézi ének, nem olvasásra szánt mű: hivatásos énekesek – jongleurök – lantkísérettel adták elő a királyi, nemesúri udvarokban, várakban és híres búcsújáró helyeken, a hallgatóság szórakoztatása. E vitézi énekek általában verses formában íródtak: páros rímű, eltérő szótagszámú, jambikus lejtésű sorokból és szakaszokból állnak.

A Roland-ének valós történelmi élményeken alapul. Megénekelt hősének mártírhalála a keresztény lovageszmény egyetemesült példájává vált. Krisztus katonája, Szent Roland személyében a hitvalló mártíromsága egyesült az aktív küzdelemmel. A mű a nem csupán a francia középkornak, hanem a Dante előtti egész európai irodalomnak legjelentősebb alkotása. Az emberfeletti hősiesség lenyűgöző példái mellett a legmélyebb emberi érzések szólalnak meg a költeményben: a hit, a hűség és a barátság, a bajtárs halála feletti fájdalom és a gonoszság gyűlölete. A középkori világ gondolkodása, magatartása tárul elénk a Roland-énekben, a lovagvilág őszinte, romlatlan eszményei mozgatják a szereplőket. Valamikor egész Európában elterjesztették az énekmondók ezt a hőskölteményt, Roland alakja legendássá vált, számos későbbi költőt is megihletett. A világ eposzirodalmában ma is a legnagyobbak között tartjuk számon.

Roland az egységes Európa jelképe volt a Respublica Christiana idején. A 19. század közepéig szinte minden német városházán ott állt szobra. Rolandban testesült meg a középkori emberi ideál: az Istent és hűbérurát szeretettel és odaadó hűséggel szolgáló hős lovag.

(Koczka Tamásné)

Babits Mihály:

REGGELI TEMPLOM

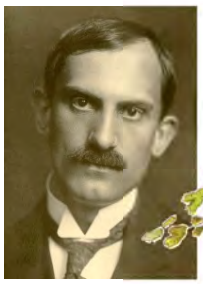

Hadd építek most egy templomot.

Napkeletre nyúl a nagyhajó,
s ha az első napfény ráragyog,
jó.

Kívül fehér, mint a tisztaság,
belül tarka, mint a képzelet,
pedig rajta semmi cifraság –
gyermeklelkü épület!

Tornya egy, de büszke, szép torony,
s mint a kukorékoló kokas,
tolja csőrét égbe hajnalon,
s hinti a sok hangot az.

S apró házak, mint a kis csibék –
s ébredez a kicsi nép.
A toronyból úgy tolong a hang,
mint a ducból reggel a galamb,

(Egy nagy majorság a kis falu,
s már csipogva nyüzsög a napon.) –
De én most a csöndes, hűs falu
templomot rakom.

Falát oszlopokkal emelem,
tűrjetek csak, jámbor oszlopok:
Ki a legtöbb terhet tűri lenn,
tartja leginkább a templomot.

Fenn tizenkét vén Apostolok
– bő redők és szent, komoly színek –
hirdetik, hogy nem okos dolog
bűnben halni meg.

Térdepelni intenek kemény
stációk,
áll a szószék, magas lépcsején,
zengnek harsány prédikációk.

De a padsor ott köröskörül
lobogókkal szinte elröpül.
Drága zászló, máriás!
Drága ének, csengő, áriás!

Mint a versem e templom olyan:
int a lecke komolyan,
de mert minden színes-hangos itt,
ez a lecke nem büsít.

Ó ezek a zengő, mély színek!
Vörös lámpák vérzenek!
Szent szoborkák, bókos angyalok,
dús fején az arany fölsajog.

Minden ablak tarka, szép üveg:
és ha reggel a pallón az Úr
napsugara jár, a szent ecset,
skárlát csöppen róla és azúr.

Ez a templom példázhatja még
az életet, mély értelme bús,
de ha nézed tarka, szép színét,
örömökkel koszorúz.

Mélyén, ahol orgonája zeng,
a Szentlélek kék galambja leng.
(Ó, Szentlélek Isten, adj erőt
segítsd meg a szegény verselőt!)

Közepén a mennyezet falát
kék borítja el:
feltámadás, mennybemenetel
zengi a Fiú dalát.

Legmesszebb, az oltár szent csúcsán
fellegek közt látható
őszfehéren ülve trónusán
Isten, a Mindenható.

S azt hiszem, hogy másról ne legyen
a Háromság neve után szó:
itt ha zárom jámbor énekem,
jó.

75 éve, augusztus 4-én hunyt el a költő

MAGYAR BÚCSÚ

Szent István király ünnepe után hűvösödnek a napok a Kis-Duna mentén. Ideköltözésünk óta tanultam ezt meg, hogy az államalapító névünnepét követően inkább az ősz cirógatja vizeinket, borzolja fáinkat. Esténként tücskök nagyzenekara zeng, szintén ősz testvért köszöntve.

Városunk különös szeretettel készül a nagy király ünnepére, hiszen nagytemplomunk titulusa, településünk védőszentje ő, és fő patrónusa szeretett hazánknak.

Szent István első királyunk – számtalan népdal, egyházi mű, himnusz zengi dicséretét, és sok finomrétegben őrzi őt népünk emlékezete.

Homlokán dicskoszorú, mely tetteiből van fonva, jobbja törvényt hozott, kardja országot szerzett, jámborsága egy egész népet térített meg. Neveltetése, műveltsége, államférfiúi bölcsessége, elszántsága a harcokban és békés időkben mind-mind olyan gyümölcsöt termett a magyarság számára, melyet a mai napig élvezünk. Méltó elődünk ő, akit szokásunk nevezni ország alapjának, népünk apostolának.

Törzse ő az Árpád-ház sok szentet szerzett arany fájának: szent maga is, s jámbor asszonya, Gisla, liliomfia, Imre, majd a hótiszta Margit, hősszívű Erzsébe t, vitéz László, jámbor Hedvig, hittel ragyogó Kinga, kelet rózsája Piroska, skóciai Margit, irgalmas szívű, prágai Ágnes, betegek gyógyítója, toulouse-i Lajos, Ferenc követője, portugáliai Erzsébet, szegények édesanyja – dicső szentjei a magyar népnek, tőle fakadtak.

Szívében hordja Istvánt a magyar nép a ligetes Nyírségben, komor Békésben, napfényes Csongrádban, szikes Alföldön, bársonyzöld Zemplénben, aranyos Mátrában, s a kék Duna mentén, lankáin a szent Bakonynak, fényes Vértesnek, hűvös Alpokalján, békés Balatonnál.

Szent ez a nap, István névünnepe – a magyarság búcsúnapja.

István koronája egy nemzetünkkel, országalapító Szent István király jobbja ma is óv, vigyáz – méltó körmenetben hordozzuk végig, megerősítvén ragaszkodásunk hozzá.

Alkotmányba, törvénybe foglaltuk tiszteletét, koronája a törvényhozás házában kapott helyet, hogy vigyázzon bennünket. Végrendelete szerint ajánlotta országát, népét Szűz Mária oltalmába, s ez a mi erősségünk.

A szent királyhoz illik hát reményben fohászkodnunk, hogy műve fennmaradjon, otthonunk álljon, családként éljünk, szent kötelékben együtt. A szent hagyomány, tisztelet, ragaszkodás szője át napjainkat, hogy életünk legyen. Az ő szellemében alakuljon életünk, az ő királyi rendelkezése szerint maradjunk meg a megtartó hitben.

Szent István király, Magyarország védőszentje, hozzád könyörgünk mi, késői nemzedék, ne hagyj el bennünket! Vezess minket Jézusunk lábaihoz, esd ki néped számára Jézus urunk irgalmát. Imádkozz érettünk, legyünk a hitben erősek, hűségben kitartók, engedelmességben példák, járjunk te nyomodban, dicsérhessük szentjeinkkel az Atya, Fiú és Szentlélek Istent mindörökké.

Koczka Tamásné

A KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

A szentek közössége

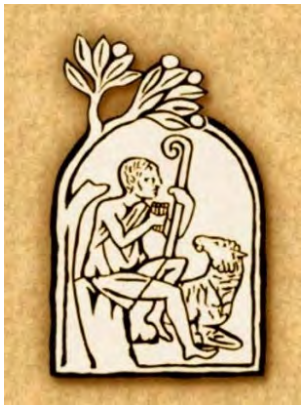

Az apostoli hitvallás, miután megvallotta a „szent katolikus anyaszentegyházat”, hozzáteszi: „a szentek közösségét”. Ez a cikkely bizonyos szempontból az előző tudatosítása, hiszen: „Mi az Egyház, ha nem az összes szent gyülekezete?” (LG 36). *Az Egyház pontosan ez: a szentek közössége.*

„Mivel az összes hívő egyetlen testet alkot, mindegyik javában részesülnek a többiek is. (…) Így hinni kell, hogy létezik az Egyházban a lelki javak közössége. A legjelentősebb tag Krisztus, mivel Ő a Fő (…) Így Krisztus lelki javait közli minden taggal, és ez a közlés az Egyház szentségei által történik.” (Aquinói Szent Tamás: Symb 13)

„Mivel az Egyházat maga az egyedüli Szentlélek kormányozza, úgy minden lelki kincs, amiben az Egyház részesül, szükségszerűen közös alappá válik.” (Római Katekizmus 1,10,24)

A „szentek közössége” kifejezésnek így két, egymáshoz szorosan kapcsolódó értelme van: „a szent dolgok közössége, a sancta”, és „a szent személyek közössége, a sancti”.

„Sancta sanctis” – szentség a szenteknek, hirdeti a legtöbb keleti liturgiában a celebráns, mikor felemeli a szent adományokat az áldoztatás előtt. A hívek (sancti) tápláléka lesz Krisztus Teste és Vére (sancta), hogy növekedjenek a Szentlélek közösségében (koinonia), és azt közöljék a világgal.

I. A lelki javak közössége

A jeruzsálemi ősegyház közösségében a hívek „…állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban.” (ApCsel 2,42)

Közösség a hitben. A hívők hite az Egyház hite, amit az apostoloktól kapott, életadó kincs, ami gazdagodik, ha osztoznak benne.

A szentségek közössége. „Az összes szentségek gyümölcse mindenkié, mert a szentségek – főleg a keresztség, hasonlatosan az ajtóhoz, amelyen át az emberek az Egyházba belépnek – mindegyike szent kötelék. Ezek a kötelékek mindnyájunkat egybekötnek és valamennyiünket Jézus Krisztushoz kapcsolják. A szentek közössége a szentségek közössége (…). A közösség szót minden egyes szentségre lehet alkalmazni, mert mindegyik Istennel egyesít minket. (…) De ez a szó az Eucharisztiára jobban alkalmazható, mint a többire, mert főképpen az teszi teljessé ezt a közösséget. (Római Katekizmus 1,10,24)

A karizmák közössége. „Az Egyház közösségében a Szentlélek sajátos kegyelmeket is szétoszt a hívők minden fokozata között” az Egyház építésére. (LG 12) „A Lélek ajándékait pedig ki-ki azért kapja, hogy használjon vele.” (1Kor 12,7)

„Mindenük közös volt.” (ApCsel 4,32). „Mindazt, amit a keresztény birtokol, úgy kell tekintenie, mint ami mindenkivel közös, így mindig késznek kell lennie és segítségére sietni a rászorulónak és nyomorában a felebarátnak.” (Római Katekizmus 1,10,27) A keresztény az Úr javainak intézője. (vö. Lk 16,1-3)

A szeretet közössége a sanctorum communio-ban. „Egyikünk sem él, s egyikünk sem hal meg önmagának”. (Róm 14,7) „Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, vele örvend valamennyi. Ti Krisztus teste vagytok s egyenként tagjai.” (1Kor 12,26-27) „A szeretet nem keresi a magáét.” (1Kor 13,57; vö. 10,24) A legkisebb, szeretetből végzett cselekedetünk is mindenki hasznára visszahangzik a minden emberrel való szolidaritásban, legyenek élők vagy halottak. Alapja ennek a szentek közössége, és ez utóbbinak minden bűn árt.

II. A mennyei és a földi Egyház közössége

Az Egyház három állapota. „Amíg tehát el nem jő dicsőségében az Úr minden angyalával és amíg – a halál megsemmisítése után – alá nem lesz vetve az Úrnak minden, addig tanítványai közül egyesek a földön vándorolnak, mások a földi életből eltávozva tisztulnak, ismét mások megdicsőült állapotban vannak, és „tisztán látják majd magát a háromszemélyű egy Istent, amint van.” (LG 49)

„Egyek vagyunk azonban mindnyájan – jóllehet más és más fokban és módon – Isten és a felebarát ugyanazon szeretetében és ugyanazt a dicsőítő himnuszt énekeljük Istenünknek. Mert Krisztus valamennyi híve – az ő Lelkének birtokában összeolvad az egy Egyházba és egymáshoz kapcsolódik őbenne.” (LG 49)

„Az úton lévőknek és a Krisztus békéjében elszenderült testvéreknek egysége a legkevésbé sem szakad meg, sőt erősebb lesz a lelki javak közösségében, az Egyház mindenkor vallott hite szerint.” (LG 49)

A szentek közbenjárása. „Azáltal ugyanis, hogy az égiek bensőségesebben egyesülnek Krisztussal, az Egyház egészét még jobban megszilárdítják a szentségben (…) Szüntelenül közbenjárnak értünk az Atyánál. Bemutatják érdemeiket, amelyeket a földön szereztek Jézus Krisztus, Isten és az emberek egyetlen közvetítője által. (…) Nagy segítséget nyújt tehát gyöngeségünkben az ő testvéri gondoskodásuk. (LG49)

Ne sírjatok, hasznosabb leszek nektek halálom után és hatékonyabban segítlek majd titeket, mint életemben. (Szent Domonkos mondta testvéreinek, haldokolván; vö. Szász Jordán: Lib 93) Mennyországom avval töltöm, hogy jót teszek a földön. (Gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz: Verba)

Közösség a szentekkel. „Az égiek védelmét azonban nemcsak jó példájuk miatt tiszteljük, hanem még inkább azért, hogy megerősödjék az egész Egyház egysége a Lélekben a testvéri szeretet gyakorlása által. Mert amiként az úton lévők keresztény közössége közelebb visz bennünket Krisztushoz, úgy kapcsol össze minket a szentekkel ápolt bizalmas kapcsolat Krisztussal, aki kútfeje minden kegyelemnek és magának Isten népének is az éltetője. (LG 50)

Krisztust imádjuk, mert ő az Isten Fia. Ami a vértanukat illeti, szeretjük őket, mint az Úr tanítványait és követőit, jogosan az ő királyuk és mesterük iránti összehasonlíthatatlan odaadásuk miatt; bárcsak lehetnénk mi is társaik, velük együtt tanítványok. (Szent Polikárp: Mart 17)

Közösség a holtakkal. „A zarándokló Egyház jól ismeri Jézus Krisztus misztikus testének ezt a közösségét: az első keresztény időktől kezdve nagy kegyelettel ápolta a holtak emlékét, és közbenjáró imákat ajánlott fel értük, mivel „szent és jámbor gondolat a halottakért imádkozni, hogy megszabaduljanak bűneiktől.” (2Mak 12,46; LG 50) Értük végzett imádságunk nemcsak segítheti őket, hanem hatékonyá is teheti értünk végzett közbenjárásukat.

Isten egyetlen családjában. „Valamennyien, akik Isten gyermekei vagyunk, és egyetlen családot alkotunk Krisztusban, ha összefogunk egymással a kölcsönös szeretetben és a Szentháromság egy Isten dicsőítésében, akkor megfelelünk az Egyház lényegi hivatásának. (LG 51)

Dán Károlyné

SZENTMISÉINK RENDJE:
Taksony
Szent Anna templom
vasárnap ½ 9 óra,
hétköznap hétfőn és pénteken,
valamint szombat este 7 óra,
kedd reggel 8 óra
Dunaharaszti
Szent István plébániatemplom
vasárnap
reggel 7 óra és de ½ 11 óra,
hétköznap hétfőtől csütörtökig
reggel 7 óra,
elsőpénteken este ½ 6 óra
Ligeti Szent Imre kápolna
vasárnap de ½ 10 óra,
pénteken reggel 7 óra,
szombaton este ½ 6 óra

***

Fogadóóra:
A dunaharaszti Főplébánián
szerdán du 4-6 óráig
(kivéve ünnepek)

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy
adományokat:
* a **Taksonyi Szent Anna templomért Alapítványnak a 64400116-30110038-61100015 ÚJ !!**
* a **Dunaharaszti Szent István templomért Alapítványnak a 64400116-30109984-61100011 ÚJ !!**
* a **Dunaharaszti „Szent Imre Római Katolikus Templomért” alapítványnak a 11600006-00000000-09873755** bankszámlaszámokra lehet befizetni.

Egyházadót:
a **„Dunaharaszti római katolikus Főplébánia” 11742180-20075426**,
a **„Rákócziligeti római katolikus egyházközség” 11742180-20065661** és
a **„Taksony római katolikus plébánia” 11742180-20075983** bankszámlaszámon is lehet rendezni,
ugyanezen célra csekkek a templomokban találhatók.

A magyar szentek és boldogok mozaik a krakkói Irgalmasság Bazilika magyar kápolnájában

A Szentlélek csodái

19. rész

*„**Az idők jelei arra hívnak minket, hogy megtérjünk**, újjászülessünk, hogy megerősítsük testvéreinket is.*

Hogyan tudna valakit megerősíteni az, akiben nem ég a Szentlélek tüze és jelenléte?” – Székely János püspök

Vajon megtörtént-e már életünkben a lényünk mélyéig ható evangelizáció? Elérte-e már az örömhír, Krisztus üdvözítő üzenete legmélyebb indíttatásainkat, legrejtettebb és legélesebb problémáinkat, a halálra, a rombolásra és önpusztításra irányuló ösztöneinket? Készek vagyunk-e a teljes megfordulásra, annak az új erőnek a befogadására, mely kivezet minket a halál birodalmából és bevezet az életébe, új kapcsolatokat teremt önmagunkkal, Istennel és a másik emberrel? Gyógyulni akarunk, megtérni azonban nem feltétlenül. Ez az oka annak, hogy a lélek mélyének evangelizációjáról elmélkedem, mintsem gyógyulásáról.

Mindannyian egyedi lények vagyunk, így teremtett és így szeret bennünket Isten. Ez az élet alapvető törvénye. Mindenki önmaga, helyettesíthetetlen értékű, szerethető és szeretni képes, egészen személyes önazonossággal, feladatokkal és irányultsággal rendelkezik, úgy ahogyan mindannyiunknak egyedi ujjlenyomatunk van. Az emberi lények különbözősége, össze nem keveredése lényeges elv, ez alapozza meg Istenhez való viszonyunkat, identitásunkat, kibontakozásunkat. Innen kell kiindulnunk, ebben kell horgonyt vetnünk, itt kell keresnünk vigaszunkat, örömünket, biztonságunkat. Isten valamennyiünket szeretett fiának, leányának tekint (Mt 3,17), gyermekének nevez (Lk 15,31), nevünkön szólít (Jn 10,3), tenyerébe rajzol. Valamennyien becsesek vagyunk a szemében (Iz 49,16; 43,4), számítunk valakinek. Ezt a szeretetet a Mennyei Atya hiánytalanul adja, összehasonlítás, érdemek és kedvezés nélkül. Bármilyen legyen is állapotunk vagy múltunk, bármilyen is betegségünk vagy halálunk formája, ez a szeretet vár bennünket, nem szakad meg és nem hagy el, szelíden fogadja gyengeségeinket, sebeinket, fájdalmainkat, bukásainkat. Ennek a szeretetnek egész élettörténetünket kiszolgáltathatjuk, nem kell félnünk, hogy megítél, elvet vagy eltaszít. Sírjunk, nyugodjunk el, hajtsuk fejünket az Atya szívére, engedjük, hogy vállunkra tegye két kezét. Az Atyához vezető kapu soha nincs zárva, még ha piszkosak, rongyosak, megalázottak vagyunk is, ha szégyenkezünk is kudarcaink miatt, zavartan, kimerülten állunk is elébe. Az Atya már messziről lesi visszatérésünket (Lk 15,20-24), elénk szalad, karjaiba zár, szorosan átölel minket és ünnepet rendez számunkra, mivel nagy az Ő öröme, ha csak egyetlen gyermeke is visszatér hozzá. Az első lépés részünkről ennek a szívünket érintő, életünket helyreállító szeretetnek az elfogadása.

Isten a szeretet; irgalmas szeretettel szeret minket, melynek neve: agapé. Isten szeretete megelőz, megkeres és megtalál minket. Ő az első. Mi értelme volna kimerülni a törekvésben, hogy megérintsük Istent, ha Ő maga nem lenne képes megérinteni minket, s arra várna, hogy megnyíljunk előtte? A kezdeményezés mindig az Övé. „De elérkezik az óra, s már itt is van, amikor igazi imádói Lélekben és igazságban imádják az Atyát. Mert az Atya ilyen imádókat *keres*.” (Jn4, 23-24)

Isten szeretete egyszerre apai és anyai, amilyennek minden szeretetnek lennie kellene. Isten szeretete valódi szeretet. Isten igazságban szeret minket. A szeretet az igazságban leli örömét. Nem is annyira anyának vagy atyának kellene nevezni Istent, mint inkább az isteni szeretet atyai és anyai szerepeiről kellene beszélni. Mégis, Isten alapvetően, lényege szerint atya. Ez azt jelenti, hogy összeolvadás nélkül, helyes távolságból kínálja szeretetét, ugyanakkor mégis anyai gyengédséget érez irántunk. Aki csak az anyai szeretetet látja Istenben, az az egybeolvasztó szeretet szimbolikájához jut, s azt kockáztatja, hogy a személy megszűnik létezni.

Isten végtelen irgalom, de egyúttal Ő adja az élet nagy törvényeit is, s ha ezeket áthágjuk,

mélyen megsérülünk és szerencsétlenné válunk. Isten szeretete gyengéd, irgalmas, de ugyanakkor fényes és erőteljes is.

Arra ösztönöz, hogy helyesen ismerjük magunkat.

Nem tehetünk másként, mivel Isten a szabadságunkra apellál. Jelenlétének és irgalmának kegyelmével már mindent megkaptunk, de nekünk is ki kell vennünk részünket az életből.

Az evangelizáció, Krisztus üdvözítő üzenetének, az örömhír befogadásának útján mindkettő alapvető szerepet játszik: a szeretet is, az igazság is. Nincs valódi szeretet igazság nélkül. Nincs építő igazság szeretet nélkül. Csak azért vagyunk képesek a megtérésre, azért tudunk megszabadulni vakságunktól, valóságunknak megfelelően tekinteni magunkra és elfogadni, hogy Isten valóságunknak megfelelően lát bennünket, mert találkoztunk a szeretettel.

Képességünket azonban, hogy elfogadjuk Isten szeretetét, megbénítja a mi rendetlen szeretetünk vagy szívünk sebei, melyek talán egész életünket végigkísérték. Ha vannak dühkirohanásaink, elfojtott vagy kontrolálhatatlan érzelmeink, ha állandóan önmagunk körül forgunk, ha úgy véljük, hogy a szeretet elképzelhetetlen, lehetetlen, veszélyes vagy fenyegető, ha mindenhatónak tekintjük magunkat és minden bajból egyedül keressük a kiutat, ha csak saját erőnkre és hozzáértésünkre támaszkodunk, ha nem hisszük el, hogy „erős mentsvár a mi Istenünk”(Zsolt 46), akkor Isten szeretete még nem ér el hozzánk. Ő ugyanis, aki mindig felkínálja szeretetét, soha nem erőlteti azt ránk.

Sokaknak sikerült felfedezniük Isten személyes szeretetét. Előfordulhat azonban, hogy észre sem vesszük, máris így gondolkodunk: ha Isten a szeretet, akkor nem kell semmit tennünk, s egyoldalú elfogadásra rendezkedünk be. Úgy tárjuk Isten elé sebeinket és problémáinkat, hogy Tőle várjuk, tegyen meg mindent helyettünk is, s ezzel megrövidítjük az igazság útját. Elfeledkezünk arról, hogy nekünk is ki kell vennünk a részünket abból a munkából, melyet üdvösségünkre Krisztus végez el bennünk. Ezzel Isten szeretetéből csak az anyai vonásokat emeljük ki, s kitesszük magunkat annak a veszélynek, hogy elfeledkezünk a visszafordulás feladatáról, arról az útról, amelynek megtétele nélkül nem juthatunk el lelkünk mélyére, s nem kezdhetjük meg a rendrakás feladatát. Ezzel azt kockáztatjuk meg, hogy a gyermeki szív ürügyén visszafejlődünk, infantizálódunk. Isten szeretete nem infantizálja az embert, hanem arra szólítja fel, hogy merjen szembesülni életének próbatételeivel.

Nekünk adja Országát, de arra kér bennünket, hogy alakuljunk át, képmásától hasonlatosságáig jussunk,

s a szabadság felvállalásával töltsük be Isten fiainak és leányainak szerepkörét.

Tehát: ne essünk egyik csapdába se! Ne higgyük, hogy Isten helyettünk is mindent megtesz, de ne is hagyatkozzunk kizárólagosan a saját erőnkre, elfelejtve, hogy Isten szeret, vár és megment minket. Megeshet, hogy megkeményedünk, kiuzsorázzuk erőinket, megfosztjuk magunkat Isten ajándékaitól, s nem tudjuk már elfogadni az üdvösséget. Ahelyett, hogy örömmel szemlélnénk azt, elfásulunk.

Ne nyugtalankodjunk: a Lélek bennünk él, segít nekünk az előrejutásban; igen, kérhetjük a Szentlélek vezetését. Ő maga hívott meg minket erre az útra, ahol minden ember megtapasztalhatja – a maga mértéke vagy Krisztusé szerint –, hogyan lett az Ige testté, hogyan érinti az Ige a testet, a személyt.

Kizárólag Isten Lelkére jellemző, hogy édes vonzerejével a lélekbe hatolva szeretetében mindent átformál, hogy az átalakulást semmiféle ok nem előzte meg, vagyis anélkül, hogy a változást megelőzően a képzeletben, az értelemben vagy az akaratban bármi történt volna, ami képes lenne ilyen isteni fellángolást kiváltani.

Isten valóban nem úgy tér be a lélekbe, mint egy idegen, aki bejelenti magát és bebocsátást kér, sokkal inkább úgy jön,

mint a ház ura a saját otthonába anélkül, hogy ezt előre jelezné, mert Ő a lelkek valódi ura,

különösen a tökéletes lelkeké, akiket kiváltképpen ural.

A Tökéletesség mindenkiben munkálkodik, hol édességgel, hol erővel, egyszer világos, máskor sötét fényességgel, olykor nyíltan, néha pedig rejtve. Elég, ha hűségesen és állandóan követjük szent indíttatásait, s máris tökéletesek vagyunk. Isten Lelke a megjelenés és elrejtőzés váltakozását nemcsak a kezdőkkel gyakorolja, hanem a tapasztaltakkal is, akik már a tökéletesség legmagasabb pontjához közelednek. Elrejtőzik előlük, hogy ne ragaszkodjanak az édességekhez, hanem szokjanak hozzá az erények szilárd lélekkel való gyakorlásához, az érzékek berzenkedő idegenkedése és ellenkezései dacára is.

Isten nem ízlelteti meg magát velük, nehogy hiúvá váljanak, vagy jó dolgukban nehogy valamilyen rejtett büszkeség csapdájába essenek. Az Úr Lelke elrejtőzik, hogy sötétséggel és vigasztalansággal alázatra tanítsa őket. Ezekiel prófétánál olvassuk, hogy dicsőséges trónusán ülve megjelent neki Isten, ő azonban megrémült a látványtól és arccal a földre vetette magát: „Íme, ott állt az Úr dicsősége, mint az a dicsőség, amelyet a Kebár folyó mellett láttam; és arcra borultam.” (Ez 3, 23) Ezekiel nem merte felemelni tekintetét, míg Szentlelkével Isten segítségére nem jött és talpra nem állította mély meghajlásából: „Erre belém jött a Lélek és talpra állított.” (Ez 3, 24). Isten ezzel értésünkre adja, hogy csak azokat a lelkeket emeli fel mélységes megalázkodásukból és megsemmisülésükből, akik dicsősége láttára előbb leborulnak előtte. A kegyelmi ajándékok mindig belső összeszedettséget és rendkívüli készséget idéznek elő a lélekben, hogy értelmével Istenhez emelkedjen és az örök javak után szívből vágyakozzon. Az Igazság segíteni akar, hogy helyes érzések legyenek bennünk. Isten segít a tehetetlenségünkben, ha imádkozunk Hozzá, hiszen az Úr azt szeretné, hogy kovász legyünk a világban, hogy építsük az emberek közötti kapcsolatokat.

Az emberi lény három fő részből áll:

1.) szellemből *– ez a szív mélye ,* ***2.)*** *lélekből vagy* ***pszichéből*** *és* ***3.) testből****, e három egységéből.*

A szív mélye létünk központja, legbensőbb lényegünk, a szívnek a szíve, melyről a Biblia is beszél: nem érzelem, hanem az Istennel való találkozás helye. A psziché tartalmazza érzéseinket, érzékenységünket, érzelmeinket, értelmünket, képzeletünket, valamennyi képességünket, a magunkhoz vagy másokhoz fűző kapcsolatainkat. A test a fizikai, biológiai létezés hordozója. A test, a lélek és a szív mélye nem azonos síkon léteznek. Kölcsönösen feltételezik egymást, de nem keverednek össze. Fontos, hogy a síkokat ne cseréljük fel, hanem világosan elkülönítsük őket egymástól. Ugyanakkor nem szabad megosztottságot, ellentétet, szétoldódást sem feltételezni közöttük. A lélek mélyének evangelizációja, a krisztusi örömhír befogadása mindhárom síkon, ennek az összekavarodás nélküli egységnek a felkutatására vállalkozik, vagyis, hogy engedjük a Szentlelket, szabadon végezze munkáját, mivel az Ő feladata létünk egyesítése. Akár a teremtett világban, bennünk is van egy belső rend, melyet ismernünk és tisztelnünk kell.

Ha azonban csak az értelembe, az intellektusba hullik a mag, akkor nem szökken szárba; ha az Ige Lelke nem jut el lényünk központjába, a szívbe, belsőnk örvényébe, vagy a testünkbe, akkor nem is érint meg bennünket. A követendő út a megtestesülésé, amikor a Lélek magára ölti emberségünket, ahogy Jézus Krisztus is tette. Lényünk valamennyi rétegében érvényre kell juttatnunk az üdvösséget, rendet kell teremtenünk magunkban, igazodnunk kell életünk alapvető törvényeihez.

Mit keresünk, miközben bejárjuk ezeket az utakat?

Mit keresünk, miközben bejárjuk ezeket az utakat? Gyógyulást? A minket kínzó tünetek, félelmeink, depressziónk, negatív énképünk, szorongásaink megszüntetését? A boldogság, biztonság, fontosságunk, elfogadottságunk, a jólét, az én kibontakozásának valamely formáját? Nem szabad áltatnunk magunkat: mindez nem képezi útvonalunk célját. A lélek mélyének evangelizációja azt a célt követi, hogy megadja Istennek az Őt megillető helyet életünkben. Hozzá kell fordulnunk, miközben emberségünk teljessége szerint élünk a Lélek erejéből.

Lényünk valamennyi rétegében érvényre kell juttatnunk az üdvösséget, rendet kell teremtenünk életünk alapvető törvényeihez. Az utat magunkkal kezdjük – énünk a mi elsődleges tapasztalati területünk –, de nem magunkkal fejezzük be. Mi vagyunk a kiindulópont, de nem mi vagyunk a cél, a megtérés útján haladva csodálkozva tapasztaljuk majd, hogy a körülöttünk levő világ is megújul. Így válunk Isten szőlőjének valódi munkásaivá. Például említeném Karol Józef Wojtyła – Szent II. János Pál pápa, Márton Áron püspök, boldog Salkaházi Sára vagy Agnes Gonxha –Kalkuttai Boldog Teréz anya életét. Ezek az emberek, Isten fiai és leányai nagy nehézségeken keresztül haladva, hitben hűségesen kitartva járták az igaz élet útját – kovászként az emberek között, sokakat megnyerve Isten szeretetének – míg végül eljutottak az Ő színe látására.

Akikben Isten Lelke lakik, azok Isten fiai és leányai, és azok járhatnak Lélekben és igazságban,

Lélekben és szabadságban, szeretetben és hűségben, és ők tudnak sokakat szabadon hazaölelni az atyai házba.

Tóth Marianna

Forrás:
Scaramelli, Giovanni Battista: A szellemek megkülönböztetése, Nagyvárad, IHTYS Kiadó, 2016
Pacot, Simone: A mélységek evangelizációja, Magyarszék, Sarutlan Kármelita Nővérek, 2003
Katona István atya és Matthew Lozano tanítása nyomán

Köszönet a **MÁRIA RÁDIÓ FM 88,8-as budapesti frekvencia** elnyeréséért!
Ezen a sávon is hallgathatjuk Dunaharasztin és körzetén kedvenc rádiónkat, már nemcsak a gyáli sávon.

Aki teheti, nézze és támogassa a keresztény tévécsatornát, a **BONUM TV**-t!

A katolikus megújulás két nagy eseményére hívjuk fel az érdeklődők figyelmét:
III. Szeretetláng Fesztivál Máriaremetén a kegytemplom parkjában
2016. augusztus 27-én, 9-17 óráig. *„Minden család egy Kegyhely legyen!"*
Vendég: Francesco Bamonte atya: „Szűz Mária harca a gonosszal" című előadásával; zenei szolgálat: Eucharist zenekar

A Katolikus Karizmatikus Megújulás 25. Találkozója az Újpesti Jégpalotában 2016. november 12-én, 9-20 óráig

IZAIÁS, AZ „ÖTÖDIK EVANGÉLISTA”

Kedves Olvasók!

Talán felvetődik a kérdés, miért foglalkozunk az Ószövetségi írásokkal, ószövetségi prófétákkal? Olyan távol vannak tőlünk. Idegen világ. Valóban?

Nem is olyan távol vannak a mi lelkivilágunktól, csak néhány példa erre:

Gyermekek, fiatalok, felnőttek gyakran és nagy lelkesedéssel éneklik azt a modern gitáros éneket, amely így kezdődik:

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, örökre enyém vagy. Viruló réteken át, hűs forrás felé vezetlek, pásztorod vagyok,…” (Iz 43,1)

A zeneszerző Izaiás próféta könyvének 43. fejezetéből vette ezeket a szavakat.

Egy másik példa: Adventben és nagyböjtben szívesen hallgatjuk a Megváltóról szóló jövendöléseket. Pl. *„Az Úr Lelke rajtam, és elküldött engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek és gyógyítsam a megtört szívűeket”* (Iz 61,1)

Vagy: *„Nézzétek a szolgám, akit támogatok,… kiárasztom rá lelkemet, hogy igazságot vigyen a nemzeteknek… A megtört nádat nem töri el, a pislákoló mécsest nem oltja ki.”* (Iz 42,1)

Idézhetnénk a szenvedő megváltóról szóló megrázó szavait az 52-53. fejezetből, amelyet nagypénteken olvasunk fel. *„Úgy nőtt fel előttünk, mint a hajtás, nem volt sem szép, sem ékes, megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfia, aki tudta mi a szenvedés, megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra. Bár a mi betegségeinket viselte, …és a mi fájdalmaink nehezedtek rá. A mi bűneinkért szúrták át, … az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást.”* (Iz 53,2-8)

Beszámolóm első részében ismertetem Izaiás élettörténetét és a kort, amelyben a próféta élt.

A második részben pedig Könyvének fontosabb részleteit, hogy amit hallunk az egyházi év folyamán tudjuk értékelni. (Karácsonyi újságban)

Kedves Olvasók!

Kik is voltak az ószövetségi próféták? Mi volt az ő szerepük, küldetésük a maguk korában?

A *próféta* görög szó, jelentése hírnök, szóvivő, beszélő, az isteni jóslatok közvetítője. Héberül *nabi,* aki beszél, aki hirdet. Azt is jelenti, hogy *látnok.*

A prófétizmus a Kr.e. XI. században a prófétai közösségek megjelenésével kapja első lendületét. Példák erre Illés, Elizeus próféták. Ezek a próféták Jahve (Isten) nevében összefogják a nemzet erejét.

A Kr.e. X. században, a királyok idejében a prófétaság szembekerül a királyság intézményével és védelmébe veszi a királyság előtti kor vallási, erkölcsi és szociális értékeit.

A Kr.e. VIII. század közepétől megjelenik a klasszikus értelemben vett prófétaság, amelynek képviselőit *íróprófétáknak* is szoktak nevezni, a Szentírásban található, nevüket viselő és igehirdetésüket tartalmazó könyvek alapján. Ezek között az első Ámosz próféta (Kr.e. 783-743).

A babiloni fogság előtti próféták Izraelt, hűtlensége miatt, az üdvösség elvesztésével fenyegetik, és Isten eljövendő ítéletét hirdetik. A fogság alatti és utáni prófétaság gondolatvilágában viszont az üdvösséges jövő, a végidő képe kerül elénk.

Izaiás próféta élete

Izaiás (héberül Jesaja), jelentése „Jahve szabadulás” Apja Ámosz (nem azonos a próféta Ámosszal) – Ifjú korában béke és jólét volt az országban. A Kr.e. VIII. század második felében mintegy 40 éven át tevékenykedett Júdeában Uzija király halála évétől (736) Jotám, Acház és Hiszkija királyok idejében. Életének utolsó dátuma 701, Jeruzsálem ostroma az asszír uralkodó, Szancherib palesztinai hadjáratának idején. Életének befejezéséről több hagyomány maradt ránk. A Talmud szerint mártírhalált halt. Más forrás szerint Manassze király üldözi a prófétát, elfogja és kettéfűrészelteti.

Prófétai meghívását könyvének 6. fejezetében írja le (Iz. 6,1-13). Látomásban kapta meg a meghívását. Önként ajánlotta fel magát Isten szolgálatára.

Ekkor már nős volt. Két fia született. Valószínű, hogy a jeruzsálemi arisztokráciához tartozott. Képei a városi életre utalnak. A próféta iskolázottságáról tanúskodik széles látóköre, kora problémáinak megítélése, teológiai reflexiójának mélysége, nyelvezetének eleganciája. Jól ismeri a főváros szociális, politikai és kulturális viszonyait is, amelyből nyilvánvaló, hogy jeruzsálemi lakos volt, és ott nőtt fel. Meghívását is a jeruzsálemi templomban kapta.

Nyelvezetét tekintve kiemelkedik Izajás stílusának tömörsége, képeinek és jelzőinek, hasonlatainak újszerűsége, szerkesztésének harmóniája révén. Kifejezésmódjának emelkedettsége méltó eszköze a Jahvénak, Izrael istenének szentségét, világfelettiségét és történelmet uraló szabadságát hirdető prófétai tanításnak.

Izaiás próféta könyve, amely három részből áll.

1/ 1-39. fejezet, tartalma:

A próféta meghívása. Fenyegető prófétai mondások Júda, Jeruzsálem, valamint a pogány népek ellen. Az üdvösség ígérete.

2/ 40-55. fejezet, tartalma:

Vigasztalás, remény a fogságból való hazatérésre. Sion, és a templom helyreállítása.

Isten Szolgájának bemutatása, meghívása, engesztelő szenvedése, diadala és felmagasztalása.

3/ 56-66. fejezet, tartalma:

A fogság utáni Palesztinában kialakult körülmények leírása. A templom újjáépítésének nehézségei, valamint a végidőben elérkező Isten országa. Isten új népe, melynek áldásában a pogány népek is részesülnek.

Kedves Olvasók!

Izaiás próféta ma is aktuális gyönyörű tanítását részleteiben a következő újságban ismertetem. De addig is vegyék kezükbe a Szentírást, Isten üzenetét, és merítsenek belőle kincseket, lelki erőt.

Szeretettel: András atya

Kép: Részlet Izaiás próféta könyvéből (Holt-tengeri tekercsek)

AZ IRGALMASSÁG EVANGÉLIUMA

Szent Lukács

Lukács evangéliuma az Újszövetség harmadik könyve, a négy kanonizált evangélium egyike; Máté és Márk evangéliumával együtt az, ún. szinoptikus evangéliumok közé tartozik. Lukács evangéliuma az első része annak a kétrészes műnek (*Opus Lucanum*), amely a kereszténység eredetének történetét mondja el: Jézus gyermekkorától egészen Szent Pál Rómába való megérkezéséig (Kr.u. 60). Vagyis írásának első része az evangéliumból, második része pedig az Apostolok Cselekedetei c. könyvből áll. Ez az irat az Újszövetség legnagyobb terjedelmű műve, mely jelentős hatást gyakorolt, „keresztény finomsága" miatt a keresztény teológiára és szellemiségre.

Az evangélium szerzője a hagyomány szerint Lukács, aki görögül beszélő orvos volt, emellett Pál munkatársa missziós útja során. Pál térítette meg őt valószínű még Antiochiában.

A kettős mű (az Evangélium és az Apostolok Cselekedetei) az író nevét sehol sem említi. A szerzőséget a Muratori töredék bizonyítja elsősoron; másodízben pedig Szent Iréneusz megjegyzése is, miszerint Lukács, Pál kísérője és könyvében rögzítette az általa hirdetett evangéliumot. Pál apostol is hivatkozik Lukácsra leveleiben, mint orvosra és útitársra *(vö. Kol 4,14; 2Tim 4,11)*.

Lukács könyve jóval Pál összes leveleinek megírása előtt keletkezett, mivel vajmi keveset használ fel Pál teológiájából és tanításából, vagyis Kr. u. 90 előtt, de 70 után írhatta, Márk evangéliumának születése után, mert utóbbiból azonban sokat átvesz és beemel saját evangéliumába. Ezért Kr. u. 80-85-re tesszük megírásának idejét.

A többi evangéliummal ellentétben, Lukács maga adja meg művének módszerét és szándékát. Azzal a céllal ír, hogy Teofil és a többi keresztény hitét elmélyítse *(Lk 1,1-4)*. Azt szeretné, ha Teofil és barátai a hitben meglátnák, hogy Jézusban, Istennek minden ígérete beteljesedett. Arra hívja meg őket, hogy ne csak a Jézus feltámadásával és keresztségével kapcsolatos reflexiók alapján tegyenek tanúságot Jézusról, mint üdvözítőről, hanem Jézusnak Istenben élt élete alapján is. Lukács egy olyan Istenbe vetett mélyebb hitre akarja őket indítani, akinek a kegyelme szuverén és mértéken felül nagylelkű, aki visszájára fordítja az emberi elvárásokat és lehetetlen helyzetekben teremt emberi lehetőségeket. Lukács szándéka az, hogy olvasói elmélkedésük során *(vö. Lk 1,5–2,52)* egészséges képet kapjanak abból az örömről, bizalomról, hitről, reményről, kitartásról, várakozásról és ujjongásról, amelyet azok éreznek, akik a hűséges Isten cselekedeteire válaszoltak életükben.

Művét elsősorban pogány-keresztényeknek szánta, azoknak, akik nem állnak messze a zsidóság hagyományától, valamennyire ismerik azt, biztonságot adva nekik az elbizonytalanító helyzetekben. Ezt sok finom célzással támasztja alá, melyet csak azok értettek meg igazán, akik jól ismerték a Bibliát.

Lukács evangéliumában szembetűnő az események időkeretbe foglalása. Történeti bizonyítást akar adni, bizonyítása azonban mégsem pusztán csak időkről, helyszínekről, szereplőkről, összefüggésekről és szemtanúkról szól, hanem a beteljesedésről. Azokat az okokat, folyamatokat és állomásokat mutatja be, amelyeken keresztül a zsidóságból kereszténység lett. Rámutat, hogy mindez Isten szándéka szerint történt, hogy a kereszténység a zsidóság szerves folytatása. Üdvtörténetet ír, arról a pillanatról számol be, amikor elérkezett *az idő közepe*. Igazolja, hogy Isten terve kezdettől fogva az volt, hogy a pogányokhoz is eljusson az üdvösség és annak híre. Azt akarta, hogy olvasói tudják, hogy Isten az üdvösség tervébe őket is kezdettől fogva belefoglalta, még akkor is, ha történetileg a zsidók hallották először a kinyilatkoztatást, hogy majd mindenkinek tovább adják. Az üdvösség története pontosan Isten terve szerint bontakozott ki, ahogyan azt az Ószövetségben megjövendölték.

A fentiekből már kicsit rájöhettünk arra, hogy Lukács teológiájában a legfontosabb gondolatok a krisztológia; az üdvtörténet, üdvösség; az irgalom; az imádság, hála és öröm; és az elkötelezett keresztény élet.

1. Krisztológia. A többi evangéliumban szereplő krisztológiai felségcímek Lukácsnál is megtalálhatók: Jézus a *„Krisztus"* (Messiás), aki Dávid házából származik *(Lk 1,32; 2,11; 4,41; 9,20)*. Ő az *„Emberfia"*, aki itt a földön hatalommal lép fel *(Lk 5,24; 6,5)*. Ő az „Isten Fia" *(Lk 1,32.35; 22,70)*, aki földi létének első pillanatától kezdve egyedülálló kapcsolatban áll az Istennel, mely különbözik minden ember istenkapcsolatától *(Lk 1,35; 2,49; 10,21)*. Egyedül Lukács használja az Üdvözítő (*szótér*) címet. Ezzel azt jelzi, hogy Jézus küldetésének lényeges eleme az emberek megmentése, amely nem politikai, hanem lelki jellegű. Ugyancsak Lukács krisztológiai sajátossága az „Úr" (*küriosz*) cím rendszeres használata. Lukács elbeszélő keretben alkalmazza.

2. Lukács evangéliuma, mint az üdvösség dokumentuma. Jézus működése ennek az üdvtörténetnek a része. Jézus működése pedig az Egyház működésének a megalapozása. Lukács ezt szakaszokra bontja:

– első szakasz Izrael korszaka, mely Keresztelő Szent János működését is magában foglalja;

– második szakasz Jézus ideje, az idő közepe;

– harmadik szakasz az egyház időszaka és a jelenkor, melyet a Szentlélek vezet és irányít *(Lk 12,12)*.

Fent már említettem, hogy Lukács úgy láttatja Isten üdvözítő tervét, mint amely eleve minden embernek szól. Ez a következő részekben jut kifejezésre: Sion énekében az üdvösség úgy jelenik meg, mint amit Isten *„minden nép színe előtt"* készített *(Lk 2,31) „világosságul a pogányok megvilágosítására" (Lk 2,32)*. Jézus nemzetségtáblájában is az egyetemes szemléletmód uralkodik: Jézus, mint Ádám leszármazottja, az egész emberiség számára meghatározó személy. Fontos szempont még az egyetemesség mellett, hogy Lukács nem izraelitákat, hanem pogányokat állít példaképül, mint pl.: a kafarnaumi századost *(Lk 7,9)* az ir-

galmas szamaritánust *(Lk 10,25)* és a leprától megtisztult hálás szamaritánust *(Lk 17,11)*.

3. Irgalom és bűnbocsánat. Lukács a többi evangélistához képest erőteljesebben emeli ki Jézus irgalmas, lehajló szeretetét a társadalom másodrendű vagy kitaszított csoportjai iránt. Különleges nyitottságot tanúsít a bűnösök iránt, nem zárkózik el tőlük, hanem elfogadja közeledésüket, keresi őket, asztalközösséget vállal velük *(Lk 19,1-10)*, sőt megbocsájt és ígéretet tesz a kereszten, jobb oldalán függő latornak *(Lk 23,39-43)*. A tékozló fiú története jelzi, hogy Isten atyai háza mindenki előtt nyitva áll, mindenkinek megbocsát, aki őszintén megvallja hibáját, bűneit.

Lukács gyakran szembeállítja a keresztény bőkezűséget a zsidóság önző magatartásával is. A tékozló fiúnak rendezett lakomát, két „anti-lakomával" keresztezi: A farizeusok lakomáján az első helyeket válogatják, nem hívják meg a szegényeket *(Lk 14,1-24)*, a dúsgazdag pedig, – ellentétben Lázárral –, önzően elzárja a szívét *(Lk 16,19-31)*. A két történetből megtanulhatjuk, hogy a kereszténység azért az üdvösség útja, mert a szeretet gyakorlása hitelesíti! (Lukács, a szeretet példáinak ábrázolásával, a görög műveltséggel rendelkezők számára vonzóvá akarta tenni a keresztény üzenetet).

Az asszonyok szerepe is figyelemre méltó. Jézus feltörte az asszonyokkal kapcsolatos korabeli korlátokat. Különösen is fontos szerepet kapnak a gyermekségtörténetben: Mária, Erzsébet (Zakariás felesége) és Anna, az üdvösség korát váró izraelita „jámborok" típusai. Lukács külön kitér arra, hogy Jézus nyilvános működése és vándorlása során jómódú asszonyok kisérték, akik támogatták Őt és az apostolokat. Lukács név szerint is megemlíti őket: magdalai Mária, Johanna, Zsuzsanna *(Lk 8,1-3)*. Csak Lukácsnál szerepel Mária és Márta története *(Lk 10,38-42)*, a naimi özvegy fiának feltámasztása *(Lk 7,11-17)* és a bűnös asszony, aki egy előkelő farizeus házában keni meg Jézust *(Lk 7,36-50)*.

Jézus idegenek iránti rokonszenvét is kidomborítja Lukács. Szigorúan megfeddi a tanítványokat, akik bosszút akartak állni a szamaritánusokon, akik nem fogadták be őket *(Lk 9,51-56)*. Azonban a szamaritánusok két helyen is követendő példaként szerepelnek: az irgalmas szamaritánus *(Lk 10,30-37)* a felebaráti szeretet, a leprától megtisztított szamaritánus pedig a hála jelképe *(Lk 17,10-17)*. Lukács azt hangsúlyozza a történetek által, hogy a végidőbeli asztalközösségnek a pogányok is részesei lesznek.

4. Az imádságnak, hálának és örömnek feltehetően buzdító célzata van, ugyanakkor igen fontos téma az evangéliumban. Megtudjuk, hogyan kell a hívőnek Istenhez fordulnia: feltétlen bizalommal *(Lk 11,9-11)* és kitartóan *(Lk 11,5-8; 18,1-8)* ugyanakkor alázattal *(Lk 18,9-14)*. A keresztények legfőbb példaképe Jézus, aki életének minden fontosabb eseménye előtt imádkozott az Atyához: megkeresztelkedésekor *(Lk 3,21)*, az apostolok kiválasztásakor *(Lk 6,12)*, Péter hitvallásánál *(Lk 9,18)*, a színeváltozáskor *(Lk 9,28 kk.)*. Természetesen a Miatyánk megtanításakor is *(Lk 11,1)*, szenvedésekor *(Lk 22,41)* és halálakor *(23,46)*.

Az evangéliumból csak úgy sugárzik az öröm, az üdvösség öröme, mely az Isten szeretetébe és irgalmába vetett bizalomból ered. Legszebb példája ennek a gyermekségtörténet himnuszai: a Magnificat *(Lk 1,46-55)*, a Benedictus *(Lk 1,67-79)*, a Nunc dimittis *(Lk 2,29-32)*, valamint az angyalok dicsőítése *(Lk 2,14)*. Ez az öröm végighatja az evangéliumot egészen a végéig: Jézus mennybemenetele után az apostolok *„nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe". Mindenkor a templomban voltak és dicsőítették az Istent." (Lk 24,53)* Lukács ezzel a megfogalmazással azt szeretné elérni, hogy minden hívő szíve teljes odaadásával dicsőítse Istent.

5. Lukács fontosnak tartotta azt kihangsúlyozni evangéliumában, hogy Jézus követése teljes elkötelezettséget kíván azoktól, akik vállalkoznak rá. A tanítványoknak mindent el kell hagyniuk *(Lk 5,11.28; 14,33; 18,22)*. Lukács számára az ideál a szegénység. (Természetesen ezt elég nehéz ma megélnünk, de arra hív minket, hogy ne ragaszkodjunk foggal-körömmel a múlandó anyagi javakhoz). Jézus igazi barátai a szegények: nem a napkeleti bölcsek jönnek először a jászlához, hanem a pásztorok. Tagadhatatlan, hogy Lukács gazdag emberekről is beszél, akik Jézus iránt nyitottak voltak: Johanna, Kuza felesége *(Lk 8,3)*, Zakeus *(Lk 19,1-10)*, Arimateai József *(Lk 23,51)*. Példájuk megmutatja számunkra, hogyan kell a földi vagyont helyesen használni.

Nemcsak Lukács evangéliuma, hanem mindegyik Szentírásban szereplő evangélium kimeríthetetlen lelki forrással rendelkezik. Megmutatják példaképünk: Urunk, Jézus Krisztus igazi arcát. Mint négy festő, akik egyetlen ember portréját festik meg. Mindegyik kicsit más stílusban, másmás színezettel és ecsetvonással, más lényegi megragadással ugyan, de a kép ugyanazt az embert ábrázolja. Minél többször olvassuk az evangéliumot, annál mélyebb rétegeit és összefüggéseit fedezhetjük fel. Segít eloszlatni kétségeinket. Hűségre, kitartásra nevel a nehézségek elviselésében, elmélyíti hitünket és Isten-kapcsolatunkat, mely által bátran tehetünk tanúságot a világban, mert „mindazt, aki megvall engem az emberek előtt, az Emberfia is megvallja Isten angyalai előtt." (*Lk 12,8*).

„Részleges búcsút nyerhet az a hívő, aki a Szentírást Isten szavának kijáró tisztelettel és lelki olvasmányként olvassa. Teljes búcsúban részesülhet, ha ezt legalább fél órán át teszi."

Horváth Péter Vendel

Felhasznált irodalom:
Kocsis Imre: Bevezetés az Újszövetség kortörténetébe (Szent István Társulat) 2015.
Kocsis Imre: Lukács evangéliuma (Szent István Társulat) 1995.
Székely János: Az újszövetség teológiája (Szent Jeromos Társulat) 2003.
Szent Jeromos Bibliakommentár
www. uj.katolikus.hu

Képek. El Greco Szent Lukács evangelista és Ferenczy Károly Az irgalmas szamaritánus

FERENC PÁPA AMORIS LAETITIA
kezdetű apostoli buzdítása

A Szent István Társulat gondozásában idén július 6-án magyarul is megjelent Ferenc pápa *Amoris laetitia* kezdetű apostoli buzdítása a családban megélt szeretet örömérőL.
Az elmúlt évekre visszatekintve ezt a pápai megnyilatkozást kísérte a világ közvéleménye részéről a legnagyobb érdeklődés, s mivel a téma szinte minden megkeresztelt embert érint valamilyen formában, ennek magyarországi megjelenését előzte meg a legnagyobb várakozás.
A püspöki szinódus 2014-ben és 2015-ben tartott ülésszakai őszinte nyíltsággal és bátorsággal hozták felszínre azokat az időszerű kérdéseket, amelyek a Szent II. János Pál pápa által 1981-ben írt *Familiaris consortio* kezdetű apostoli buzdítás, majd a család 1994-ben meghirdetett nemzetközi éve óta felszínre kerültek az egyházban. A házasság és a család intézményéről szóló katolikus tanítás ugyan kétezer éve alapjában változatlan, ám az *Ecclesia semper reformanda* (Az egyház mindig megújulásra szorul) jegyében a Tanítóhivatal folyamatosan vizsgálja az idők jeleit és reflektál az új kihívásokra. A világ minden tájáról egybegyűlt főpásztorok ezért a 2015 októberében megjelent szinódusi zárójelentésben összegezték a kultúrákon és kontinenseken átívelő problémákat azzal a kéréssel, hogy a Szentatya jó pásztorként mutasson utat ezekben Isten népének. Ferenc pápa a buzdítás 2. pontjában így reflektál erre: *„…a fölvetett témák összetettsége megmutatta, hogy folytatnunk kell néhány tanbeli, erkölcsi, lelkiségi és lelkipásztori kérdés elmélyítését. A lelkipásztorok és teológusok reflexiója, amennyiben hűséges az Egyházhoz, tisztességes, valósághű és kreatív; segít majd bennünket a világosabb tájékozódásban. A médiában vagy a sajtóban – de még az Egyház szolgái között is – megjelenő viták a mindent kellő megfontolás vagy alap nélkül megváltoztatni akaró féktelen vágytól egészen addig a magatartásig mennek, amely mindent általános szabályozás vagy néhány teológiai megfontolásból levont túlzó következtetés révén szándékozik megoldani.”*
E belső lelki megfontolás nyomán született az Amoris laetitia, amely elsősorban lelkipásztori szempontok mentén haladva megerősíti az evangéliumi tanítás változhatatlanságát, ugyanakkor a szeretet és az irgalmasság szellemében önvizsgálatra, a testvéri odafigyelés fontosságára, az önhibájukon kívül reménytelenségbe süllyedt házasfelek és családtagok segítésére bátorítja a püspököket, a lelkipásztorokat és minden katolikus hívőt, hiszen – ahogy a Szentatya a buzdítás 1. pontjában írja – *„A házasság válságának számos jele ellenére a család utáni vágy továbbra is eleven, és ösztönzi az Egyházat, főként a fiatalok között. E vágy válaszaként a családra vonatkozó keresztény üzenet valóban örömhír.”*

(Magyar Kurir nyomán)

* * * * *

A 2016. évi Szent Anna napi búcsú szombatján a szentmisét Polcz Zoltán újmisés atya celebrálta.

A SZÜLŐI HIVATÁS ÜNNEPÉN

Dr. Székely János, Esztergom-budapesti segédpüspök tartott lelkigyakorlatot még évekkel ezelőtt nekünk, kispapoknak Egerben, és akkor mondta el a következő történetet. Székely püspök atya több évig tanult a Szentföldön, Betlehemben, minden bizonnyal ott hallott egy libanoni nagymamáról.

Ennek a nagymamának sok unokája volt, és esténként, amikor a kisebbek az ölébe ültek, a nagyobbak pedig mellé kucorogtak, énekelt nekik. Mégpedig ott, a keleti emberekre jellemző módon az evangélium történeteit énekelte az unokáknak, akik ebben a szellemben nőttek fel.

Egy napon a faluba fanatikus muzulmánok költöztek, akik egy este felgyújtották a család házát. Félelemtől remegő szívvel keresték a nagymamát, de nem találták sehol. Már a legrosszabbra gondoltak. Ekkor vették észre, hogy a nagymama az utca végén ballag hazafelé, sértetlenül, éppen a templomból, miséről jött haza.

A tragikus események után a család ismerősöknél húzta meg magát. Az első ott elfogyasztott vasárnapi ebéd előtt a nagymama imádkozott a családdal együtt. Majd azt vette észre, hogy a fiatalabb gyermekei, unokái az ebéd közben arról beszélnek gyűlölettől dagadó szívvel, hogy bosszút akarnak állni az elszenvedett sérelmek miatt. Ő pedig elkezdte énekelni a mindannyiuk által ismert szentírási részt: „*imádkozzatok üldözőitekért, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnek titeket…*” A gyermekek és az unokák is megértették az evangélium üzenetét…

Milyen óriási kincs egy ilyen nagymama, aki az evangélium dallamait énekli!

Milyen óriási kincs egy ilyen nagymama, akinek szívét, sőt, egész életét ezek a dallamok töltik be, és ezt ülteti el a gyermekei és unokái szívébe is!

Milyen óriási kincs egy ilyen nagymama, aki az evangélium üzenetét hirdeti a családban!

Amikor Szent Annát és Szent Joakimot, a boldogságos Szűzanya szüleit köszöntjük, a szülői, nagyszülői hivatást ünnepeljük!

A gyermekek nevelésének elsődleges felelősei a szülők. Nem az állam, nem is az iskola, még csak nem is a hitoktató és a pap! Kötelesség és küldetés!

A szülő kötelessége, hogy gyermekét óvja és védje. Sajnos, ha szétnézünk környezetünkben, vagy kis hazánkban, azt tapasztalhatjuk, hogy ez a védelem nagyon sok gyermek életében nincs meg. Rászakad a gyerekre a média világából nagyon sok szenny. A szülei életéből a széteső házasságukból a zűrzavar, a fájdalom és a boldogtalanság… A gyermekkor titokzatosságát a világ ridegsége és közömbössége nagyon hamar elveszi.

A világ nagy bűne, hogy elvette a gyermekektől a gyermekkor örömét, szépségét és szeretetét. Emlékszem, az én gyermekkoromban – ami még nem is olyan régen volt! – kinn játszottunk az utcán, fociztunk vagy bicikliztünk, és nagyon sokszor csak este mentünk haza… társas együttlét! Megéltük, mit jelent a közösség, a barátság, az együtt töltött idő, a versengés, a szórakozás!!! Ma mit tapasztalunk??? Nem látni gyermeket még nyári szünetben sem az utcán! Otthon a számítógép és a legújabb mobiltelefon bűvöletében és árnyékvilágában élik az életet… tisztelet a kevés kivételnek!

Nem hagyjuk őket gyermeknek lenni, és nagyon hamar rájuk szakad a világ baja és nehézsége! A gyermek addig gyermek, amíg tud hinni abban, hogy a világ szép, amíg tud hinni abban, hogy mindig a jó győzedelmeskedik. Amint ezt széttépik, a gyermek menthetetlenül felnő és a gyermekkorának vége szakad!

A szülő kötelessége, hogy gyermekét óvja és védje! Ez nem azt jelenti, hogy elkényeztesse, és mindent megadjon neki, amit esetleg ő nem kapott meg gyermekkorában! Nem az élet terheitől kell a gyermeket védeni, hanem a rossztól és a bűntől!

Ha egy gyermeket túlságosan elkényeztetnek, ha mindent azonnal megkap, minden úgy történik, ahogy szeretné, abból a gyermekből önző ember lesz. Soha sem tud igazán szeretni, nem tudja majd a másik embert önmagáért tisztelni. A gyermeket meg kell tanítani inkább arra, hogy az ember értéke nem a javakban, nem a pénzben rejtezik, amit birtokol, hanem az igazi érték a személyéből fakad.

A család akkor tölti be Istentől elgondolt hivatását, ha megtanítja a gyermeket az idős iránti tiszteletre és odafigyelésre, ha megtanítja a szegény és elesett iránti szeretetre és együttérzésre, ha elindítja a gyermeket a szeretet útján. A gyermeket elsősorban nem a szülő szava, hanem a szülő egész lénye neveli. Amilyen a szülő, az sugárzik át a gyermekbe is!

A már említett Székely püspök atya mondotta a következő hasonlatot is: *a gyermek olyan, mint a nagyon érzékeny rádiókészülék!* Amire van hangolva, az sugárzik majd belőle!

A te életedben, kedves testvérem, mi az, ami szavak nélkül is sugárzik gyermekeid, unokáid életébe?

A nevelés legfontosabb feladata átadni a hit és magyarságunk kincseit a következő generációnak. A szülőnek nagyon hamar el kell engednie a gyermeke kezét. Sokkal hamarabb, mint azt sejtené! A gyermek életének nagy döntéseit a szülő nem hozhatja meg helyette. A legnagyobb kincs, amit a szülő átadhat a gyermeknek, az Isten és az ősei iránti szeretet és hűség!!! Ami majd akkor is vele lesz, amikor a szülő már nem tud mellette lenni, amikor már nem tudja fogni a kezét!

Milyen óriási kincset képviselnek a családban azok a szülők, nagyszülők, akik ezt megértik, és e szerint nevelik gyermekeiket, unokáikat, mint magyar jövőnk zálogát!

Kedves Szülők, kedves Nagyszülők!

Ti átadtátok-e a hit kincsét gyermekeitek, unokáitok számára?!

Mi az, amire majd emlékezni fognak, ha ti már nem lesztek mellettük, hogy fogjátok kezeiket?!

Megtanítottátok-e őket az ősök iránti tiszteletre és szeretetre?!

Szent Anna közbenjárására mindannyian ehhez kérjük az erőt és a kegyelmet! Ámen.

Roland atya

A LIGETI TEMPLOM SZERKEZETI ÁTADÁSA

Elkészült a rákócziligeti új Szent Imre templom szerkezeti felépítése, kivéve a torony befejezése. Még hiányzik a harangok helye és toronysisak a kereszttel.
Megtörtént az átadás-átvétel, és a harmadik ütem kifizetése.
Idei feladataink a torony befejezése, a nyílászárók elkészítése, valamint a tető szigetelése és cserepezése.
Reméljük, hogy mindezek kivitelezésére összejön az anyagi fedezet.

Szeretnénk tájékoztatni a testvéreket, hogy a templom színes ablakainak a terve elkészítette Perlaki József, aki már a rózsaablakot is készítette.
Akik egy-egy ablak elkészítését finanszírozzák, anyagilag támogatják, azoknak neve rákerül az ablakra (mint a nagytemplomban is).

Láng András plébános

Boldog az az ember, aki az Úrban bízik.

HIRDETÉSEINK

Szent István király búcsú ünnepe augusztus 20-án, szombaton
Miserend: Dunaharaszti Főtemplom reggel 7 óra és **délelőtt 10 órakor az ünnepi nagymise.**
Rákócziliget reggel 8 óra; Taksony reggel 8 óra.

Augusztus 28. Rákócziliget
Délután 4 órakor görögkatolikus liturgia

Szeptember hónaptól:
Minden hónap első vasárnapján gyermekszentmise a dunaharaszti nagytemplomban
Minden hónap második vasárnapján szentmise a Kálvária Kápolnában
Minden hónap harmadik vasárnapján gyermekszentmise Taksonyban
Minden hónap utolsó vasárnapján görögkatolikus szentmise dunaharaszti Rákócziligeten

A taksonyi Főtéri Esték utolsó alkalma szeptember 2-án,
pénteken este 7 órakor.

Szentlélek váró szentmise iskolásoknak (Veni Sancte) szeptember 4-én,
vasárnap a szentmiséken.

Templomok éje rendezvény Taksonyban
Szeptember 11-én este a katolikus templomban
Szeptember 18-án este a református templomban

Az első bibliaóra szeptember 7-én,
szerdán este 6 órakor a Dunaharaszti Főplébánián
Ezután kéthetente.

A Dunaharaszti Szent Cecília kórus, alakulásának 25. évfordulója alkalmából ünnepi hangversenyt ad a Szent István templomban szeptember 25-én, 16 órakor.
Belépődíj nincs, de adományokat az épülő Szent Imre templom javára szeretettel elfogadunk.

A betegek szentségének templomi kiosztása
Október 15-16-án, szombaton és vasárnap.

Mindenszenteki temetői ájtatosság és sírkőszentelés
november 1-én, kedden, Taksonyban délelőtt fél 11-kor
Dunaharasztin délután fél 3-kor

Ligeti Szent Imre búcsú november 6-án,
vasárnap délelőtt fél 10 órakor

Jubiláns házasok hálaadó miséje
Dunaharasztin november 13-án, délelőtt fél 11 órakor
Taksonyban november 20-án, délelőtt fél 9 órakor

Advent első vasárnapja november 27-én
Gyertyagyújtás hagyomány szerint

Adventi hajnali misék
A megszokott rendben, reggel 6 órakor.
Hétfő Liget, kedd nagytemplom, szerda és péntek Taksony, szombat Kálvária Kápolna

ISKOLAKEZDÉSRE

Vége van a nyárnak, hűvös szelek járnak, és nagy gondja van a cinegemadárnak. Móra Ferenc kedves verstől elvonatkoztatva pedig azoknak a szülőknek-gyerekeknek is, akik nem tudják, mivel töltsék ki a nagyvakáció utolsó napjait. Ilyentájt sokan megkönnyebbülnek is, hiszen a gyermekek mindennapjait szeptember elsejétől a rendszeres iskola tölti majd ki, meghatározva az egész család napirendjét, ám megkönnyítve a gyerekek lekötésének és felügyeletének gondját. Azonban még sokunkban felmerül: mivel töltsük ki kisebb-nagyobb gyerekeink idejét a hátralévő nyolc-tíz napra, és talán még inkább foglalkoztat a kérdés: tanuljon-e a gyerek az iskolakezdésig hátralevő időben, vagy sem.

A maradék idő eltöltésére könnyebb megmondani, mit NE tegyen a gyerek: ne kuksoljon valamilyen elektronikus játék mellett vagy a tévé előtt! Olyan gyönyörű a világ, annyi látni- és tapasztalnivaló van, hogy kár ezeket a nyárvégi napokat a zárt szobában, egy nemlétező univerzumban tölteni, hiszen a magunk világát is alig ismerjük! A világhálót érdemes arra használni, hogy utánanézzünk, hol és milyen gyermek- vagy ifjúsági programot szerveznek számunkra elérhető helyen. Lesz például madárgyűrűző akció a Naplás-tónál, a Magyar Madártani Egyesület budapesti csoportjának honlapján lehet több információt találni róla – én most olvastam ilyesmiről először.

Budapest számos múzeuma közül több is ingyenes kiállítással várja az érdeklődőket, ilyen például a régebben Tűzoltó Múzeumként ismert Katasztrófavédelem Központi Múzeuma. A természetjárók számára is könnyen megközelíthető a városban található Budai Arborétum, a Kopaszigát vagy akár a Margit-sziget, ahol a Budapesti Nyári Fesztivál ideje alatt ingyenes gyerekprogramok is várják az érdeklődőket. És ha ezek túl messze vannak is, egy séta az alkonyati Duna-parton vagy egy hajnali ébredés, csak a napfelkelte kedvéért, maradandó élményt jelenthet.

Ami a nyári-nyárvégi tanulást illeti, nincs egyetlen jó megoldás, igazodnunk kell gyermekünk korához, alkatához, munkatempójához és nem utolsó sorban az iskolához, hiszen csak a szülő és iskola együttműködése segíthet a gyermek fejlődésében. Valahogy össze kell hát egyeztetni az iskolai tanulás mozzanatait a mindenkori, életkorokon átívelő tanulási folyamattal még az iskolakezdés előtti napokban is.

Mert amúgy kicsitől nagyig mindig mindenki tanul, még mi, felnőttek is, bár gyakran nem is tudatosul bennünk: elsajátítunk egy új receptet, a rózsa bujtásos szaporítását, egy szót keresztrejtvény-fejtés közben, esetleg egy új készülék kezelését. A gyerekeknek pedig a játék maga ismeretszerzés, a tapasztaltak rögzítése: a barátokkal való beszélgetések, hancúrozások, a fáramászás, biciklizés… Engedjük hát, játsszanak, sportoljanak vagy űzzék kedvenctevékenységüket, amennyit csak kedvük tartja.

És hogy lehet-e játék közben vagy játékosan is gyakorolni az iskolára? Hát persze! Mindenbe, amit a gyermekek végeznek, ha eddig nem is tettük meg, most már tudatosan lehet csempészni egy kis „tananyagot”, így például észre sem veszik, hogy utánanéztek a nyaralás helyszíne földrajzi vagy történelmi-kulturális nevezetességeinek, vagy kikerestek a neten a szülő számára egy információt: receptet, az időjárás-előrejelzést vagy a kedvenc filmszínész, zenész életrajzát.

Süssünk-főzzünk együtt, a gyerekre bízva a mértékegységek átváltását, az anyagok kimérését, és máris gyakoroltunk egy kis matematikát. És hogy a receptet értelmezni kell? Mi az, ha nem szövegértés gyakorlása? A boltban a gyerek számolja ki, mire elég a pénz, belefér-e még egy fagyi is, vagy azt, hogy jól adtak-e vissza – újabb matematikai feladat.

A naplóvezetés, a nyári élmények összegyűjtése és rögzítése fejleszti az írást és a fogalmazáskészséget, arról nem is beszélve, hogy évekkel később visszaolvasni a naplót gyakran mosolyfakasztó, kedves élmény.

A kötelességgel, teljesítéssel teli iskolai napok azonban vészesen közelednek, és a semmittevős, ráérős nyári életmódról érdemes ráhangolódni a rendszeres iskolai munkára is. Nekünk szerencsénk volt, hogy lányaink olyan iskolába jártak, ahol kötelességtudatra is szeretettel és megértéssel nevelték őket. Minden nyáron volt olvasnivaló, életkorukhoz igazodó, és a „kötelező” címke csak kezdetben törte le a lelkesedésüket, kis rábeszéléssel, a könyvből olvasott izgalmas részlettel már szívesebben láttak neki, és amint belefogtak, kedvvel olvasták végig, és újabb élménnyel gazdagodtak. S ha a kötelezővel végeztek, már jöhettek a szabadon választott, barátnők által ajánlott vagy filmről már ismert tartalmú olvasmányok is.

Lányainknak voltak elvégzendő feladataik is, de szabadon választhatóak, annyi tanári utasítással, hogy augusztus 20. után minden nap *egy kicsit* írjanak, számoljanak. Hogy mennyit és miből, azt már legtöbbször együtt döntöttük el, és időkerethez kötöttük, hogy ne legyen megterhelő a gyerek számára, inkább hangolja az iskolára, mint elvegye a kedvét tőle. Így azt mondanám: ha nincs előírt iskolai feladat, a kisiskolások a szünet utolsó két hetében játékos feladatokkal gyakoroljanak, így könnyebb lesz visszaszokniuk az iskolai környezetbe, és nem szoronganak majd az első napokban, hogy sok mindent elfelejtettek.

Vannak azonban kötelezően előírt iskolai penzumok is, melyek feladását nemcsak a gyerekek, de gyakran sok szülő is nehezményezi. Pedig minden tanár az adott tanulóközösséghez igazítja a tananyagot, nem véletlenül kér hát valamilyen nyári feladatot: célja van vele. Bízzunk abban, hogy az iskolában nyárra feladott munka hasznos és szükséges, végezze hát el a gyerek, a szülő pedig segítse, hogy a feladat mennyiségéhez igazodva osszák be a hosszú nyári napokat, hogy jusson idő játékra és pihenésre, a nyár végén pedig ne égjen a gyerek körmére a dolog, ne legyen nyűg a munka elvégzése.

A boltok vevőcsalogató polcainak fő helyein tanszerek sorakoznak, sokan talán már be is szereztek minden szükséges holmit, a nyarat kényszerű tanulással töltők pedig remélhetőleg már felkészültek a javítóvizsgákra. Következnek hát a várakozás napjai, hiszen akár örömmel, akár sajnálkozással nézünk elébe, lassan újra megkezdődik az iskola. Ha az új kihívásokkal és a régi barátokkal való találkozások öröme nem is feledteti az iskolapadban eltöltött órák gondolatát, vigasztalhat a tudat: szeptember elsejétől alig 180 tanítási nap után újabb nyári szünet következik.

Szentgyörgyi Georgina

Gárdonyi Géza: A FIAM GAZEMBER

Sajnálattal és röstelkedéssel vallom meg, hogy a fiam gazember.

A mi családunkban szokatlan karakter ez. Azt hiszem, a keresztes hadjáratig visszalapozhatnám a családunk történetét, ha ugyan a családunknak volna története. Fájdalom, az én őseim, bár sokat taníttatták őket s okos emberek is voltak, sem írni, sem olvasni nem tudtak, és én így most a fényes példákat, adatok hiányában, nem ragyogtathatom a fiam előtt.

De a fiam nem is kíváncsi a fényes példákra. A minap, hogy betöréses lopást követett el a kamarában, élénk és sötét színekkel festettem neki azt a képet, amely a mazsolaszőlőtől az akasztófáig vezet.

Hangom remegett a felindulástól. Ő a fejét a karjára fektette. Azt hittem, sír, és folytattam, mint Munkácsy: sötét háttérrel, világos alakokkal. Közben a komoly meggondolásra hivatkoztam, és azt kérdeztem tőle, hogy a mondottak után hajlandó-e lemondani az éléskamarába való betörésekről?

Hallgatott.

Megtoldottam a kérdést:

– Ígéred-e, hogy nem sikkasztod el többé a ceruzámat? Ígéred-e, hogy a cipődet nem hordozod zászló gyanánt a folyosón, és nem dobod az emeletről a házmester fejére?

Hallgatott.

Ez jó jel, gondoltam.

– Ígéred-e, hogy nem rázod többé a Mariska barátod fejét, mint ezt az állatkerti tanulmányutunkon a majomketrecnél tanultad? Ígéred-e, hogy a piromániához vezető gyufagyújtogatási passziódról lemondasz, és hogy öngyilkossági kísérletet nem követsz el a cukorkák vigyázatlan élvezetével? Ha ígéred, gyere, csókold meg a te jó apádat, aki aljas gazságaidat megbocsátja.

Hortyogott.

Gondoltam, talán nem is a fiam hibás, hanem én nevelem rosszul.

Fogadtam melléje tanítót.

A tanító úr komoly és tudományos fiatal ember volt. A jogi akadémiába járt, és cvikkert viselt. Lehetett rajta látni, hogy értelmes úri ember.

Bemutattam őt a fiamnak.

– Nézd fiacskám, ez az úr a jóra kíván téged oktatni.

A fiam rápillantott. Bizalmatlan és gyanakodó volt a pillantása. Különös, hogy a gyermekek ösztönszerűleg érzik a tanítóban az ellenséget.

Az ellenség mindazonáltal nyájasan magához vonta őt, és így szólott hozzá:

– Gyermekem, immár hat éves vagy, és azt hallottam, hogy még nem ismered a betűket.

– Igaz, – felelte őszintén a fiam.

– Hát akarsz-e tanulni?

– Nem.

– De látod, aki nem tanul, az téglahordó napszámos lesz. Aki pedig tanul, az nagyságos úr lesz. Válassz: mi akarsz lenni: napszámos vagy nagyságos úr?

– Huszár.

Megfogta a tanító úrnak az orrát, és meghúzta.

– Lásd, – szólott a derék férfiú, – most olyat tettél, ami nem illik. Jegyezd meg, hogy senkinek az orrát meghúzni nem szabad.

– Miért?

– Mert az orr nem csöngettyűhúzó.

Ez a magyarázat tetszett a fiamnak. Egyszerre az ölébe mászott és barátságosan megcsókolta.

No lám, milyen finom gúnnyal fejezi ki, hogy nem respektálja.

Néhány nap múlva azt mondja a gyerek:

– Apám, a Kati orra csengettyűhúzó ám.

Kati a cselédem volt. Csinos falusi leány.

– Mit beszélsz?

– Azt, hogy a tanító úr meghúzta a Kati orrát, és a Kati csengetett.

– Hogy-hogy?

– Meg is ölelgette, csakhogy ne csengessen, meg is csókolgatta. Mégis csengetett.

Íme, így elárulta a tanítóját.

Katit összeszidtam. Kati összeszidta a tanítót. A tanító összeszidta a fiamat.

A kis gazember ettől az időtől kezdve mindig elbújt, ha a tanítója jött: hol a sifonérból, hol az ágy alól, hol a kamarából kapartuk elő.

A tanító azonban mégis csak eljárt hozzám. De mert a Kati orrát megrögzötten csengettyűhúzónak nézte, a fiam ismételten elárulta őt.

Ezt a tanító végre is nem bírta tovább: abbahagyta a nevelést.

Sajnáltam őt, igazán sajnáltam, mert becsületes és tudományos ember volt, de annyira szemérmetes, hogy nem bírta elviselni a fiam árulkodását. Adtam is neki jó ajánlólevelet egy olyan barátomhoz, akinek nem konyha mellett nyílik a gyermekszobája.

– Látod, – szóltam ekkor a fiamhoz, – kifondorkodtad innen ezt a jóravaló ifjút. Ki tanít most meg írni, olvasni?

– Tudok, – szólott ártatlan arccal, de bizonyára belső gúnynyal, – írjak?

Azzal fölvette a ceruzámat, és míg háttal álltam feléje, a drága Gyöngyösim pergamenjére rárajzolt egy szamarat.

– Mit jelentsen ez? – kérdeztem tőle.

– Ez te vagy apám, – felelte vidáman.

Eléggé érettnek láttam arra, hogy iskolába adjam.

Mély lelkifurdalások között vezettem el őt az elemi intézetbe.

Kép: Munkácsy Mihály Tanulmány a colpachi iskolához

A tanító jóakarattal fogadott. Nem sejtette a jámbor, milyen izgágaságot vett föl az iskolájába.
– No, mi történt? – kérdeztem balsejtelemmel, mikor félóra múlva tintától csepegő fejjel és ruhában, talpig feketén hazajött.
– Semmi különös.
– És ez a feketeség?
– Tintatartó volt előttem a padban.
– Hát aztán.
– Ráütöttem alulról a tintatartó talpára, és tudod, apám, mi történt?
– Micsoda?
– A tinta ugrott.
– Ugrott-e?
– Ugrott ám, mégpedig egyenesen a tanító úrnak az arcába.
– És nem nadrágolt meg?
– Nem látott a tintától.
– De te is merő egy tinta vagy.
– Igen: mert a tinta azután visszaugrott rám, és én letöröltem a zsebkendőmmel.
Másnap remegve vittem el újból. Bocsánatot kértem a tanítójától, és különösen esdekeltem, hogy ne üsse őt agyon.
A tanító úr arcán csupán a gallus tinta nyomai sötétlettek. Ő maga egy repetir-jóság.
– A fiú kissé csintalan, – szólott láthatólag meghatva a visszaemlékezéstől, – nem baj.
Olyan helyre ültette a fiamat, ahol nem volt kalamáris, és látszólag minden rettegés nélkül nézett rá.
Eznapon már végig ott volt az előadáson.
– Kibírtak fiam? – kérdeztem örömmel.
– Ki, – felelte búsan, – de én alig.
– Elhiszem: mi történt megint?
– Képzeld csak apám, ez a tanító úr azt kívánja, hogy úgy üljek mint a sfinksz az opera előtt és folyton azt hallgassam, amit ő beszél.
– Ez a helyes.
– De én nem vagyok arra kíváncsi.
– Különös nyilatkozat!
– Unatkoztam, és fütyültem.
– Szép.
– A Pali is azt mondta. Pali előttem ül. A tanító erre...
– Azt mondta: ne fütyülj.
– Nem: azt, hogy fogjam be a számat. Befogtam a számat. Akkor meg azt mondta, hogy ne tartsam a számon a kezemet. Hát mondd apám: a lábammal fogjam be a számat?
– A végét mondd.
– A végét? Egy fiú ma gallér nélkül ment haza.
– Hogy-hogy?
– A tanító úr kiállított. A fiú palavesszőt dugott hátulról a nyakamba. Erre megfordultam, és belekapaszkodtam a gallérjába. A gallér elszakadt.
Egy hete látogatja már az iskolát a fiam és én mindennap tapasztalom, hogy még nem csapták ki.
Sokszor könnyezve magyarázom neki, hogy milyenek a jó fiúk, s ő bámulattal hallgatja.
– Mesélj még, – mondja ilyenkor ravasz áhítattal.
Oh, ha nem én volnék az apja, hanem más, már régóta azt tanácsoltam volna neki, hogy iratkozzék be előre a fegyházba. De mert a vér nem tagadja meg a vért, mindennapi aggodalommal bár, de mégis hallatlan elfogultsággal mentegetem őt.
Hátha nem is gazember ez a kis gazember? Elvégre is, még nem szedett verebeket a kútból, mint én, még nem verte be a német postamester ablakát. Sem a misebort nem itta ki a templomban.
S elvégre is minden becsületes ember így kezdi.

LEVÉL A FIAMNAK

Küldöm e levelet Somogy vármegyébe.
Somogy vármegyének kellős közepébe:
Vigyék el Györökbe, de nem a kántornak,
hanem a fiamnak: Gárdonyi Sándornak.

Szerbusz kis barátom, tejfeles jónapot!
Szeretném tudni, hogy levelem hol kapod:
réten-e? kerten-e? avagy a Horogban?
hol verébként fürdöl a sárga homokban?
avagy a szederfán, melyre létrán mászol,
s tenyered és orcád hamarosan gyászol...
Hát még a bugyogód? ezt kérdem én félve!
Jól beszélsz: minek is járatnak fehérbe!?

No de lehet pajtás, nem is ott vagy éppen:
a tavacskát méred most a faluvégen, -
pompás kis sár az ott, az itató körül!
aki térdig jár benn, a lelke is örül.
Ott örültem pajtás, én is vagy húsz éve...
s megesett ám néha, hogy nem kaptam érte.

Még azt is gondolom: odalenn találnak,
vadregényes alján a patak partjának,
ahol egymás fején próbáljátok rendre:
a káka-buzogány erős-e vagy gyenge?
s hol vizi vadászat vagyon a békákra...

Ha tán el is csusznál előre vagy hátra,
megszárad a ruhád, attól ne is félj te,
kivált ha nincs rajtad fügefalevél se.
Node akárhol vagy, az az egy bizonyos:
nincsen közel hozzád se könyv, se papiros.
Az irásbúl talán azt se tudod már te:
tollad mellett melyik ujjad hegyét mártsd be.
És amint a vizsgán a 8-szor 6 titka
benned akadt meg és nem is lőn megnyitva,
gondolom azóta se járt szám lelkeden,
más egyéb mint a szép „Egyedem-begyedem”.
Pedig hát tudod-e mi ujság barátom:
ma dobolták Pesten, Cinkotán, Karádon,
hogy csak ötöt alszik minden apró magyar,
aztán az ötödik reggel: Ugorj hamar:
vége a labdának, versenyfuttatásnak,
s főképpen a boldog mezitlábjárásnak.
Az iskolaajtót immár kinyitották,
s taniítód fölvette a leghosszabb rokkját.

Azért hát kis pajtás még az egy-két napig
úgy mulass, hogy vízbe sohse essél nyakig,
s úgy másszál, hogy némi lábad is maradjon
és minden bugyogód széjjel ne szakadjon.
A negyedik napon ints búcsut faludnak,
a jó-cimboráknak, kerteknek, kapuknak.
Várlak Budapesten sok okos tanáccsal,
s főképpen egy szörnyű nagy mézeskalácscsal.

…hogy egészen pontos legyek, *Megyek én az idő szekerén* címmel énekelte egyik nagy slágerét Sárosi Katalin, a táncdalok korának egyik kiemelkedő énekesnője. A dal természetesen az idő múlását járta körbe, és az eltelt évtizedek óta a helyzet mit sem változott, – sőt!

A hitben élő keresztények még el sem feledték a kis Jézus születését, az idővel dacoló utolsó nordmann fenyők még állnak a hűvösebb előszobákban, a húsvéti körmenet és a feltámadás után ránk váró ízes sonkák még a pácban áznak, a nyarat jelző pünkösdi ünnepkörnek pedig még se híre, se hamva, miközben már elkezdődik a szervezés és a gondolkodás. Miként is volt az elmúlt esztendőkben, és hogy legyen idén!?

Mi tetszett az embereknek, és milyen ötletek, vágyak hangzottak el a fellépőkkel kapcsolatban… Mitől lehet remekebb a hangulat, pergőbb a program és tökéletes a kiszolgálás, hogy az emberek jól – jobban(!) érezzék magukat. Hiszen mindig mindenből újabb és jobb kell. Bele sem merek gondolni, hogy mi kell a születés (Karácsony) és a feltámadás (Húsvét) ünnepe helyett, ami még… MÉG…MÉG!!! – újabb és extrább…

Szinte kettévágva az esztendőt a nyár legnagyobb ünnepe Taksonyban a Búcsú – immár évszázadok óta. Igazi népünnepély volt, amikor a szegény ember is kitett magáért.

Voltak országra és világra szóló rokoni találkozások, és bőségesen megrakott asztalok, a kotlós által felnevelt első csirkéből a rántott csirke is ilyenkor került az asztalra az elmaradhatatlan sült kacsa kísérőjeként, a sütiknél pedig a preckedli és a nuszpéga vitte a pálmát!

A környéken minden üzemben (Csepel Autógyár, Hazai Fésűsfonó, Csepel Vas- és Fémművek) pontosan tudták, hogy Búcsú van Taksonyban, mert azon a hétfőn, aki csak tehette, szabadságot vett ki, s a munkahelyek szabályosan kiürültek.

…és akkor mintha a templomban is többen lettünk volna… A színes forgatag és a külcsín csábítása egyre inkább hályogként ereszkedik a szemünk – és a szívünk! – elé, pedig azt már a kis herceg óta tudjuk, hogy „jól csak a szívével lát az ember…”.

A Taksonyi Búcsú ünnepe 2009-ben újult meg, ettől kezdődően keverednek a falunap jellegzetes vonásai az egyházi eseménnyel és a hagyománnyal.

A három napos program szombatján az ünnepélyes megnyitó várja a kicsiket és nagyokat, amikor a Fő térről zenekari felvezetéssel érkezik a tömeg a Szent Anna térre, ahol a kultúráé, a táncé a főszerep. Idén is Höchszt János dirigálta a zenekart, mely megadta az alaphangulatot az eredeti sváb dallamokkal. A Taksonyi Dunamenti Fiatal Svábok Ifi tánccsoportja, valamint a Felnőtt Sváb Tánccsoport bemutatóját követően köszöntötte Kreisz László, Taksony nagyközség polgármestere az ünneplőket, megnyitva egyben a Búcsút.

Az idei esztendőben Szigetcsép volt a Csepel-szigeti szomszédolásban a vendég, így Kóta István polgármester is köszöntötte az egybegyűlteket, majd Láng András atya gondolatai után a csépi táncosok tettek ki magukért. A Taxer Spatzen zenekar kíséretével az Überraschung tánccsoport és a Szivárvány nyugdíjas klub táncosai adtak nagyon szép műsort, mely magyar és sváb táncokat elevenített fel. A színpadi produkciót a Pattogó Menyecskék és az Osi Mädale Tanzgruppe produkciója zárta, majd a Heimatklang zenekar húzta a talp alá valót éjfélig.

A bállal párhuzamosan a templomban Polcz Zoltán újmisés atya mutatott be szentmisét, amit a kertben a KÉSZ Taksonyi Csoportjának megemlékezése követett. A malenkij robotra elhurcoltak, a kitelepítettek és a kommunizmus áldozataira emlékeztek. A hetven esztendővel ezelőtti borzalmak a mai napig felkavarják az embereket, az utókor pedig nem feledheti a főhajtást. A fáklyák lángja az áldozatokért lobogott, miközben a túlélők maroknyi csoportját köszöntötték virággal, majd Györke Erzsébet szólította Kreisz László polgármester urat, Heinek Ottót a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnökét, Bálint Gyöngyit, a Taksonyi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnök-asszonyát valamint Kóta Istvánt, Szigetcsép polgármesterét, tisztelgő gondolataik elmondására. A felszólalók után a tíz évvel ezelőtt Ruff Józsi bácsival – Taksony néhai díszpolgárával – készült interjút tekinthették meg a jelenlévők, majd az emlékezés koszorúit helyezték el az emlékműnél.

Vasárnap az egyéb mozgásformációs bemutatót követően a Gyöngyhalász Latin Zenekar karibi dalokat felvonultató koncertjét láthattuk, melyben a mediterrán világ hangszerei mellett a helyi népviseletet is megismerhettük. Este a Mambo Combo szórakoztatta a táncolni vágyókat.

Program szempontjából a hétfői nap volt a legerősebb, ami a látogatottságon is lemérhető volt. Szandi és a 3 + 2 zenekar fellépése a munkanap ellenére tömegeket vonzott. Sokan látogattak ki a kulináris élvezetek miatt is a Búcsúba, hiszen több tucat fajta édes és sós lángos, hatalmas erdélyi kürtős kalács és megannyi finomság mellett kézműves termékek és sajtsarok is várta a nagyérdeműt.

A műsor ebben az esztendőben is a Németh- és a Greznár vidámpark segítségével jött létre, és a rengeteg segítő kéznek köszönhetően. Jó volt látni az összefogást és az élményektől boldog embereket, ami arra biztosíték, hogy jövőr e is érdemes megrendezni Taksony legnagyobb nyári ünnepét.

Ruff Béla

ÜNNEPRE KÉSZÜLÜNK

Beszélgetés Nagy István kántorral

– Kedves István, harmadik kántori évadodat kezded közöttünk, a taksonyi és dunaharaszti katolikus egyházközségekben. Köszönjük szolgálatodat. Sokrétű feladat a tiéd, hiszen a kántor az egyházközségek egyik vezetője, nemcsak a zenei szolgálatért felel, hanem tagja az egyháztanácsoknak is. Sok múlik munkásságán, milyen gyümölcsöket termünk. Az általános feladatokon felül – miseszolgálat, esküvői, temetési zenei szolgálat – pedagógiai felkészültségre is szükség van, hiszen ide helyezésedkor te lettél az erős gyökerekkel és gazdag zenei felkészültséggel rendelkező dunaharaszti Szent Cecília kórus karnagya, szakmai és lelki vezetője. Idén egy ünnepélyes alkalom vár reád és a zenei együttesre. Erről szeretnélek téged kérdezni.

– Valóban, a kántori munka, szolgálat igen összetett zenei feladatkör, ha az ember igyekszik ezt „szépen csinálni". Nagy öröm számomra, hogy ebben a térségben sikerül partnereket találnom, ha valamilyen zenei elképzelésem, tervem akad. Az is öröm, hogy a Cecília Kórus mellett, ha időm engedi, a Szent István Kórussal és a Szent Anna Kórussal is zenélhetek. Harmadik évemet kezdem itt. Úgy érzem, hogy elfogadtak és befogadtak a hívek, a környezetem, amiért hálás vagyok. Jó itt élni, jó itt dolgozni.

– Milyen ünnepi alkalomra folyik most a felkészülés?

– A Gondviselés úgy hozta, hogy most egy szép jubileumhoz értünk a Szent Cecília Kórussal: 1991 októberében alakult a kórus Mátrai Imre akkori kántor-karnagy elődöm vezetésével és egy maroknyi, ám nagyon lelkes énekessel. Ennek immár 25 éve. Azóta a kórus nagyon szépen „felépült" köszönhetően elődeimnek és a lelkes énekeseknek. Szeretnénk ezt méltó módon megünnepelni. Ennek miként-jén már tavaly elkezdtem gondolkodni. November végén a váci dómban énekelhettük nagyzenekari kísérettel közel százötvenen **Charles Gounod Missa Solemnis**-ét (ünnepi mise) az ottani kórus hatvanéves jubileumát ünnepelve. Varga László atya a koncertet követő fogadáson háláját fejezte ki nekem, amiért elmentünk (holott ez nekünk volt nagy megtiszteltetés) és felajánlotta, hogy amikor kérjük őket, eljönnek és viszonozzák ezt az együttműködést. December elején Harasztin a szokásos adventi koncerten három tételt énekeltünk el ebből a kompozícióból testvérkórusunkkal, a Budapesti Szent Rita Kórussal közösen, zongorakísérettel. Miközben vezényeltem ezt a csodaszép romantikus művet, ekkor ébredt bennem a merész gondolat: ***Hozzuk össze az egész művet idehaza, a mi 25 éves jubileumunkra, de zenekarral!*** Decemberben még csak dédelgettem ezt a nem kis álmot, de januárban a tettek mezejére léptem: felkerestem László atyát, hogy élhetnék-e tavalyi felajánlásával, valamint Besenyei Évát, a Szent Rita kórus karnagyát is megkerestem, hogy az énekkart felkérjem eme közös feladatra. Korábban sokszor énekelte már együtt a két kórus ezt a művet, nagyon szeretjük is, így ez nem jelent nagy újdonságot, viszont ez után jött a neheze: zenekart szerezni, a helyi adottságoknak megfelelően összeállítani egy ilyen apparátust. Zenekari stimmeket kellett beszerezni, sok-sok egyezkedés és intézés van folyamatban még most is. László atya, mint gyakorlott karnagy és zeneszerző nagy segítségemre van a zenei szervezésben. Arra jutottunk, hogy egy kisebb vonós zenekar mellé szükséges egy timpani (hangolt dob), két fuvolista, trombitás, tenorkürt, esetleg két klarinét valamint a többi fúvós pótlására egy orgona. Nem kis feladat ezt összehozni, azt elárulhatom! Végül úgy alakult, hogy reményeink szerint a Váci Szimfonikus Zenekarból tíz fős vonós együttes fog érkezni hozzánk (három első hegedűs, három másodhegedűs, két brácsás, egy csellista és egy bőgős) valamint a timpanista. A fúvósokat helyből igyekszem szervezni. Bérelnünk kell egy „épkézláb" digitális orgonát is, az ezen való játékot dr. Bednarik Anasztázia művésznő, korábbi tanárom vállalta el. Ehhez lesz a vokális apparátus a három kórusból, összesen mintegy 60-70 énekes, valamint a három szólista.

– Kik fogják a szólót énekelni?

– Nagy örömünkre a tenor szólót kedves elődöm, Fazekas Tamás elvállalta, a szoprán szólót Besenyei Éva, a baritont pedig Homor Ferenc fogja énekelni.

– Hogyan állítottad össze a jubileumi koncert műsorát?

– A jubileumi koncert menetét az alábbiak szerint tervezem: a három résztvevő kórus tíz perces önálló műsorokat ad (a váci dóm kórusa kb. húsz fővel lesz jelen), majd beül a zenekar, és előadjuk ezt a kb. 45 perces művet. Ha magunk elé képzeljük ezt a nem mindennapi apparátust, akkor máris nagy öröm fog el bennünket. Ez a lelkesedés motiválja a szervezés nem kis feladatát. Nagy odaadással készülünk erre az alkalomra, igencsak egyedülálló lesz ez itt a Fő úti nagytemplomban. Reméljük, hogy ez a formáció össze fog állni, és **szeptember 25-én vasárnap délután 4 órakor** egy igazán szép és lélekemelő koncerttel tudjuk megünnepelni a jubileumot, felajánlva ezt, mint egy nagy közös imádságot kórusunk elhunyt karnagyaiért és elhunyt énekeseiért. A kórus közösségét is összekovácsolja ez a készület. Sokan vannak segítségemre, mert a zenei szervezés mellett rengeteg egyéb intéznivaló is van. Hálás köszönetemet fejezem ki minden segítőmnek ez úton is!

Úgy gondolom, hogy ezzel a koncerttel a helyi kulturális életnek is üde színfoltjai lehetünk, elvégre ilyen művészi apparátus nem túl gyakran lép színre városunkban. **Fontos még kiemelnem, hogy ez a koncert egyúttal az épülő ligeti templomunk javára is történik**. Belépőjegyet nem kell váltani, de a koncert alkalmával lehetőség lesz ezt a szép ügyet támogatni. Mindenkit nagy szeretettel hívunk és várunk erre a koncertre, hogy szép élményt adhassunk, valamint támogathassunk egy igazán fontos ügyet, új templomunk felépülését!

– Isten áldását kívánom szolgálatodra, melyben törekszel „Mindent Isten nagyobb dicsőségére!" cselekedni.

– Igyekszem minden karnagyi munkámmal, energiámmal a Teremtő Istent szolgálni, a lelkeket a szent zene által közelebb vinni Hozzá. Azt az egy talentumot, amit kaptam Tőle a zeneiség kapcsán, nem elásni, hanem kamatoztatni szeretném, hogy majd méltó lehessek talán bemenni egykor az Ő örömébe.

– Legyen úgy. Sok sikert kívánok neked a jövőben is elképzeléseid megvalósításához.

(Koczka Tamásné)

Jókai Mór: A BÉKA

(Életkép)

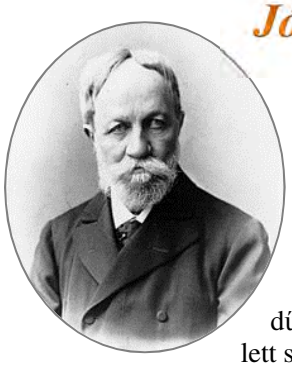

Nagyon jól emlékszem rá. Az idén éppen ötven esztendeje. Kecskeméti diák voltam. Ketten, nyalka jogászgyerekek a Nagy Feri pajtásommal, utaztunk ünnepi vakációra Halasra, ahol a barátom szülői laktak. Fel is dűltünk útközben a szekérrel; de nem lett semmi bajunk.

Ott terül el Kecskemét és Halas között a nagy futóhomok sivatag, aminél különbet az egész országban kötve hiszem, hogy találjunk. Aki ezt végigjárja, ugyan elmondhatja, hogy «mégis csak mozog a föld». Ez itt egyre változtatja az alakját. Néhol, a lapályon, olyan képet mutat, mint a hullámzó Balaton: egymás fölé fodoruló habok – fövényből, köztük egy-egy «angyalhullás», amit a forgószél kerekített ki; majd meg hepehupás dombok, a széljárta oldalon mélyen aláásva, nyurgult, hátahoporjás bakhátak, amik az öreg buckákat egymással összekötik. Az öreg bucka már dacol az idővel. Az nem hagyja magát a széltől elhordatni, szerzett magának valahonnan valami göcsörtös nyírfákból, ezüst levelű nyárból felvert bozótot, az megvédelmezi; az egyik oldalon ugyan a fák gyökerei mint a kígyók nyúlnak szerteszéjjel, de a másik oldalon jól megkapaszkodnak; míg az új buckákat, amiket az idei böjti szél alkotott, meg lehet ismerni arról, hogy azoknak csak a csúcsából mered elő az eltemetett nyírfa vége. Fű nem lepi be a völgyet, csak a vasgyökerű iglice-tövis marad itt meg és a kék iringó; abból is ördögszekeret csinál a szél, amit végigkarikáztat a sivatagon. S amennyire a legmagasabb buckatetőről ellátok, nincs előttem egyéb, mint hullámzó sárga föld, fehér levelű fák, szürke bozótok; egy-egy özvegy kánya károg a száraz fa tetején: más állat nem vetődik ide.

De amíg arra a buckatetőre feljutottam, többet jártam a tenyeremen, térdemen, mint a talpamon; mert a homok szalad az ember lába alól, s lejtőnek fel visszafelé segít. Lefelé már könnyebb: ott kész az orosz csuszkapálya; csak le kell rá ülni.

Itten fordultunk fel a szekerünkkel: mert útnak nyoma sincs; a kerékvágás rögtön összefolyik, csak a jó gondolat vezeti az embert; pedig hát ez a fő közlekedési út két nagy alföldi város között. S ennek az útnak a fele járóját képezi a híres fehértói csárda.

Ahogy a neve elárulja, itt a homok pusztát egy nagy kerek tó szakítja félbe, melynek a környéke vakító fehér a kuksótól (így hívják az alföldön a sziket). A víz közelében összerepedezett vastag rétegekben fekszik a nyers szóda; míg a tó északi részében sűrű nádas verte fel a bugáit.

És azután nagy sík terület veszi körül a tavat, olyan egyenes, mintha az indzsellér léniázta volna meg: csak egy vakandturás sem domborodik rajta. Takarja végtül végig a pimpó, meg a timpó. Ezek a szikes föld otthonos lakói, itt-ott helyet adva a sárga virágú széki-fünek. Minden növény úgy odalapul a földhöz. Ez az ő védelmük. Különben őket is eltemetné a szél a pusztai homokkal, de így nem vetheti meg sehol a lábát, elszalad fölöttük.

Ennek a tónak a közelében épült a fehértói csárda.

Bekerítve nincs. Ott áll a szikkadt sár közepén; ökörnyom, patkónyom ripacsossá verte előtte az utat, mely félrecsap a hat oszlopon nyugvó állás alá, ahol az utasok meg szoktak etetni. Csárdafal, állásoszlop megvallja őszintén, hogy vályogból épült, amit ugyanabból a szikes fekete agyagból gyúrtak, amiből az egész legelő áll s azt nem állja a vakolat. Az istálló fala pedig becsületes fecskerakás. (Két deszkapalánk között sulyokkal összevert szalmás agyag: olyan tartós, mint a római sánc). A födele minden szárnyéknak nád. Távol a háztól egy kankalikos kút, melynek gémkoloncára esett birka bőre van száradni kiterítve. A ház háta mögött füstölög a trágyahalom, amiből télire tőzeget készítnek: mire használhatnák egyébre? A szikes földet ásó, kapa hasztalan turkálja: itt kert nincs. Egyedüli virág az ismeretes dísznövény az útféli gazok közt, a méregtermő maszlag.

A kocsisunk behajtott az állás alá: elővette a saraglyából a hazulról hozott szénát, leszerszámozta a lovakat, mi pedig a barátommal bementünk a csárdába.

A tornácból a nagy ivószobába léptünk be, melynek két alacsony ablaka volt: se függöny, se muskátlis cserép előtte, ami a «betekintést» akadályozhatná.

A salétromfoltos falakon ócska rámákban penészfakó képek, Sobri Jóska és Milfait; meg a párisi divatképek a múlt évtizedből. Azok közé szépen kiszegezve a tekintetes vármegyének a hirdetménye: «Statárium».

Maga a korcsmárosné fogadott bennünket. Maga, mert gazda nincs. Az már tíz esztendővel ezelőtt eltűnt valamerre. Egyik azt mondja: agyonütötték a féltékeny betyárok; más meg, hogy elbujdosott Rácországba: – az is lehet, hogy «ül» valahol. – A menyecske nem fiatal már: túl van a veszedelmes koron; de még most is látszik, hogy valaha szép volt. Gangos a járása, deli a termete; csakhogy nagyon mélyek már az orcáján aráncok.

Éppen vajköpülésben találtuk, amit nem lehet félbenhagyni senki vendége kedvéért; pedig a kocsisunk nagyon követelte a maga karafina borát. «Várjon kend, ha eddig várt!»

Az útitársam mindig udvarias legény volt: hirtelen felajánlá a korcsmárosnénak, hogy majd ő addig folytatja a köpülést, amíg az asszonyság a pincébe jár. Ráálltak. A jurista pajtás elfoglalta az alacsony lócán a helyét s a köpülőt a térde közé fogva, folytatta a hasznos vegytani műtétet.

Én azalatt körülnéztem az ivószobában.

Az egyik szögletben volt a lécrácsos söntés, pálinkás üvegekkel a polcon; a másik szögletben egy nagy, fehérre meszelt banyakemence.

Ennek a körülfutó padkáján állt a kemencének támaszkodva egy kis leány: valami négy, öt éves forma. Szép nyulánk gyermek: csak egy kis ingecske volt rajta, mely a térdéig ért, hanem az finom rác patyolatból; a lábain nem volt semmi. A szemei, bizony mondom, hogy nagyobbak voltak, mint a szája, s még nagyobbnak látszottak a sűrű fekete pilláktól, ha felnyitotta. Csak úgy nézegetett ki a sűrű haja alól, mely göndör csigákban omlott alá a homlokára. A kezében tartott egyet azok közül a veszedelmes mákfejek közül, melyek az útféli maszlagos redőszirom szárain teremnek. Azzal játszott. – Játszhatott volna egyébbel is, mert a kemence tetején ott heverészett a nagy cirmos macska, mely hol a farkát csóválta alá, a kis leány orrát csiklandva vele, hol a tenyerével kapkodott a hajához; de a

gyermek nem fogadta el a játékot; hanem inkább kényeskedve utasítá el magától a macskaenyelgést: «noo!»
A csaplárné visszajött a borral: mi azt átengedtük a kocsisunknak. Még akkor egyikünk sem volt borivó. S a fehértói pince idei karcosa nem csábított tilalomszegésre.
Kaptunk a helyett jó «írót.» Így híják a magyarok – nem a poétákat, – hanem azt a jó savanyú italt, mely a vajtól a köpülés után elválik. Valószínű, hogy honfoglaló őseinknek is ez volt az itala, amikor Magyarországra bejöttek. Bor még akkor nem volt a hazában. És ha mi egész híven akarnók megünnepelni a milléniumot, nekünk is íróval kellene a magnum áldomást innunk a nagy országos lakomán.
Akkor jól esett az: és mellé a friss irósvaj, az éjjel sült kenyérrel.
Én nem állhattam meg, hogy meg ne kérdezzem a csaplárnétól:
– Úgy-e bár, az a kis leány ott árva?
– Az ám. Nemde onnan gondolja az ifjúr, hogy ha anyja volna, a haja be volna fonva.
– De még inkább onnan gondolom, hogy nem a maga leánya, mert különben kivenné a kezéből azt a mérges maszlagtobozt.
– Hadd játsszék vele az istenadta! Nem eszi az azt meg. Egyebet sem eszik. Nem tudom mivel él.
Azzal egy szeletkét levágva az abroszra tett kenyérből, azt megkente vajjal s odavitte a kis leányhoz.
– No te «béka!» Hát kell-e egy kis vajas kenyér?
A gyerek elvette, de meg sem köszönte.
– No lássák! Meg sem köszöni. Egyél mingyár szépen.
A cirmos kandúr az evés neszére felcihelődött a kemence tetején s lemászott a padkára: ott elkezdett a kis leánynak a térdeihez törleszkedni, a fejével a könyökén nagyokat taszított s közben hangosan dorombolt.
A gyermek aztán, lesunyt fejjel nézve a csaplárnéra, beleharapott a vajaskenyérbe; de amint az félrefordult, kivette a szájából a falatot s odaadta a cicának.
A csaplárné beszédes lett.
– Árva biz e, szegény béka. Mert ez annak a híres Gavallér Jóskának a porontya; akinek az életéért nem adnék már egy ólompitykét. – Itt fogták el ebben a szobában, ezelőtt három nappal. Egy pandúrnak meg is tapintotta úgy a fejét, hogy annak nem fáj többet a foga. Most is ott van a tenyerének a helye a falon. Véres volt az; de már lekapartam. – Hej, de nyalka legény volt a Jóska! Nem hiába hítták Gavallérnak. – Mikor megkötözték, azt mondá neki a pandúrhadnagy: «Hej, te akasztani való betyár! Hogy tudsz te ilyen szép lenni?» – Én aztán azt mondtam neki: «Hadnagy uram is ilyen szép volna, ha annyit ölelgették volna a szép leányok, mint ezt!»
Igazi parasztlogika!
Én azt kérdezém:
– Hát aztán, ha a Gavallér Jóskát elfogták, a leányát nem vitték el?
Ezt az én diáklogikámat meg a csaplárné találta furcsának.
– Hát minek vitték volna el, hisz ez nem lopott lovat?
– Hát hogy gondoskodjék a fölneveléséről a vármegye.
Hej, de kikacagott.
– Jaj lelkem ifjúr! Látszik, hogy maga diák! Hát aztán a vicispánné fésülgesse ezt a békát?
– De hát így mi lesz belőle?
– Ne féltse az ifjúr! Majd gondját viseli neki a puszta.
Nem tudtam elképzelni, hogyan viseli gondját egy árva leánynak az a puszta, a mely egy árva nyúlnak sem tud szállást adni?
Odakünn azalatt lódobogás hangzott. Egy lovas alakot lehetett látni az ablakon keresztül, az országút mentén közeledve.
A csaplárné ráismert egyszerre.
– Az öreg Koppantót látom. Bizonyosan bejön.
Be is jött. Hanem elébb az egyik ablakon, azután a másikon kandikált be; csak aztán került az ajtóra, mikor meggyőződött róla, hogy csak két diák van odabenn, aki savót iszik.
Öreg legény volt már. Szürke haja csimbókba bogozva. Arca, mint a cserzett bőr, oly barna, összevissza dúlva hímlöhellyel, ráncokkal, régi sebhelyekkel. Bozontos szemöldökei alól egyszerre kétfelé villogtak nyugtalan szemei, amint belépett. Cifra szűrét a félvállára rázta; nem lehetett látni, hogy a balkezében mit hord. A szabadon levő jobbjában derék acélfokos volt, jó árva tölgy nyelű.
Le sem vette a süveget előttünk. A csárdában mindenki egyforma úr. Nem is köszönt. Csak leült a keresztlábú ivóasztal végére, maga mellé téve a fokosát. S csak úgy a fél szemöldökével intett a korcsmárosnénak: amit az már értett. – Ez azt jelenti, hogy «bort!»

Markó Károly: Magyar alföldi táj gémeskúttal

A csaplárné lement a csapóajtón a pincébe s visszatért a széles szájú palackkal, amiben az a fakóveres folyadék volt.
Az öreg megszólalt. Fűrész, köszörűkő mind fuvolaszó a hangjához képest.
– Elébb magad igyál belőle.
A korcsmárosnénak meg kellett azt tenni.
– Hát a pohár hol van?
– Nem szokott kend máskor klázliból inni.
– Nem is én!
Mikor aztán a pohár előtte állt, félig töltötte a veres borral.
– Van cukor a háznál?
– Az is van.

Glatz Oszkár: Levesevő kislány

Beletett egy jó darabot a pohárba, s aztán addig kavargatta a görbe bicskájával, míg elolvadt a borban. Akkor megint odainté a csaplárnét.
– Vidd oda «neki». Cukor nélkül meg nem issza.
A csaplárné odavitte a kis leányhoz a poharat.
– No igyál, te béka! Cukros bor! Keresztapád küldi.
A gyermek elvette a poharat s nagy kedvteléssel szürcsölgette a cukros bort.
A vén betyár maga is ivott s danolni is kezdett hozzá. Talán annak a kis leánynak?

«Héj! rúzsafa, bodzafa most virágzik!
Kincsem, galambom, tubicám micsinász itt?
Subám igazgatom. Rúzsám csókógatom
Kedves rúzsám!»

Szebb nótát is hallottam már életemben, de jobban meg nem maradt a fejemben egy sem, mint ahogy ezt a vén betyár dalolta; könyökére dűlve, fél öklével görbére tolva a félpofáját.
Mikor aztán az itce bor le volt morzsolva, akkor belenyúlt a szűre bekötött ujjába s előhúzott belőle egy posztó ujjast. Az ujjasnak kék volt a posztója, piros a hajtókája, három sor ólompityke rajta.
– Gyün a tél. Hideg lesz. Megfázik a gyerek, dörmögé halkan. Nesze. Add rá!
A csaplárné átvette a ködmönt s belebujtatta a gyermeket.
Biz az a békának éppen a lábafejéig ért s az ujjai túllógtak a két kezén; de hát jó meleg volt.
- Majd a vásár után cipőt is hozok neki, mormogá a vén Koppantó. Aztán gondját viseld. A mi jár érte, írd föl a rovásra.
Azzal felcihelődött, odakoszrogott a gyerekhez. Az még akkor is az egyik kezében tartotta a maszlagtobozt. Elvette tőle.
– Ez nem jó.
Azzal felemelte a gyermek állát, hogy a szemébe láthasson.
– Ríttál? No, ne ríjj sokat.
S aztán a bőlobogós ingujját marokra fogva, megtörülte vele a gyermek arcát.
– Hát nem csókolsz kezet keresztapádnak, te béka! – feddé a lányt a csaplárné.
– Nem szokás az, – morgott az öreg, eldugva a kezét a szűr alá.
Azzal odahívta magához a csaplárnét, hogy közelebbről dörmöghessen a fülébe.
– Aztán holnap reggel, – mikor az a kakukkos óra a hatot huhukolja: mondass el egy miatyánkot ezzel a gyerekkel.
– Hát már holnap lesz?
– Holnap hajnalban, hat órakor.
Akkor vitték kivégezni a kis békának az apját, a nyalka, délceg legényt, a Gavallér Jóskát.
Az öreg Koppantó kiment az ivóból, felült a lovára és odább kocogott.
– Lásd, de szép ködment kaptál! Még sem örülsz te kis béka'? Jövő héten piros cipőt is hoz keresztapád.
A kis békának erre a szóra mégis csak elmosolyodott a szája. Csak a szája, de nem a két szeme. A lelógó haja nem engedte látni, hogy azokban mi van.
Én azt kérdem a csaplárnétól:
– De hátha a vén Koppantó is el talál pusztulni, mi lesz a kis leányból?
– Akkor a kötelességet majd átveszi másik. Nem kell ezt félteni. Nagy úr a puszta. Engem is az nevelt. Nem lesz ez mindig árva. Héj, sok szegény legénynek megfájdul még e miatt a szíve tája!

Móra Ferenc: EGEREK MEZEJE

Egerek mezejének azt a tájat hívják, ahol a Berettyó a bihari hegyek közül kiszalad az Alföldre. Áldott búzatermő föld az, csak fölszántani nehéz. Lépten-nyomon porladó csontokba, rozsdás vasakba, törött páncéldarabokba akadozik az eke.
– Nagy temető lehetett itt valaha – emeli meg ilyenkor a kalapját a szántóvető ember.
Nagy volt biz az: egy egész nemzet temetkezett bele valamikor. Mégpedig vitéz és hatalmas nemzet: nyilazó besenyőké.
A besenyő nép atyafi volt a magyarral, de nagyon rossz atyafi. Csak a nyelve volt rokon a két népnek, a lelke nem. A magyar már akkor templomot épített az Istennek, házat magának, s hazájának hívta a földet, mely kenyeret adott neki.
A besenyőnek nem volt hazája, kóbor nép volt, sátor alatt élt, mezítelen kard képében imádta az Istent. Nevét rettegte minden szomszédja, mert a besenyő szilaj volt, mint a pusztai farkas, ravasz, mint a róka, gyors, mint a sólyom.
Utoljára László király idejében látogatták meg a magyar földet a besenyő atyafiak. Véres arcú hírnök lihegve jelentette érkezésüket a királynak.
– Ha Isten velünk, ki ellenünk? – öltötte fel páncélját nyugodtan a szent király, és összekürtöltette fegyvereseit.
Mire Várad alá értek a magyarok, akkorra a martalóc had fölprédálta Erdélyt, s már a bihari hegyeken gyújtogatta az erdőket. A föld népe jajveszékelve bujdokolt a vad harcosok elől, és térden állva könyörgött László királynak:
– Fordulj vissza, urunk királyunk! Csekély erőddel a halál torkába igyekszel. A besenyők annyian vannak, mint a sáskák.
– Ha Isten velünk, ki ellenünk? – kérdezte megint a szent király, s elszántan vezette kis seregét a Berettyó völgyéig.
Éppen napszállat idején értek oda, s a király át akart úsztatni a folyócskán, mikor a keresztszegi monostorban megcsendült az esti harangszó. A király leszökkent paripájáról, és példát mutatva vitézeinek, könyörögve emelte fel szemeit az égre.
– Urunk, Istenünk, te vagy a mi kardunk, te vagy a mi kelevézünk!
Abban a pillanatban olyan rémületes üvöltés verte fel a napszállat csendjét, hogy maga László király is riadtan kapott hatalmas csatabárdjához. Az imádságban megriasztott sereg pedig ijedten rebegte:

– A besenyők!
Hirtelen körös-körül kigyulladtak az erdők, és vérvörös világot vetettek a besenyő csordára, amely lopva kerítette be a magyarokat. Tenger sokan voltak, szinte hajladozott alattuk a föld, s nyers kacagásukat borzalom volt hallgatni.
A besenyő vitéznek könnyű volt ráismerni a magyarok közt a királyra. Kimagaslott egy fejjel minden katonája közül.
– Azt üzeni neked az én királyom, hogy rakd a lábához fegyveredet! – mondta gőgösen a besenyő.
Szent László pedig megsuhogtatta fél kézzel rettenetes csatabárdját, és mosolyogva felelt:
– Azt üzenem a te királyodnak, hogy ha olyan nagyon szeretné a fegyveremet, vegye el.
Ebben a percben egy egérke szaladt végig a király bíborköntösén, s apró lábaival fölkúszva a csatabárdra, megtelepedett annak a hegyében.
– Rossz jel! – súgtak össze László vitézei, de a király megint csak azzal feddte meg őket:
– Ha Isten velünk, ki ellenünk?
– Az Isten messzebb van ám, mint az egerek – nevetett csúfondárosan a besenyő, s visszament az üzenettel a többiekhez.
Azoknak azonban semmi kedvük se volt elmenni a magyar király híres csatabárdjáért, azt gondolták, hogy ráérnek arra reggel is. Addig a magyarok meg nem szökhetnek, ha csak szárnyuk nincsen. Akkor pedig egy szálig lenyilazhatják őket, mint a verebet.
A magyarok is érezték, hogy a halál árnyékában vannak. El is szánták már rá magukat, csak a király parancsát várták. Akkor aztán neki a besenyő tengernek, ahol legsűrűbb!

László király azonban mintha megfelejtette volna a veszedelmet. Végighevert a fűben, és kedvtelve simogatta az egerecskét. Örült neki, hogy olyan hamar hozzáédesedett. Olyan otthon érezte magát a király tenyerében, akár a fészkében. Még cincogott is, mintha csak a cimboráit hívogatná.
A vezérek csudálkozva nézték a játszadozó királyt, végre a fehér hajú Bese nádor odaállt elébe:
– A besenyők elcsendesedtek, királyom. Csak az őrök virrasztanak a tábortüzeknél. Hátha keresztülvághatnánk magunkat!
– Nincs még itt a mi óránk – nézett fel a király a csillagos égre, s azzal kieresztette tenyeréből az egerecskét.
A kis állat cincogva tűnt el a fűben, de kisvártatva megint előkerült, mégpedig másodmagával. Körös-körül futkosták a királyt, mintha csak biztatni akarták volna, aztán nekivágtak a tücsökmuzsikától hangos mezőnek.
Bese nádor nemsokára megint odaállt a király elé. Engedelmet kért tőle, hogy közelebb lopódzhasson a besenyőkhöz. Meg akarta lesni, mit terveznek.
– Eredj! – intett neki a király.
A nádor meg is indult, de alig ment néhány dárdahajításnyira, ijedten fordult vissza.
– Uram király, úgy nyüzsög a mezőn az egér, hogy nem lehet tőlük járni. Mintha lába nőtt volna minden göröngynek.
Csakugyan úgy látszott a csillagok világánál, mintha megindult volna az egész mező, s millió apró láb tipegése nyomta el a tücsökszót.
– Ha Isten velünk, ki ellenünk? – emelte ég felé kezét a király, aztán paripájára szökött, és hadirendbe állította vitézeit. – Most már aztán kard ki, kard!
Kezdett már bukdácsolni a hajnal az ég ablakán, mikor a kürtök megharsantak, és a magyarok nekivágtak az ellennek.
– Fegyverre, fegyverre! – rikoltoztak a besenyő őrök.
Abban a percben talpon volt az egész tábor. Minden besenyő vitéz előkapta a feje alól a nyílfegyverét, s mind megriadtan dobta el magától.
– Hova lett a nyilamnak a húrja?
Hiába kapkodtak fűhöz-fához: az egész besenyőtáborban nem volt egy nyíl, amelyikkel lőni lehetett volna. Egytől egyig valamennyinek a húrját elrágták a mezei egerek.
Nyíl nélkül a besenyő nem tudott harcolni. Akinek volt is más fegyvere, elhajította rémületében, és futott, amerre látott. A megdöbbenés elvette az eszüket, és belekergette őket a magyar fegyverekbe.
Mire a nap fölkelt, akkorra csak volt a besenyő nemzet. Akik kegyelemre megadták magukat, azokat László király a Mátra völgyeiben telepítette le. Ott aztán elvegyültek a magyarságban, mint esőcseppek a tengerben.
Híre-neve se maradt a besenyő nemzetnek. Hanem temetőhelyüket ma is Egerek mezejének hívja a nép.

IMÁDKOZZÁL ÉS DOLGOZZÁL!

Sajnos, korunkban sok embertársunk nem tudja összeegyeztetni az imát és a munkát. Arra hivatkozhatnak, sok a munkájuk, nem érnek rá imádkozni. A keresztény ember azonban a kettő együtt tudja megélni.
Mi az imádság? Az ember természetében gyökeredzik az Isten-adta vágy, hogy lelkünket Őhozzá emeljük, imádásunkat és kéréseinket gondolattal, szóval, mozdulattal kifejezzük. Imánkat a Szentlélek formálja bennünk. Nem lehetünk távolságtartóak Istennel szemben, időhiányra, más különböző okokra hivatkozva. Bármikor, munkában vagy nyugalmi állapotban, utazáskor, akár szórakozás közben is, kapcsolatot tudunk tartani Istennel. A keresztény ember mindenhol tud imádkozni. Templomban, közösségekben vagy, mint az Úr tette, teljes magányba visszavonultan. „Te pedig menj be hálókamrádba, zárd be az ajtót, s imádd Atyádat a rejtekben.” (Mt 17,4).

Az ima egész életem része Istennel való kapcsolatomban. Magam alkotta imákat is szoktam imádkozni, de az ima sokszor csak lelkemben megjelent, szavakban testet nem öltő gondolat is. Előfordul, hogy feltekintek a magas égre, Istent nézem, mert lelkem láttatja őt, és Ő is néz engem. Az élet az ima által, és csak Istennel lehet teljes.

Szeretném a II. Vatikáni Zsinat határozatának szellemében, az ima és a Szentírás segítségével az emberek Istenhez és egymáshoz való közeledését. Segíteni a híveket az örökkévalóság felé, ugyanakkor arra indítani, hogy általuk, életük és imádságuk által is „szebb legyen a föld, az új emberi család otthona”, és, hogy segítsenek Isten zarándok-gyermekei a nagy cél elérésében: az emberek által „Krisztushoz kapcsolódjék a világmindenség”, és segítsen minden hívő tökéletesebbé tenni a szeretet sugallatára az igazságosság művét, „amíg el nem jön az Úr” (Jel 22,20).

Naponta többször is imádkozom égi Édesanyámhoz, Szűz Máriához, de gondolatban állandóan. Házimunkám végzése közbe ima mellett énekelek is Mária-énekeket, és ilyenkor szeretettel emlékezem édesanyámra, mint mindig, aki már apró gyermekkoromban megtanította az énekeket. Abban az időben együtt imádkoztunk, énekeltünk a templomban, zarándokutakon közösséggel és külön, otthon a lakásban, sőt az udvaron és a kertben is. Mert az ima nincs helyhez kötve.

Kedves testvéreim, imádkozzatok ti is, és higgyétek el, munka közben is lehet imádkozni. Természetesen tartsatok néhány perc pihenőt, és amíg a test pihen, a lélek imádkozzon Istenhez és Máriához. Ha kértek, kaptok, ha kaptatok, mondjatok köszönetet. Ha nem teljesül azonnal kérésetek, ne csüggedjetek, mert az Úr jobban tudja, mikor, mit, hogyan teljesít. Az Úrban bízva sokkal könnyebb lesz földi életetek, és gondoljatok arra, nem lesz csodálatosabb, mint ami vár rátok: az örök élet.

Testvéri szeretettel:
Gömöriné Fajta Anna

Lehetetlen kérés

Egy pillanatra felötlött bennem egy lehetetlen eset,
Ami a valóságban soha nem történhet meg.
Elképzeltem, hogy élve felviszel a mennybe, Istenem,
S visszatérve, jó útra téríthetem az eltévedteket.

A következő pillanat rögtön ráébresztett engem,
Testben csak Jézust és Máriát engedted fel a mennybe.
Nekünk, hívőknek, téged követőknek, csak lelkét fogadod,
S így érhetjük el melletted az örök világosságot.

Addig a földön élek, testben, lélekben, Istenem,
S lehetetlen kívánságomat, kérlek, nézd el nekem.
Ismersz engem, tudod, ez nálam nem a nagyravágyás jele volt,
Hanem hogy örök szeretetem irántad mindenkihez eljusson.

Szeretet a földön és a mennyben

A szép még szebb lesz, ha rád gondolok, Uram,
A jó még jobb, ha imára nyílik ajkam,
A bennem lévő lélek örökké imád,
S szívem zengi neked a hála dalát.

Gondolataim tárgya voltál, vagy, leszel,
Téged soha senki nem előzhetett meg.
Ma is, mint mindig, veled ébredtem fel,
S a nap minden percében velem is leszel.

Köszönöm, hogy vagy és köszönöm, hogy vagyok,
Aki nélküled él a földön: tetszhalott.
Szereteted vezérli az életemet,
Amely kitárja majd előttem a mennyet.

Albrecht Dürer: Anna, Mária és a kisded

AZ IRGALMASSÁG CSELEKEDETEI A MINDENNAPOKBAN

Már több mint a fele idő eltelt a Szentatya által decemberben meghirdetett „ISTENI IRGALMASSÁG JUBILEUMI ÉVÉBŐL”. Sokat hallunk, olvashatunk a Szentévről, nagyon sok zarándoklat mélyítheti el hitünket. Ferenc pápa szüntelenül az irgalmasság cselekedeteire buzdít; a Szentév logója mindenütt ezt hirdeti.

De vajon megszoktuk már, vagy a Szentév adta lehetőségekkel szemléltük-e az irgalmasság misztériumát? Kutattuk-e az irgalmas Jézus cselekedeteit? Gyakoroltuk-e, hogy mi is az Ő hasonlatosságán, a Szentlélek segítő kegyelmével „az öröm, a derűs nyugalom és a béke forrása” lehessünk embertársaink számára? – mert Ferenc pápa azért hirdette meg ezt az alkalmas időt az Egyház számára, hogy mi magunk is az Atya cselekvésének hatékony jelévé váljunk: tanúságot tegyünk az Irgalmas Istenről. „Az Egyház hitelessége, így benne a tagoké is-az irgalmas és együttérző szeretet által érvényesül.”

Mai világunkra jellemző, hogy mindig az igazságot keressük, és megfeledkezünk az irgalmasságról. Hiányzik a megbocsátás, a másik gyöngeségeinek, nehézségeinek viselése.

„Legyetek hát irgalmasok, amint Mennyei Atyátok is irgalmas.” (Lk 6,36) – akkor vagyunk képesek erre, ha Isten szavát hallgatjuk, irgalmasságát szemléljük. Ennek megtétele, megélése természetesen erőfeszítést igényel, mint a zarándoklat is. Jézus megmutatja, hogyan érhetünk célba, mit tegyünk.

Íme: *Ne mondjatok ítéletet senki fölött!*
Bocsássatok meg egymásnak!
Vegyük észre a jót a másikban!

„Legyünk együttérzőek egymás iránt, különösen a szegények, elhanyagoltak, elnyomottak magányosok tudatlanok, stb. iránt”. – kéri a Szentatya.

Ha tanítványai vagyunk Jézusnak, fel kell fedeznünk, hol és mikor gyakorolhatjuk az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit! Az Úr nem rendkívüli nagy tetteket vár tőlünk, azt várja azonban, hogy környezetünkben vegyük észre és enyhítsük embertársaink testi, lelki szükségleteit! Erre mindannyiunknak bőven adódik lehetősége.

Az elmúlt időszakban fiatalokkal, gyermekekkel táboroztunk, míg szüleik lelkigyakorlaton vettek részt. Mi is szerettük volna az irgalmasság jegyében tölteni ezt az időt. A nagyobbak előre megkaptak néhány szentírási részletet, hogy gondolkodjanak rajta, hogyan próbálnák a kisebbeknek átadni, és megélni velük a héten az irgalmasságot (az irgalmas szamaritánus, Kenyérszaporítás, és a Beszélgetés a szamáriai asszonnyal történetek alapján).

A gyermekek az étel megosztását, a pazarlás kerülését, a víz óvását, a másokon való segítést és még sok további példát hoztak ki a történetekből. A legszebb mégis az volt, amikor ezeket élték is a mindennapokban.

Így nagyon szép példákat láthattunk a testvéri szeretet megélésére: a nagyobbak odafigyelése a kisebbekre; kézen fogja, nyakába veszi, hogy vihesse kirándulni; megeteti, uzsonnát megosztja; együttes nagy játék – kicsik, nagyok (pedig így nehezebb volt), nagyok meséltek este a kicsiknek; esti áhítatot tartottak nekik; sírót vigasztalták; sok-sok odafigyelés történt egymásra. S nem beszélve még a sok huncutság utáni bocsánatkérésekről, békülésekről. Mindig hálát kell adnunk, hogy külön lelkinapot szánhattunk a bűnbánatra, s a gyermekek legtöbbje élt is a szentgyónási lehetőséggel.

Ezek csak kis morzsák egy közösség fiataljainak életéből, de hiszem, hogy itt megvalósult kicsiben a Szentatya kérése, „az öröm, béke, derű forrása” lehettünk egymás számára. Örült az Isten, örült az ember.

Czifra Lászlóné

Dsida Jenő: Pasztell

Nézel hajló tölgyfa-ágat,
gyomokat, miket kivágat
mord paranccsal zordon kertész,
széles paddal vár a kert-rész
sűrüje, hogy tűnj el, vessz el
jobbkezedben Sokratesszel.
Délutánra enyhe, szőke
fény esik a háztetőkre
s szürkepettyes, gyöngyszín, halvány
galamb búg az eresz alján.
Alkonyatra sásos zugnak
mélyén futó vizek zúgnak,
csupa sötét, furcsa, hült nesz,
bús suhogás, mi körülvesz.
Ebben a nagy félig-csendben
asszonyszemek cseppje cseppen,
csak a lélek füle hallja:
nyirkos lesz a lombok alja.
Sok imbolygó, halk kisértet
lábujjhegyen jön el érted
s pillantván a barna fákra,
gondolsz régi balladákra.
Nappal-éjjel így terül szét
fölötted az egyedüllét,
lassan tompa, fullatag, nagy
csöndbe merülsz, hallgatag vagy,
nem akar a könny fakadni,
sem a szó könnyen szakadni,
mind nagyobb a néma sejtés,
mindig több a mélyre-rejtés,
minden nappal, amit élsz,
több, amiről nem beszélsz.

Ferenczy Béni: Fák c. kötetéből

A Kereszténység Szakrális Építészete

7. fejezet

A Modern építészet

1. rész

Alvar Aalto: Három kereszt temploma, Vuokseaniska, Finnország

A XXI. század elején, korunkban már minden kétséget kizáróan világos az emberiség számára az, amely a modern kor hajnalán még nem volt egyértelmű, hogy a modernizáció elől nem lehet kitérni, hogy az mára mindannyiunk életének része. „A kézműves világot felváltó modernizáció nem egyetlen kultúrkör része, kibontakozása – modernizáció az a történelmi kor s egyúttal új történelmi kategória, amelyben a most létező kultúrkörök s velük az emberiség a technikai változások nyomása alatt sajátos egyetemesség felé tartanak. Ez az egyetemesség még sok vonásában homályos és tisztázatlan, mégis ebben a kiforratlan és bizonytalan mivoltában közeledik hozzá minden nép és nemzet, terület vagy régió. Jellegében általános és közössé váló hatások alatt – ebben csak reménykedünk: a saját kultúra megőrzése és fenntartása mellett – a modernizáció kultúrája egyetemessé válik.”[1]

A modernizáció egy új történelmi kor kezdetének első jelenségsora. A változás azonban óriási és folyamatosan, rohamtempóban gyorsuló. A tízezer éves kézműves világra épített kultúrkörök néhány évtizedes, mára évszázados változása óriási hatást gyakorol az emberiségre. Az elmúlt évszázadban olyan változások történtek az építészetben, azon belül a keresztény szakrális építészetben is, amelyek az építészettörténet művein túlmutatva a társadalom változásainak, átalakulásának és gyors belső fejlődésének következményei. A modern szakrális építészetet nem lehet csak az építészettörténeti vonatkozásokat elemezve végigkövetni, a modernizáció folyamatainak és a kialakuló modernitás fogalomkörének megvilágítása nélkül.

A társadalmi modernizáció egy több száz évre visszatekintő, önmagában folyamatosan gyorsuló folyamat. Ennek hatására az emberi élet olyan változásai jöttek létre, amelyek nem csak az életformát és a környezetet alakítják át, hanem alapjaiban módosítják az emberi életfeltételeket, és lassan ugyan, de az ember belső világát is átformálják. A kb. háromszáz évet átívelő „modernizálódás” során a Föld lakossága kb. kétszázmilliós lélekszámról hatmilliárdra szaporodott. Napjainkra már nem ipari forradalomról, hanem négyöt forradalmi változásról, és a könyvkorszak öt évszázada után az elektronikus jelközvetítő eszközökön alapuló információs forradalomról kell beszélnünk.

James Watt gőzgépétől számítva megkezdődött a modernizáció. Eleinte lassabb ütemben, de folyamatosan gyorsulva, folyamatosan az újat, a jobbat, a modernebbet keresve ment előre az emberiség a polgárosodás útján. A modernizáció szellemi hajtóerejét, a megújulás és az új iránti vágyat az egyik legszebb és legkifejezőbb módon Goethe fogalmazta meg:

„Semmit sem szabad visszakívánnunk
ami elmúlt
csak az örökké új van,
amely a múlt kibővített elemeiből
formálódik,
mert az igazi vágy mindig alkotó,
újat jobbat teremt.”

Le Corbusier: Notre Dame du Haut kápolna, Ronchamp, Franciaország

A XX. század elejére világossá vált, hogy a több mint kétezer éves görög-római klasszikus kultúrára épülő keresztény európai kultúra egésze szétbomlott. Szellemi törvényeinek általános érvénye megkérdőjeleződött, és elkezdett kialakulni a modernizáció két évszázadának megértése és tanulságai alapján a modernitásban megszülető új egésze, amely kiterjedt az euro-atlanti területekre. Miközben a modernitás alapvető igényként jelentkezett a fejlett világ nagy részében, és elkezdett a személyiség sajátos lehetőségei, egyféle önmegvalósítás kiteljesítése felé irányulni, addig fokozatosan megmutatkozott az egyetemes emberi világ kultúráinak jelentős különbözősége. Az európai és teljes egészében az európai kultúrkörbe sorolható mai északamerikai kultúra mellett, a távol-keleti, az arab-iszlám világ és Afrika, Dél- és Közép-Amerika mind saját lényegű, különálló problémakört jelent a szellemi és életformabeli modernizációs folyamatban, és ez megnyilvánul a személyiség szerepének értékelésében is.

Néhány évtizede egyetemessé vált a felismerés, hogy a kultúra szervesen összefügg a hellyel. Nemcsak azért, mert a földrajzi környezet annyira meghatározó – ez nyilvánvaló – hanem mert a kultúra a hely sajátos, emberek által megteremtett képződménye. Egyedi, mert egyedi benne a humanizált természeti környezet és a benne lakók generációinak több évezredes, számtalan vonásában hagyományozódó életvilága, amelyben sajátos belső egybetartozás, összefüggésrendszer alakult ki.

„A nyelv, vallás, erkölcs és viselkedésbeli szokások, szellemi tevékenységek, az intézményesedés örökölt és lassan fejlődő formái és a benne élők életélményei és adottságai, tradíciók és konvenciók – értékes hagyományok és kötöttségek, nyűgök – változásai, személyes elfogadottsága vagy a kiútkeresés azok a meghatározó elemek – sok más mellett, mint az írásforma, amely a betűírással ösztönözhet absztrakciókra és analízisre, vagy a képírás elsajátítása, amely a szintézist, az emlékezést és az önfegyelmet követeli meg –, amelyek egy régió vagy nyelvterület, életforma és hely kultúráját meghatározzák. E kultúra sokszínűsége az emberi egyetemességen belül az eddigi emberi lét legnagyobb értéke, melynek meg őrzése – a latin ige, *colere* jelentése művelni, ápolni – az emberi identitás gyökere. Ezekben a kultúrákban megy végbe – sok vonatkozásban eltérő módon – az a folyamat, amelyet egyetemesen modernizációnak nevezünk.”[1]

A kultúra elvonatkoztathatatlan a helytől, ahonnan ered, és ezen a ponton teljes egészében összefonódik a szakrális építészet modern gondolatiságával, amely fókuszában szintén a hely áll. A szent helyek felkutatása, megőrzése, látogatása, stb. évezredes múltra tekint vissza, de a hely szakrális értelemben vett kezelésének modern módja túlmutat az eddigi szakrális terek építészetén. Juhani Pallasmaa, finn építész és teoretikus szavaival élve: „A legösszetettebb és talán legfontosabb építészeti tapasztalatot a hely adja. A hely intenzív tapasztalatának mindig részét képezi a szent közelségének megérzése. Az építészet metafizikai instrumentum, mitikus eszköz, amellyel igyekszünk egy parányi végtelenséget pillanatnyi létezésünkben meghonosítani.”[2]

Különösen érvényes ez a szakrális vagy másként nevezve liturgikus építészetben, amely a vallásos közösségeknek a szeretet és a szent megtapasztalásához teremt otthont. A második vatikáni zsinat (1962-65) óta eltelt évtizedekben a szakrális építészet újragondolásának lehetünk tanúi, amely a modernizáció társadalomra és kultúrára gyakorolt hatásának nagymértékben köszönhető. Ahogy az egyén fokozatos előtérbe kerülése általános érvényűvé vált, úgy a liturgikus építészetben a figyelem középpontjába a jelenlét került: a csend, a szenttel való találkozás igénye. A szakrális tér egyfajta „kapu” lett a hétköznapjainkból, egy transzparens határfelület a szent és a profán világ között. A szakrális építészet, a liturgia helye a teremtés, az átlényegülés, az újjászületés eseményének építészeti megfogalmazása lett, amelynek jelentőségét akár egy teljesen egyszerű építészeti forma is feltárhatja, helyet teremtve a szenttel való találkozáshoz.

Ez a szellemi út, amelyen a mai napig haladnak az építészek, egészében a modern kor gondolatiságából, korszellemből ered, olyan úttörő mesterek kezeinek munkáiból, mint Frank Lloyd Wright, Alvar Aalto, Mies van der Rohe vagy Charles Édouard Jeanneret, ismertebb nevén Le Corbusier. Az ő és szintén nagyszerű építész kortársaik munkáin keresztül fogom bemutatni a modern és posztmodern szakrális építészet fejlődésének folyamatát, amely összességében a legbonyolultabb, legösszetettebb társadalmi és kulturális emberi környezetben ment végbe, és eredményezte a mai kortárs szakrális-, liturgikus építészet kialakulását.

[1] Vámossy Ferenc: Az építészet története: A Modern Mozgalom és a későmodern (2002)
[2] Juhani Pallasmaa: Az érzés geometriája (1986)

Felhasznált irodalom: Vámossy Ferenc: Az építészet története: A Modern Mozgalom és a későmodern

Összeállította: Érces Gergő

TÁMOGASSA ÖN IS A LIGETI TEMPLOM ÉPÍTÉSÉT

Dunaharaszti Szent Imre Római Katolikus Templomért Alapítvány számlaszáma

11600006-00000000-09873755

A nyitott egyHÁZ

Látogatás a veszprémi Szaléziánumban

Ötödik éve várja a látogatókat Veszprém történelmi negyedében, a várban az a turisztikai központ, amit a Veszprémi Érsekség hozott létre 2011-ben. Az európai uniós források segítségével felújított egykori barokk palota új funkciójával egyaránt szolgálja a várost és az egyházat, őrzi és népszerűsíti azok értékeit. Miként jön létre egy rendhagyónak nevezhető intézmény, egyházi turisztikai központ, hogyan tölti be feladatát, mik az eredményei? Erre kerestük a választ veszprémi látogatásunkon, ahol az intézmény vezetője, Pálfalviné Ősze Judit igazgató volt a segítségünkre.

A ház Padányi Biró Márton egykori, neves veszprémi püspökről és Giczey István kanonokról kapta a Biró-Giczey ház nevet. A veszprémiek régebben Madaras háznak is nevezték, a barokk termekben látható szekkók csodálatos madarairól. A ház a Szentháromság téren, a város történelmi központjában található, az érseki palotával szemben, a Szent Mihály székesegyház szomszédságában. A 2011-es felújítás során mintegy 1000 m² alapterületen kialakított intézmény célja – saját bevallásuk szerint –, hogy tájékoztatást nyújtson a környék egyházi vonatkozású látványosságairól, mindeközben felfedezésre csábítsa azokat, akik a házat önmagában is szeretnék megismerni. A Veszprémbe érkezők számára vonzóvá tegye a várost, „életre keltve" a várat és egyházi értékeit, valamint programokat kínáljon az idelátogatóknak, és lehetőséget biztosítson az interaktív tanulásra is. Emellett a vár fogadóépületeként igyekszik megvalósítani azt az egyházi célkitűzést, hogy nyitottabbá váljon a tágabb, a nem vallásos közönség számára is.

– Miként jött létre ez a mindennapinak nem nevezhető intézmény? – kérdeztük a minket barátságosan fogadó igazgató asszonyt.

– A házban a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága és a Geodéziai Intézet működött. Az épületet a kárpótlási folyamat végén, 2006-ban kapta vissza az egyház. A Veszprémi Főegyházmegye vezetésének több terve is volt a hasznosításhoz, de ekkor állami pénzek nem álltak rendelkezésre az erősen lepusztult palota rendbe hozásához, így hát kereste az elérhető forrásokat. A legkedvezőbbnek az Európai Unió turisztikai célra kiírt pályázata bizonyult. Ezen a főegyházmegye 750 millió forint támogatást nyert, amivel 85 százalékban finanszírozni lehetett a felújítást, ami 2010-ben meg is kezdődött. 2011 októberében pedig megnyitotta kapuit a Veszprémi Főegyházmegye új intézménye, a Szaléziánum.

– Hogyan zajlott le mindez?

– Ez egy nagyon romos állapotú épület volt, az eltelt hatvan év során az itt működő állami intézmény alaposan lelakta a házat, amely 2010-ben a mai kornak megfelelően lett felújítva. Régészeti feltárások történtek, falkutatásokat végeztek, falakat bontottak el, minden a műemlékvédelem legszigorúbb előírásai szerint történt. Visszakapta eredeti formáját is, ugyanis az 1730-as években épült földszintes palotára az 1770-es években került az emeleti rész, manzárdtetővel. Az 1900-as évek elején ez a tető leégett, ekkor sátortetővel építették újjá, és most a felújítás után ismét manzárdtetős lett. Itt kapott helyet állandó tárlatunk, a liturgikus kiállítás.

– Milyen szempontok szerint alakították ki az intézmény struktúráját?

– Az EU-s pályázat öt évre előírta, hogy milyen tartalommal kell működtetni az intézményt. Ebben a keretben viszont már a mi feladatunk volt, hogy élettel töltsük meg a palotát, ami elsősorban kiállítótérnek és turisztikai központnak épült. Ennek igyekeztünk is megfelelni. Örömmel mondhatom el, hogy élet van a házban: június eleje óta a hetedik gyermektábort tartjuk, melyeket tematikus programjainkra építünk. Rendezünk kézműves, színjátékos, drámajátékos, városismereti és idén először média-tábort, melyek nagyon népszerűek. Tavasszal osztálykirándulások csoportjait fogadjuk, kiállításokat rendezünk, de előadásokat is tartunk, bár a termeink nem nagyok, 60-70 fő befogadására alkalmasak. Ezen kívül a nagyobb, országos programsorozatokhoz is csatlakozunk, mint az Ars Sacra Fesztivál, aminek alkalmából mindig kiállítást rendezünk. Ugyanígy a nagyobb városi eseményeken is, mint a Gizella-napok, Szent István ünnepe, a Szent Mihály napi búcsú – együtt élve a várossal –, előadásokkal, családi programokkal, kézműves foglalkozásokkal veszünk részt. Ilyenkor az ide betérő emberek találkozhatnak szakrális értékeinkkel, vagyis ezen az úton is igyekszünk szolgálni az evangelizációt. És úgy tűnik, a veszprémiek és a turisták is jó vevők szellemi kínálatunkra.

Alapelvünk a „nyitott egyház”. Ennek szellemében mindenkit megszólítunk, sőt, kicsit szeretnénk az embereket tanítani, nevelni is. Kávéházunk gyakorlatilag az egyetlen itt a környéken, így nagyon sokan megfordulnak itt. Látják a kiállításokat, melyek szinte mind egyházi témájúak. A folyosón most látható dekoráció az emeleti kiállítás témájához kapcsolódik *(„Megesett rajta a szíve…” Mk 6,34 – Kiállítás az Irgalmasság Szentévéhez kapcsolódva a Katolikus Karitászról),* a falakon kifüggesztett zsákok mind az irgalmasság lelki cselekedeteiről szólnak. Ezzel is valami pluszt kívánunk adni azoknak, akik csak egy kávéra térnek be hozzánk, de az egyházban élő embereket is sok dologra igyekszünk tanítani. Egyfajta küldetés ez, misszió, aminek megpróbálunk megfelelni.

– A turisztika mellett kommunikációs központként is működnek…

Mivel Szalézi Szent Ferenc az írók, újságírók védőszentje is, a főegyházmegyének és Dr. Márfi Gyula érsek atyának az volt a szándéka, hogy ez egy kommunikációs központ is legyen, hirdesse az egyház arculatát, tevékenységét az emberek felé. Ez testhezálló feladat, hiszen ténylegesen is mi vagyunk az egyház kommunikációjáért felelős szervezete. Nálunk szerkesztik a főegyházmegye honlapját, van egy kis tévéstúdiónk is, hogy a mozgóképen is megjelenjünk. Már ötödik éve adjuk ki az egyházmegye Küldött című újságját. Ezenkívül Facebook megjelenése is van az főegyházmegyének, ezt szintén mi kezeljük. és természetesen a saját intézményünk portáljait, kommunikációját is működtetjük.

– Mindez nem kevés munkát jelent. Hányan dolgoznak a Szaléziánumban?

– Feladatainkat nem nagy, tíz főnél kisebb létszámú személyzettel látjuk el. Büszke vagyok, hogy munkatársaim nagyon rugalmasak, mindenki sokféle feladatot lát el.

– A sokrétű programok, táboroztatás, fesztiválokon való részvétel, vagy a turistaszezon nagyobb forgalmának lebonyolítását hogyan tudják megoldani?

– A különböző programokra alkalmi munkatársak, főleg nagyobb, 17-18 éves diákok segítenek. Elsősorban a nyári szünidőben és hétvégeken dolgoznak, nagyon lelkiismeretesek és aktívak.

– Számomra különösen érdekes a hegedűkészítő műhely. Állandó jelleggel működik?

– Igen, ez az egyik vonzerőnk, vezetője Sümegi Elemér hegedűkészítő mester. Az egyházi kultúrának fontos része az egyházzene, amihez jól kapcsolódik a hegedűkészítő műhely. Néhány éve volt itt egy nagy hegedűkészítő találkozó is, amikor a mesterünk negyvenkét hegedűkészítőt hívott meg szerte Európából; a rangidős mester egy cremonai hegedűkészítő volt. Több mint száz hegedű volt a kiállítótérben, a hangszerek között hangzásversenyt rendeztek, igazán különleges, felemelő érzésű esemény volt.

Az igazgató asszonytól megtudtuk, hogy a külföldiek számára német és angol nyelvű tárlatvezetést biztosítanak. A Szaléziánum állandó programokkal várja a gyerekeket: a csoportos diák és gyerek tárlatvezetés, nyomozójáték, gyertyaöntés, szentekről szóló drámajátékok nagyon népszerűek, ugyanúgy, mint az ostyasütés, vagy a mesés-játékos gyógynövénytúra. E programok egy részét felnőttek is kipróbálhatják.

A látogatás végén körbejártuk a házat. A földszint egyik érdekessége az üvegpadlós terem, ahol a gyógynövényeiről híres halimbai papnak, dr. Szalai Miklós esperesnek állítottak emléket. Ennek köszönhetően a vendégek felfedezhetik a gyógynövények rejtélyes világát, és megtudhatják, melyik teakeveréket milyen betegségek kezelésére használják. Az üvegpadlón a ház felújítása során feltárt pincerészlet felett „lebeg” a látogató, és nézheti meg az ásatás leleteit. A földszinten álló zárt udvarról nyílik a hegedűkészítő műhely és a gyertyaöntő, valamint ostyasütő munkahely. A kis hátsó

udvarból varázslatos kilátás nyílik a Séd patak völgyén átívelő viaduktra.

Az emeletre haladva, mintha a Laffert Kúria falépcsőin lépkednénk. Megdöbbentő a hasonlóság, főleg, amikor az ebédlőül szolgáló szalonba érünk: kúriánk kicsinyített dísztermében érezzük magunkat. A két irányba nyíló szalonokban az egykori neves püspök, Padányi Biró Márton dolgozószobáját és személyes tárgyait látjuk. Megtudjuk, hogy a szocializmus éveiben a falon lévő szekkók – a harasztihoz hasonlóan – fehér festékkel voltak lefestve. Nem kis feladat volt a restaurátoroknak újból elővarázsolni a régi pompa részleteit.

Ezen a szinten található az időszakos kiállítások helyszíne is, ahol az irgalmasság évéhez kapcsolódóan a Karitász történetét és hitvallását bemutató tárlat fogadott.

Innen csigalépcsőn lehet feljutni a tetőtérbe, ahol lenyűgöző liturgiai kiállítást láthattunk. Kicsit irigykedve néztük, hogy a látványos gyűjteményt miként egészíti ki a modern technika. LED-tévék sokasága, köztük több interaktív képernyő, vezérlőpult nyújt érdekes ismereteket a megkapó látvány mellé.

A tárlatnézés után a kiválóan felszerelt vetítőteremben nézhettünk meg egy kisfilmet, melyen maga az érsek atya kalauzolt minket a királynék városában.

Végezetül a kávéházban frissítettük fel magunkat. Itt a halimbáriumban található gyógyteák mellett süteményeket és helyi borkülönlegességeket, miseborokat is megkóstolhatnak a vendégek.

Ha tehát a Kedves Olvasó Veszprémben jár, a világért se hagyja ki a Szaléziánum meglátogatását! Pálfalviné Ősze Judit igazgató és munkatársai gondoskodnak arról, hogy ne csak jól érezzék magukat a gyönyörű barokk palotában, hanem szellemileg gyarapodva, lelkileg gazdagodva térjenek haza a Dunántúl egyik legszebb városából, érseki székhelyéről. És hogy tudják, milyen intézményt kell keresniük, arról a Magyar Kurír Keresztény Hírportál ad eligazítást:

„…Virág, az egyik résztvevő kislány írta: „Ez a világ legjobb helye.”

Gáll Sándor

Ferenc pápa szentté avatja Rómában, 2016. szeptember 4-én

TERÉZ ANYA

A béke egy mosollyal kezdődik.

Az Úr a csend barátja. A fák, a virágok, a fű csendben nőnek. Nézzetek a csillagokra, a holdra, a napra – milyen hangtalanul járják útjukat.

A világszerte Teréz anyaként ismert Kalkuttai Boldog Teréz, szerzetesnővér, Agnes Gonxha Bojaxhiu néven született 1910. augusztus 26-án Szkopje városában, Macedóniában, amely akkor az Oszmán Birodalom része volt. A család a kisebbségben lévő aromán nemzetiséghez tartozott, hitük szerint pedig a római katolikus egyházhoz. Agnes édesapja sikeres építész volt, ám korai halála miatt az édesanya Agnest, két fivérével együtt egyedül nevelte fel. Drana, az édesanya kézimunkaüzletükből tartotta fenn magát és három gyermekét. Agnes visszaemlékezése szerint a súlyos tragédia még jobban összeforrasztotta a családot, s a mély hitből fakadó szeretet volt az, ami enyhített az édesapa elvesztése okozta fájdalmon. Drana jelentős szerepet töltött be a Szent Szív egyházközségben, a szegények tiszta szívű segítője és támogatója volt. A jótékony cselekedetek asszonyának nevezték, mert mindig kötelességének tartotta a nála szegényebbek megsegítését. Ha egy szegény ember kopogtatott be a házuk ajtaján, alamizsnát adott neki, és úgy tanította gyermekeit, ha valaki nem is vér szerinti rokonuk, akkor is testvérüknek számít, mert szegény. Agnes is tagja lett a Mária Kongregációnak.
Ebben az időben a Jugoszláv Királyság területéről jezsuita atyák jártak a kalkuttai főegyházmegyébe, és lelkes levelekben számoltak be az ottani missziós tevékenységről. 1928-ban, 18 évesen, ennek hatására határozta el Agnes, hogy missziós nővér szeretne lenni Indiában. Iskolatársával és barátnőjével, Betikával együtt jelentkezett hát az akkor ott szolgálatot teljesítő írországi Loreto nővérekhez (az angolkisasszonyok rendjébe). Felvételt nyertek a Loretói Miasszonyunk anyaházba, ahonnan néhány hónap felkészítés után Indiába, Darjeeling városába küldték őket. Szerzetesi fogadalmát Agnes itt tette le 1931. május 25-én, és Lisieux-i Szent Teréz iránti tiszteletből felvette a Teréz nevet. Szerzetesi nevének választását így indokolta meg: *„Ha keresztényi életet él az ember, akkor az biztosítja hitének növekedését. Sok szent járt előttünk, hogy vezessen minket. De én azokat szeretem, akik egyszerűek, mint Lisieux-i Szent Teréz, Jézus kis virága. Őt választottam névadómnak, mert hétköznapi dolgokat tett nem hétköznapi szeretettel.”* Teréz nővér 1930-tól 1948-ig földrajzot és hittant tanított a kalkuttai Szent Mária szerzetesi iskolában, melynek 1944-től igazgatói tisztét is ellátta.

A csend gyümölcse az ima.
Az imádság gyümölcse a hit.
A hit gyümölcse a szeretet.
A szeretet gyümölcse a szolgálat.

Teréz nővér 1946. szeptember 10-én Darjeelingbe utazott, lelkigyakorlatra. A vonaton, a harmadosztályú kocsiban hatalmas volt a zsúfoltság, hiszen itt utaztak a legszegényebbek. Teréz megdöbbenve tapasztalta a nyomort, a kasztrendszer teljes tragikus valóságában mutatkozott meg előtte. A szegények tülekedő, nyomorúságos tömegét látva úgy érezte, hogy nincs joga ahhoz a kényelemhez és békességhez, amit megkap a kolostorban, és érez a kedves és jómódú leányok tanítása és nevelése közben. Küldetést érzett arra, hogy elhagyja a kolostort, megossza a sorsát a szenvedőkkel, és Jézust követve a szegények között szolgáljon. 1948-ban, Kalkutta érsekének közbenjárásával, engedélyt kért XII. Pius pápától, hogy elhagyhassa a közösséget és apácaként Kalkutta nyomornegyedében dolgozhasson. Teréz nővér levetette szerzetesi öltözékét, és fehér szárit öltött, kék szegéllyel, a vállán kereszttel. Patnába ment, az amerikai missziós orvosnővérekhez, akiktől alapos ápolónői kiképzést kapott. Karácsonyra visszatért Kalkuttába, ahol a Szegények Kis Nővéreinél kapott szállást. Még ugyanebben az évben megkapta az engedélyt, hogy megnyissa első nyomornegyedi iskoláját. Nem sok idő elteltével segítői is akadtak, és kapott támogatást egyházi szervezetektől és a városi hatóságoktól is.

A testi betegségekre ott vannak a gyógyszerek, de a magányt, kétségbeesést és a reménytelenséget egyedül a szeretet képes meggyógyítani. Sokan vannak a világban, akik egy darabka kenyérre éheznek, de még többen olyanok, akik csak egy kis szeretetre.

1950 októberében Teréz anya, akkor már így nevezték, megkapta a pápától az engedélyt az új szerzetesrend alapítására, mely a Szeretet Misszionáriusai néven Kalkuttában alakult meg, és onnan terjedt el egész Indiában, majd világszerte is. Hitvallásukat így fogalmazták meg: *„Mindenekelőtt szerzetesnővérek vagyunk, és nem szociális segítők, tanárok, ápolónők vagy orvosok. A különbség köztünk és a szociális gondozók között az, hogy ők valamit cselekszenek, mi pedig Valakinek. Jézust szolgáljuk a szegényekben. Minden, amit csinálunk, Jézusért van. Életünknek ez az értelme. A nap 24 órájában Jézust szolgáljuk.”* Az indiai kormány támogatásával egy elhagyott hindu templomot otthonná alakítottak szegény és magatehetetlen emberek számára, és a nővérek nem sokkal később otthonokat nyitottak leprások és árvák ellátására is. A 60-as években az otthonok sorra nyíltak Indiában, és 1965-ben VI. Pál pápa engedélyezte, hogy a rend más országokra is kiterjessze tevékenységét.
Teréz anya áldásos tevékenysége kivívta a civil világ számtalan elismerését: 1962-ben megkapta a Padma Shri- (pompás lótusz) díjat India elnökétől, és a Nemzetközi Megértés díját a Fülöp szigetek kormányától. 1971-ben VI. Pál pápa adományozta neki a XXIII. János pápa békedíjat, s ugyanebben az esztendőben ítélték oda neki a Kennedy-díjat. 1972-ben Nehru-díjat, majd 1975-ben Albert Schweizer-díjat, 1985-ben Szabadság-érdemérmet kapott.

1995-ben Kongresszusi aranyérmet vett át Teréz anya, és 1996-ban megkapta az Egyesült Államok tiszteletbeli állampolgárságát. 1979-ben ítélték oda Teréz anyának a Nobel-békedíjat. A nővér, a ceremónia után így nyilatkozott: *„Hogyan segíthetjük elő a világbékét? Menjünk haza, és szeressük a családunkat.”* Az ünnepi banketten való részvételt visszautasította, nem kívánt fogyasztani a bankett finomabbnál finomabb ételeiből, mondván: *„Nem tudnék venni belőle, és nyugodt lelkiismerettel megenni, amikor testvéreim közül annyian halnak éhen. Nekem egy darabka kenyér és egy pohár víz elegendő.”*

1986. február 2-án, Kalkuttában II. János Pál pápa meglátogatta a Szeretet Misszionáriusainak házát. Teréz anya ezt a napot nevezte élete legboldogabb napjának.

A kifogyhatatlan energiájú, önfeláldozó, az isteni irgalmasságot az emberek felé égi szeretettel közvetítő nővér 1983-ban kezdett betegeskedni, szívproblémával kezelték. 1989 óta pacemakerrel élt. 1991-ben Mexikóban tüdőgyulladást kapott, ami súlyosbította szívbetegségét. 1997-ben csonttörést szenvedett, majd maláriát kapott, aminek következtében újabb szívműtéten esett át. 1997. március 31-én mondott le a Szeretet Misszionáriusai rend vezetéséről, és kilenc nappal 87. születésnapja után, Kalkuttában, 1997. szeptember 5-én elhunyt.

Halálakor a rend a világ 123 országában 610 missziót működtetett, ahol több mint 4 000 apáca és 100 000 önkéntes ápoló munkálkodott. Az indiai kormány háromnapos nemzeti gyászt rendelt el, és Teréz anyának állami temetést rendezett.

A Szentszék Teréz anya halálát követően a szokásos öt év helyett egy évvel elindította a boldoggá avatási eljárást. Kalkuttai Teréz anyát II. János Pál pápa avatta boldoggá 2003. október 19-én, Rómában, csaknem negyedmillió zarándok jelenlétében. Az eseményen 27 ország képviseltette magát kormányszinten, és megjelentek a nagy világvallások, a misszionáriusok és a szegények képviselői is, akikért Teréz anya életét odaadta, és Krisztus szeretetére a legszegényebbek iránti áldozatkész szeretettel válaszolt. Teréz anya jótékony munkásságát nem kizárólag a fizikai szenvedés, lepra, aids, éhség elleni küzdelem jegyében végezte, hanem minden erejével harcolt a lelki lepra ellen, amelyben az emberiség jó része szenved. Célja nem egyszerűen a gyógyítás volt, hanem és főként az üdvösség és megváltás közvetítése testvérei felé. Teréz anya példája arra int bennünket, hogy Isten mindannyiunkban munkálkodik, engedjük magunkat vezetni, éljük az evangéliumot.

> *A hallgatás hit, amikor nyugodtan várasz, mert tudod, hogy az Úr fog cselekedni, amikor lemondasz a világról, hogy az Úrral lehess, amikor nem törődsz azzal, hogy megértsenek téged, mert elegendő neked, hogy az Úr megért. A hallgatás hit.*

2015. december 17-én Ferenc pápa engedélyezte a szentté avatási dekrétum kihirdetését, 2016. március 15-én pedig bejelentette, hogy 2016. szeptember 4-én szentté avatják Teréz anyát.

Mindenható Atyánk, add, hogy Kalkuttai Teréz anya közbejárására szenvedő testvéreinkben mi is Krisztust lássuk és szolgáljuk, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Koczka Tamásné

Filmajánló

Teréz anya a szegények szolgálója – Sugárzó életek XI-XII.

Etalon Kiadó, szinkronizált, színes, olasz film, 2 dvd 86+91 perc. A főszereplő, Teréz anya hiteles megformálója Olivia Hussey, akit, a Názáreti Jézus és a Rómeo és Júlia című Zefirelli-filmekben már láthattuk.

Kalkuttai Teréz anya a cselekvő szeretet szent apácája volt, akit ismer az egész világ. Végtelen együttérzéséről nemcsak tettei, hanem csodálatos írásai is önmagukért beszélnek; óriási hatással vannak az emberekre a mai napig, és rengetegen követik is őt. Ez a film megismerteti velünk az albán Agnes Gonxha, a későbbi Teréz anya életét, hivatásának indulását és rendkívüli küzdelmeit, amelyet a Szeretet Misszionáriusaként folytatott a legszerencsétlenebbekért. Számomra Teréz anya Isten nagy csodája, hiszen egy szerény szerzetesnővér, „Isten ceruzája”, olyan hatalmas életművet hozott létre, amely páratlan az egész világon és halálával sem ért véget, hanem követői révén folyamatosan és állhatatosan tovább növekszik. A film bátran vállalkozott ennek a „nagy műnek” a szemléltetésére és most a szentté avatás kapcsán – Istennek hála, hogy – a film által fölelevenítheti Teréz anya példaértékű életét, hitét, kitartását.

Agnes Gonxha, a majdani Teréz anya – 18 évesen (nem megszokott) érettségi – képe. Ugye, milyen szép?!

Tóth Marianna

A film kikölcsönözhető a Dunaharaszti Városi Könyvtárból.

Mária-énekek

A **Mária-ének** az egyházi népénekek egy csoportja, Szűz Máriáról szóló, lírai és epikai alkotás. Olyan dicsőítő, közbenjárásért könyörgő énekek, amelyek tetteiről vagy csodás megjelenéséről szólnak. A vallásos tartalmú magyar népköltészet egyik legjelentősebb alakja Mária.

A Mária-énekek több korból eredeztethetőek. Egyrészt a kisázsiai apokrif vallásos szövegekben gyökereznek, mint például Jakab evangéliuma a 2-3. századból. Másik részük a középkori Mária-tisztelet idejéről származik, ahonnan Mária-siralmaink, himnuszaink nagy része maradt ránk. A Mária-énekek újabb virágkora az ellenreformációt követően bontakozott ki. Ekkor már Mária földi megjelenése a fő téma, ahol a korábbiakhoz képest új értelmezésben formálódik meg alakja.

A legelső lejegyzett Mária-ének, az Ómagyar Mária-siralom 1300 körül keletkezett, amelyben az egyházi dogmatikus felfogással szemben egy kötetlenebb, humánusabb vallásos érzés szólalt meg. Kétszáz évvel későbbi időből, 1508-ból maradt ránk Vásárhelyi András éneke: az Angyaloknak nagyságos asszonya kezdetű népének; az egyik legősibb Mária-énekünk, melyet mai énekgyűjteményeink is tartalmaznak.

A magyar egyházban a Mária-tisztelet egészen államalapító Szent István királyhoz vezethető vissza. A Boldogasszony kultuszt a keresztény hit terjesztésével párhuzamosan honosította meg, aki a hagyomány szerint Szűz Mária oltalmába ajánlotta a magyar népet.

Az egyházi év folyamán Szűz Mária személye az ünnepköröknek megfelelően tűnik fel, különböző megközelítésekben. Körbejárva az egyházi évet megállapíthatjuk, hogy máriás népénekeinknek az évszázadok alatt milyen gazdag tárháza alakult ki szövegeikben és dallamvilágukban egyaránt. Gondolatban járjuk tehát körbe az év ünnepeit és különböző időszakait, s figyeljük meg egy-egy énekünk példájával ezt a sokszínűséget!

Adventben, a Messiás-várás idejében az úgynevezett hajnal-énekek Máriáról szólnak. Erre példa a Hozsanna énekeskönyvünk 11-es éneke: *„Ó fényességes szép Hajnal”*. Ez egy ősibb énekünk, mely már a legelső ének gyűjteményünkben (Cantus Catholici, 1651-ből) is fellelhető. Mária, a várandós édesanya jelenik meg, mint a „hajnal nyílása” kitől maga az üdvösség, vagyis Jézus Krisztus született. Az angyali üdvözlet is rendszeresen felidéződik ezen időszak énekeiben.

A karácsonyi, újévi kanciókban is rendszerint feltűnik a Szűzanya alakja. Ezek nem kifejezetten Mária-énekek, de a magyarság hozzá való erős kötődését fejezik ki. Egyik parancsolt főünnepünk is erre az időszakra esik: január 1-én „Szűz Mária Isten Anyja”. A naptári évet úgy kezdjük, hogy azt egészében az Ő anyai pártfogásába ajánljuk. Erre példaként említhető a Hozsanna 41-es éneke: *„Ó szép Jézus, ez új esztendőben”*. Valójában ez sem egészen Mária-ének, mert elsősorban Jézushoz imádkozunk, hogy egész esztendőben legyen velünk és segítsen bennünket, viszont mintegy nyomatékosításként kérjük mennyei patrónánk közbenjárását is, kérésünk teljesüléséhez.

A böjti időszak énekeiben Szűz Mária, mint fájdalmas anya jelenítődik meg énekeinkben. Az emberi életben talán az egyik legnagyobb csapás, ha egy szülő, egy édesanya gyermekét látja szenvedni, vagy veszíti el. Kántorként a temetéseken végzett szolgálataim alkalmaival a legmegrázóbb látni, amikor egy édesanya a gyermeke ravatala mellett kell, hogy álljon. Mennyei Édesanyánk is át kellett élje ezt a szörnyű megpróbáltatást, így mint a szenvedéseket hittel és reménnyel viselő példakép jelenik meg számunkra. Ilyen énekünk többek közt a Hozsanna 65-ös éneke: *„Áll a gyötrött Isten anyja”*. Ez az ének a *Gímesi gyűjtemény*ből származik (1844) és Sík Sándor rendezte a szövegét megfelelő módon. Ennek az éneknek több latin nyelvű feldolgozása van *(Stabat Mater)*, sok zeneszerzőt megihletett ez a téma.

Húsvéti időhöz érkezvén az ekkor jellemző allelujás örömben, mint a *Mennynek Királynéja* jelenik meg Mária. A feltámadás dicsőségén át szemlélve az Ő alakja is megdicsőül előttünk, akárcsak Szent Fiának teste. Erre talán a legjobb példa a Hozsanna 205-ös éneke: *„Mennynek Királyné asszonya”*. A feltámadás örömében is velünk van mennyei pártfogónk, akinek Fia dicsőséges feltámadásával eltörölte bűneinket. A húsvéti időszakra esik általában május hónapja, amely kiváltképpen is kötődik Máriához: a tavasz legszebb hava ez, az éledő, virágzó természetben is Szűzanyánk felé fordítja imádságunkat. A *Lorettói litánia* napi imádkozásával (Hozsanna 199 és 200-as énekeivel) lesz „üde színfolt” számunkra ez a pár hét.

Az évközi időben jelentkező Mária-ünnepeink és emléknapjaink is jelzik, hogy egyházunk milyen sok szállal kötődik Megváltónk édesanyjához. Ezek köré sok népének is tartozik, legyen szó Mária Szívéről, nevéről, stb.

Meg kell említeni az úgynevezett búcsúi Mária-énekeinket is. Egyházzenei körökben ezeket az énekeket sok kántor és pap „lekicsinyli”, tekintve, hogy szövegeik és dallamaik helyenként giccsesnek mondhatóak. Véleményem szerint ezeket az énekeket sem szabad mellőznünk, mert például egy *„Óh, Mária Isten Anyja”* kezdetű ének is felemelheti lelkünket a Teremtőhöz, ha az Ő dicsőségére és a Szűzanya közbenjárását esdve énekeljük tiszta szívvel, lélekkel. A *„Világnak Királyné asszonya”* kezdetű ének pedig hazaszeretetünket is tudja táplálni a refrénjével: *„Mária Nagyasszony, Magyarok anyja…”*

Ki is szeretném emelni a cikkem elején már bemutatott Szűz Máriához fűződő nemzeti kapcsolatunkat. A Szent Istvántól eredeztethető kapcsolatunknak olyan éneket is köszönhetünk, mint régi Himnuszunk a *„Boldogasszony Anyánk”* kezdetű, a Hozsanna 284-es éneke.

Magyarország Máriának ajánlott népe a sokszor nehéz történelmi időkben bizalommal fordulhatott közbenjárásáért esdve a Gondviseléshez. Ez a nagyon erős történelmi és spirituális kapcsolat több száz éve segíti és erősíti népünket. Épp ezért nem véletlen, hogy ilyen sok Mária-ének született az idők folyamán. Énekeljük őket továbbra is töretlen hittel és imádságos szeretettel!

Nagy István kántor

Kép: Giovanni Battista Salvi da Sassoferrato: Imádkozó Madonna, 17. sz.

„Közös otthonunk megvédésének sürgető kihívása magában foglalja azt az igyekezetet is, hogy az egész emberi családot egyesítsük a fenntartható és átfogó fejlődés keresésében, mivel tudjuk, hogy a dolgokon lehet változtatni. A Teremtő nem hagy magunkra minket, sosem fordít hátat szeretettervének megvalósításában, nem bánja meg, hogy megteremtett minket. Az emberiségnek megvan még a képessége, hogy együttműködjön közös otthonunk építésében. Szeretném kifejezni elismerésemet, bátorításomat és köszönetemet mindazoknak, akik az emberi tevékenység legkülönfélébb területein annak az otthonnak megvédésén fáradoznak, amelyen osztozunk. (…)

Sürgető felhívást teszek közzé: kezdjünk új párbeszédet arról, miként építsük bolygónk jövőjét. Olyan megbeszélésre van szükség, amely valamennyiünket egyesít, mert a környezettel kapcsolatos kihívás, melyet megélünk, és annak emberi gyökerei mindannyiünkat érdekelnek és érintenek. (…)

Sajnos a környezeti válság konkrét megoldásainak keresésére irányuló sok törekvés nemcsak a hatalmasok elutasítása miatt szokott kudarcot vallani, hanem a többiek érdektelensége miatt is. A magatartásformák, amelyek akadályozzák a megoldás útjait – a hívők között is –, a probléma tagadásától a közömbösségig, a kényelmes beletörődésig vagy a technikai megoldásokban való vak bizalomig terjednek. Új, egyetemes szolidaritásra van szükségünk. (…)

Mindnyájan együttműködhetünk Isten eszközeként a teremtés gondozásában, mindenki a maga kultúrája és tapasztalata szerint, saját kezdeményezéseivel és képességeivel.”

(Részlet: Ferenc pápa Laudato si’ kezdetű enciklikája közös otthonunk gondozásáról)

Apró mozdulatok otthonunkért

- Oltsuk le a villanyt, miután nem használjuk!
- Ne használjunk „készenléti üzemmódot”, inkább kapcsoljuk ki a készüléket.
- A hűtőt, mélyhűtőt állítsuk minél hűvösebb helyre, lehetőleg a a tűzhelytől távol.
- A lakás átszellőztetésekor ne tartsuk hosszú ideig nyitva az ablakot, a gyakoribb, de teljes szellőztetés jóval hatékonyabb.
- Érjük be alacsonyabb hőmérséklettel télen. Ha csupán 1 fokkal lejjebb tekerjük a termosztátot, kb. 6% energiát takaríthatunk meg.
- Mindig a tevékenységnek megfelelő fényforrást használjunk, pl. olvasáshoz olvasólámpát, ne pedig csillárt.
- Ha lehet, kerüljük el a klíma használatát, inkább ültessünk fát vagy telepítsünk futónövényt a ház déli oldalára vagy szereljünk fel redőnyöket.
- Minél kevesebb vízzel és minél alacsonyabb hőfokon mossuk ruháinkat. A 60 °C-os programmal kb. 30-40%-kal kevesebb energiát fogyasztunk, mint a 90 °C-ossal.
- Ügyeljünk a lakás tisztaságára, hogy kevesebbszer kelljen takarítanunk. Házi szerekkel szinte az egész lakás rendbe hozható.
- Használjunk jó hővezetésű anyagokból készült edényeket, pl.: acél, zománcozott öntöttvas.
- Ha már felforrt az étel, tegyük kislángra. A lábost fedjük le és ügyeljünk arra, hogy az égő a lábas alját melegítse, ne az oldalát, ezzel is kevesebb energiát fogyasztunk.
- Használjuk ki a sütő tartalékhőjét, már az étel elkészülte előtt 5-10 perccel lezárhatjuk a sütőt.
- Úgy szervezzük programjainkat, hogy a lehető legkevesebb embernek kelljen messzire utaznia.
- Ha már autóba ültünk, intézzünk el olyan dolgokat is, melyek más napokon szükségtelenné teszik az autó használatát.
- Ösztönözzük a körülöttünk lévőket is: ahol biztonságosan megtehetik, inkább gyalog vagy biciklivel menjenek iskolába, rokonokhoz, barátokhoz, vásárolni vagy sportolni.
- A mindennapi árukért, mint a kenyér és a tej, a közeli kisboltba menjünk, ezt az utat gyalog vagy kerékpárral is megtehetjük.
- Lehetnek olyan kollégáink, akik a közelben laknak, és akikkel közös autóval tudnánk munkába járni. Igaz ez gyermekeink iskolába jutására is, beszéljünk össze más szülőkkel, hogy vigyük felváltva a közelben lakó gyermekeket.
- Ügyeljünk autónk karbantartására: a motort szakszerűen állíttassuk be, a gumiabroncsok mindegyikében legyen megfelelő a nyomás. Üzemanyagot takarítunk meg azzal is, ha kevésbé ingerülten vezetünk. Induljunk el tíz perccel hamarabb a tervezettnél, nyugodtabban fogunk vezetni.
- Szeressük a gyaloglást! Nem csak sokkal többet fogunk mozogni, nyugodtabbak leszünk, és ha nem egyedül sétálunk, személyes beszélgetésekre is több időt tudunk fordítani.
- A reklámokkal szemben legyünk igen kritikusak. Elvárásainkkal igen is befolyásolhatjuk a piaci szereplőket, kereskedőket, gyártókat annak érdekében, hogy egészségesebb, természetesebb, környezetkímélőbb termékeket forgalmazzanak.
- Mindig gondoljuk végig, mennyit dobunk majd ki abból, amit megveszünk.
- Készüljünk bevásárlólistával és igyekezzünk ahhoz tartani magunkat.
- Vásárláskor vigyünk magunkkal táskát, szatyrot vagy kosarat, ne fogadjunk el zacskót mindenhol. Kerüljük az agyoncsomagolt árukat, inkább keressük a betétdíjas vagy újrahasznosított csomagolást.
- Mérlegeljük szükségleteinket. Figyeljük a minőség megőrzési időt, gondoljuk végig, el tudjuk-e fogyasztani a lejárat előtt, amit megveszünk.
- Amennyire lehet, kerüljük el a mesterséges alapanyagokból és vegyszerek segítségével előállított termékeket. A hagyományos tartósítási eljárásokkal (befőzés, aszalás, szárítás) megbízható minőségű ételt tehetünk a család asztalára.
- Mindig olvassuk el a címkéket. Kerüljük el a vegyi anyagok használatát, válasszunk természetes alapanyagból készült tisztító- és mosószereket, festékeket.

- Használjunk olyan kozmetikumokat, amelyeket állatkínzás nélkül tesztelnek, illetve nem tartalmaznak állati eredetű anyagokat.
- Kerüljük az eldobható termékeket (műanyag tányér, borotva), ezek tömeges előállítása és kidobása energiapazarlással és környezetszennyezéssel jár.
- Igyekezzünk friss, hazai idényzöldséget és gyümölcsöt választani az üvegházi, több tízezer kilométert utaztatott, mesterségesen érlelt, agyoncsomagolt és tartósított áruk helyett.
- Vásároljunk helyben, ezzel nem csak a helyi gazdaságot támogathatjuk, hanem kevésbé járulunk hozzá a szállítással járó környezetterheléshez.
- A kádfürdőzéshez átlagosan kb. 140 liter vizet használunk fel, míg a takarékosabb zuhanyozáshoz már fele ennyi víz is elég.
- Csapot soha ne folyassunk feleslegesen (fogmosás, borotválkozás). A rossz, csöpögő csapokat mindig hamar javíttassuk meg.
- Gyűjtsük az esővizet a locsoláshoz. Az ágyásokat, a fák földtányérjait, növények közti szabad területeket takarjuk be avarral, faforgáccsal. Az így létrejött talajtakarónak köszönhetően ritkábban nő a gyom, a talaj kevesebbet párologtat, így kevesebb locsolásra lesz szükség.
- Kertünk gondozása során csak a szükséges mértékben használjunk vegyszereket. Ismerjük meg és alkalmazzuk a környezetbarát, hatékony és semmibe sem kerülő, természetes megoldásokat (csalánlé, zsurló).
- Mosogatásnál csak az öblítéskor használjunk folyóvizet.
- Kb. egyharmadával csökkenthető az elszállítandó hulladékunk, amennyiben a szerves anyagokat komposztáljuk.
- Ha piacon vásárolunk házi termékeket, vigyünk magunkkal otthonról dobozt, üveget vagy tányért, ezzel is csökkentjük a felesleges csomagolóanyag mennyiségét.
- Igyekezzünk kerülni a kombinált csomagolásokat, mivel ezek feldolgozása és hasznosítása túlságosan drága vagy megoldatlan. Ilyenek például a papír, műanyag és esetenként alumínium rétegekből készült kombinált italos dobozok (tej, gyümölcslé csomagolása), vagy a fémgőzölt műanyagok (chipses zacskó).
- Az alumínium italos doboz előállítása során jelentős mennyiségű veszélyes hulladék, vörösiszap keletkezik. Válasszuk helyette a betétdíjas üvegben árult italt.
- Lehetőleg tartós, javítható tárgyakat, berendezéseket vásároljunk. Eszközeinket mindig használjuk szakszerűen, ha valami elromlik, próbáljuk előbb megjavíttatni, ne dobjuk rögtön a kukába.
- Lehetőleg ne vásároljunk elemmel működő készülékeket, mert az elem igen drága és környezetszennyező energiaforrás.
- Mindennapi életünkhöz rengeteg papírt használunk. Használjuk ki lehetőleg a papír mindkét oldalát. A félloldalas lapokat gyűjtsük össze vázlatoknak.
- Éljünk a lakókörnyezetünkben adódó szelektív hulladékgyűjtési lehetőségekkel.

Összeállította: Zsófi

A teremtett világgal együtt mondott keresztény ima
(A Laudato si' befejező imája)

Áldunk téged, Atyánk,
minden teremtményeddel együtt,
melyek erős kezedből kerültek ki, a tieid,
telve vannak jelenléteddel és gyengéd szereteteddel.
Áldott légy!

Isten Fia, Jézus,
általad teremtetett minden.
Testet öltöttél Mária anyai méhében,
e föld részévé lettél,
és emberi szemmel nézted a világot.
Ma benne élsz minden teremtményben
feltámadottként, dicsőségben.
Áldott légy!

Szentlélek, te világosságoddal
az Atya szeretete felé irányítod ezt a világot,
és kíséred a teremtés fájdalmas sóhajtozását,
de ott élsz a mi szívünkben is,
hogy a jóra ösztönözz minket.
Áldott légy!

Egy és hármas Urunk,
végtelen szeretetű csodálatos közösség,
taníts meg, hogy meglássunk téged
a világmindenség szépségében,
ahol minden rólad beszél!
Indíts minket dicséretre és hálára
minden egyes teremtményedért!
Add meg a kegyelmet,
hogy szoros egységben érezzük magunkat
mindazzal, ami létezik!

Szeretet Istene,
mutasd meg helyünket ebben a világban,
hogy szereteted eszközei legyünk
minden élőlény számára ezen a földön,
hiszen te egyikükről sem feledkezel meg!
Világítsd meg a hatalom és a pénz birtokosait,
hogy óvakodjanak a közömbösség bűnétől,
szeressék a közjót, segítsék a gyengéket,
és legyen gondjuk erre a világra, ahol lakunk.
A szegények és a föld ezt kiáltják:
Urunk, ragadj meg minket hatalmaddal és világosságoddal,
hogy védjünk minden életet,
hogy egy jobb jövőt készítsünk elő,
hogy eljöjjön a te országod,
az igazságosság, a béke, a szeretet és a szépség országa!
Áldott légy!
Ámen.

(A Laudato si' befejező imája)

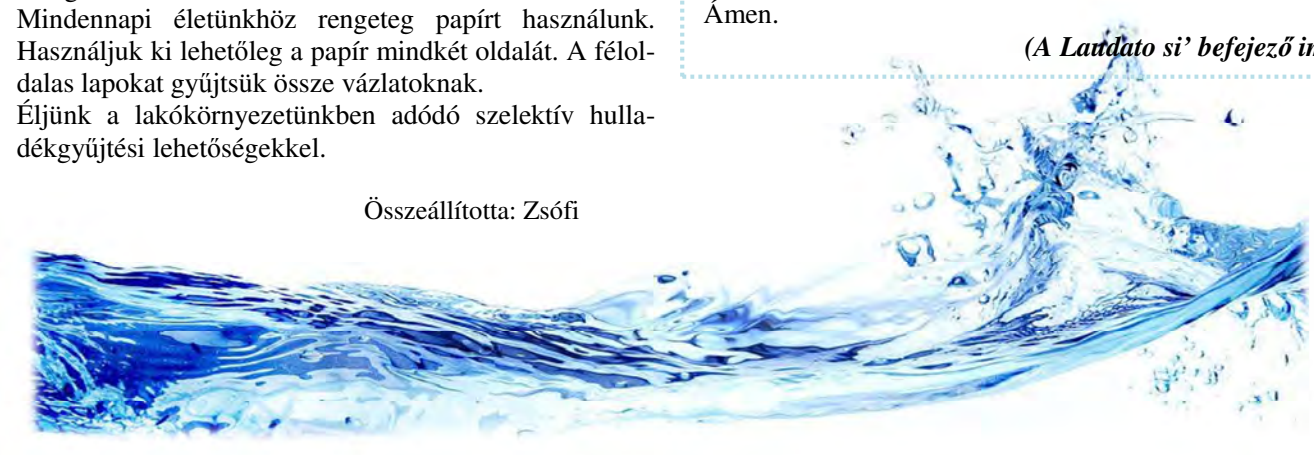

TÖBB MINT LÁTVÁNY

A Fővárosi Nagycirkuszba látogattunk el a család apróságai kedvéért az Atlantisz gyermekei című előadásra. Ám nem csak a gyerekek mulatságára látogathatnánk el a Városligetbe, ebbe a patinás épületbe, mely Közép-Európa egyetlen kőcirkusza. Örömmel olvastam az előadásról kiadott füzetben a cirkusz miniszteri biztos igazgatójának nyilatkozatát arról, hogy a cirkuszművészet rajongóit három év múlva új épületben fogadhatják, amely a legkorszerűbb technikával felszerelt cirkuszművészeti központ lesz, s egyedülálló módon múzeumnak és könyvtárnak is helyet fog adni.

Az Atlantisz gyermekei című előadás igen különleges a maga nemében. Októberig tekinthető meg ez a produkció, amelyben az ismerős porond hol szökőkúttá, hol csendes tóvá, háborgó tengerré változik, köszönhetően annak a 700 fúvókát megmozgató emelő- és süllyesztőrendszernek, melyet 300 m hosszú csőrendszer egészít ki. Az előadás alatt a berendezés 11000 liter vizet forgat meg, s a vizes látványt kiegészíti a fények művészi és pazar játéka, mellyel elérhető, hogy mi, nézők, hol a viharos, hánykolódó tenger felszíne alatt, hol ködös, szürke záporesőben, hol mosolygó, szikrázó napsütésben érezhessük magunkat. A produkciók lélegzetelállítóak, színvonalasak, s főleg szépek, ezt ki kell emelni. Széppé tették őket az a keretjáték, mely magába foglalta ezt az előadást, és a cirkuszi környezetben talán szokatlan, mélyen szántó gondolatok, melyeket egy kedves, huncut bohóclány osztott meg velünk, hol a ragyogó kupolából, zenekar mellől vagy a sötét nézőtérből megszólalva.

E keretjáték és a bohócleány figurája miatt született meg ez a beszámoló, hiszen az előadás végén a nézők a látottak adta elragadtatott hangulaton felül igazi katarzissal állhattak fel székükből, hangos ovációval, felállva, tapsviharral köszönték meg a művészeknek a helytállást, és az előadás nyújtotta szellemi élményt is, mely a színház lényege.

Az előadás szürke, borongós színpadképpel indul, szinte érezzük a fázós, lehangoló esőt. Ernyő alatt sétálnak szomorú alakok, egyesével a porondon, köztük két kisgyerek, egy kisfiú és egy leányka. A fiúcska kíváncsisága révén, belepillantva a vízbe, hirtelen és meseszerűen Atlantiszban találja magát, s vele mi is, ahol a bájos bohóclány szavai szerint az emberek szeretetben élnek, ismerik a megbízhatóság, hűség, kitartás é s bátorság, pontosság, tudatos munka, egymásra figyelés értékeit. Ez mind nagyon fontos a cirkusz világában, és valljuk be, a mi saját életünkben is. A szép felvezető után a szürke alakokat követte a pazar műsor, majd visszatérve földi jelenünkbe, az előadást zárta ismét a lehangoló, szürke kép, ködös, gomolygó esőben egyedül kódorgó, lehajtott fejű, arctalan emberek. Egy se néz a másikra, kezükben okostelefonjuk, arra mered csak szemük. A kisfiú ekkor felcsapja a mesebeli utazóláda fedelét, és a szomorú emberek odasétálnak egyenként, s a ládába dobják a kis készülékeket. Naponta látjuk, tapasztaljuk közösségi helyeken, az emberek nem köszönnek, nem néznek egymásra, csak az okostelefont lapozgatják. A láda fedele lecsapódik, s varázsütésre felderül az ég, az emberek ledobják a szürke egyforma ruhát, s örömmel ismerjük fel kedves szereplőinket, szép ruhájukban, ragyogó arcukkal. Összeölelkeznek – ők egymáshoz tartoznak, számíthatnak egymásra. A jelenet egyszerűnek tűnik, naívnak, mégis szimbolikája megkapó és megható, hiszen ezek a művészek közösséget akarnak építeni, erre buzdítanak. Ezzel a mondanivalóval búcsúztatott bennünket az Atlantisz gyermekei előadás ezen a szép szombat délután, a Városligetben. Ne csak egy napra gondoljunk erre!

Koczka Tamásné

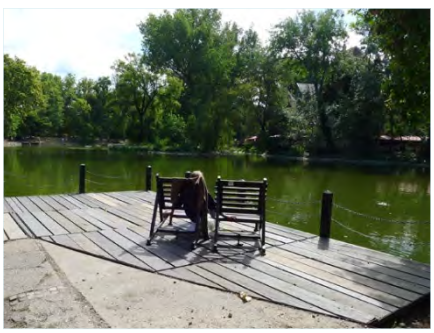

Könyvajánló

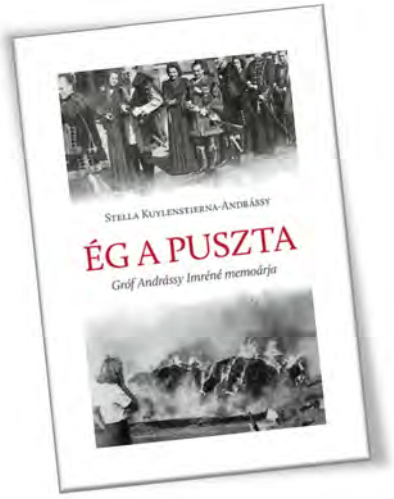

Stella Kuylenstierna-Andrássy: ÉG A PUSZTA

Gróf Andrássy Imréné memoárja, Budapest, Corvina, 2015

Mindenkinek ajánlom a megrendítő és igen érdekes visszaemlékezést, sok rendkívüli fotóval. Stella 16 éves, svéd barones és szerelemből Magyarországra jön férjhez az első világháború után. Olyan történelmi gyökerű családok lesznek e házasság révén az ifjú hölgy rokonai, mint az Andrássyak, Batthyányak, Festeticsek, Erdődyek, Esterházyak, Csákyk, Czirákyk, Pálffyk, Aporok, Zichyk, Károlyik,…és természetesen az európai királyi házak. A személyes hang okán mi is ott találhatjuk magunkat a húszas-negyvenes évek fényes Budapestjén, ott forgunk a táncparketten, hajtunk fogatot a vad Kárpátok úttalan útjain és nyerünk bepillantást az arisztokraták lakosztályába, hallunk információt politikai döntésekről. Azonban a mágnásokat körülvevő elképesztő fényűzés is kevésnek bizonyul arra, hogy megvédelmezze őket és családjukat a második világháború poklától. Mit ér az angol királynőtől kapott drágakő, a szépség, az egészség, a műveltség, kastélyok sokasága, a Van Dyck-családi portrék, az ezeréves családfa, a drága porcelán és ezüstnemű, cselédek és szobalányok tucatjai, a legjobb európai földek százezer holdjai, világhírű ménesek gazdagsága, mit ér akkor, amikor a náci és még inkább a szovjet invázió eléri Magyarországot? Semmit. Olyan szenvedések várnak Magyarországra, amilyenre senki sem gondolt, még azok sem, akik előzőleg megtapasztalták a „Nagy Háború" keserveit. Stella egyedül a krasznahorkai csodatevő Madonna kegyképét viszi majd hazájába, Svédországba, rengeteg viszontagság után. Gróf Andrássy Imréné e siralomvölgyben, elgázolt, második hazáját siratva felteszi a kérdést: hogyan lehet az, hogy a keresztény Európában, a klasszikus kultúra, etikett és protokoll földjén az emberből szadista szörnyeteg vált? Hol a hit? Hol vannak a mi gyökereink? Mivé vált a művelt és kifinomult Magyarország? Az életrajz írója sok kérdést vet fel bennünk, és sok választ is kapunk. Megkérdezi Stella, hogy „a háború embertelenségei közepette én vajon hiszek egy mennyekben lakozó, mindenható Isten létezésében?" Végül arra a következtetésre jut, hogy „Nem szabad letennünk a fegyvert a világ gonoszsága előtt, mindenek ellenére meg kell próbálnunk hinni a kereszténység erkölcsi értékeiben és eszményeiben, a türelem, az együttérzés, a könyörületesség erejében. Hinnünk kell Istenben, Isten emberszeretetében, a mindent átfogó testvériségben, a dölyf, az irigység, az erőszak nélküli világban, melyben mindenkinek helye van, melyben nincsenek törpék és nincsenek óriások, csak egymást segítő, megbecsülő és szerető testvérek, férfiak és nők."

Tóth Marianna

A FEHÉR RÓZSA

Nyári kellemes estére való olvasmány mesemondó Jókaink A Fehér Rózsa című kisregénye, amely először 1854-ben látott napvilágot.

Jókai az 1848-as szabadságharc leverése után csak álnéven publikálhatott, magyar témát, magyar jelent nem érinthetett műveiben. Fordult tehát egy tőlünk távoli, bár tragikus történelmünk révén nem ismeretlen kultúrához, s regényében az Oszmán Birodalomba vezet el bennünket. Megcsodálhatjuk Jókai műveltségét, amikor A Fehér Rózsa című regényét olvassuk, hiszen az író, a történet arany szálainak bogozásakor, mindenre kiterjedő és hiteles történelmi, vallástudományi, nyelvészeti, néprajzi és földrajzi adatokkal szolgál. A történet az 1730-as orosz-török háború idején játszódik, alapja valóságos, Jókai, regénye forrásaként, számos történeti műre hivatkozik. A színhely a feneketlen, sötét nyomort és pazar, ragyogó gazdagságot felvonultató kétarcú Sztambul, főszereplője a szegény sorsból feltört népvezér, Halil Patrona és szépséges, keresztény felesége, a görög származású Iréné, akit a törökök hamvas fehér bőre miatt Gül-Bejázénak, fehér rózsának neveznek. A két ember szomorú szerelme a regény fő fonala, ugyanakkor részletes alapossággal ismerhetjük meg az Allah-hívő társadalmat, a muzulmán embert, életének mozgatórugóit, szokásait, meggyőződését, viselkedését és életszemléletét. Élmény a regényt elolvasni, és igen tanulságos. Keleti színekből, hangulatokból szőtt mesét és szívdobogtató hőstörténetet olvashatunk egy tőlünk oly idegen, kevéssé elfogadó és türelmes, ám nem is olyan távoli kultúráról. Ahogy nagy irodalmáraink mindegyike, Jókai művével szórakoztat, számos ismeretet közöl, és bölcsen tanít is.

A művek kölcsönözhetők a dunaharaszti Könyvtárból.

Koczka Tamásné

DUNAHARASZTI SZENT ERZSÉBET KARITÁSZ HÍREK

A karitásztábor a Szent István Főplébánián 112 gyermek részvételével június 20-24-ig tartott. A vidám képeket Helméczy Ricsi készítette. Köszönjük Ambrus Istvánnak a hétfői nap élményét, az egész napon át tartó lovagoltatást! A derűs pillanatok, reméljük, megmaradnak a résztvevők emlékezetében, ahogyan a tábor alapvető célkitűzése is. Vagyis: szerettük volna az *Irgalmasság évének* céljait is beilleszteni a „kis táborlakók" életébe: *kicsit jobbá válni a hét folyamán, kicsit együttérzőbbé, kicsit kedvesebbé, és megpróbáltuk a szeretetet gyakorlattá változtatni*. Ehhez minden napra kaptunk Gintner Orsitől fontos és jó gondolatokat, hogy így napról-napra haladjunk arasznyit előre. Patyi Bea, Töröknék Gyöngyi és Julcsi, Bartos Enese, Czoma Boldizsár és Flóra, Dékány Szabolcs, Fehér Panna, Gintner Bence és Cili, Marosi Petra, Katona Kitti és Bernadett, Kmetty Márk, Leéb Anna és Zsófi, Varga Bence és Csenge megszervezték az *Irgalmasság kalandjának akadályversenyét* is, amelyen minden versenyen résztvevő – igazán hősiesen – végigküzdötte magát. Volt mosoly, de könny is. Gratulálunk minden versenyzőnek! Helyt álltatok, nagyszerű, győztes csapat voltatok!

Mindenképpen ki szeretnénk emelni a fiatal segítők közül Gintner Bence nevét, aki – immár felnőtt fiatalemberként – felnőve a feladatához –, felelősséggel, komolysággal, eréllyel (hiszen táborban voltunk!) koordinálta, segédvezetőként, ami nem kis feladat volt, a 112 fős gyermekcsapatot. Isten éltesse sokáig erőben, egészségben, boldogságban a 17 éves Bencét, akivel a tábor ideje alatt ünnepeltük szülinapját! A családja büszke lehet rá!

De szeretnénk kiemelni Herceg János nevét is, aki egész héten keresztül szervezte a technikát, rendrakást, filmezést,… Nagy fia, Herceg Tamás pedig már komoly utánpótlás, hiszen édesapjának a hét folyamán igen sokat segített, a záróalkalmon pedig már egyedül ő csomagolta az értékes technikai berendezéseket.

A hét folyamán részt vettek többen honismereti várossétán, Ruff-pékműhely meglátogatásán, Korom Sándor pékmester nagyszerű közreműködésével, és minden gyermek ellátogatott Isten házába is. A templomban a gyermekek kérdezősködtek, érdeklődtek a Jóistenről, az Édesanyjáról, Máriáról, az „aranyajtajú szekrénykéről", az Oltáriszentségről, a szobrokon, a színes ablakképeken keresztül a nagy magyar szentekről és többek között a déli harangszóról is. Így merült fel, hogy *ötszázhatvan éve, 1456. július 22-én volt a nándorfehérvári diadal*. Rómában III. Callixtus pápa „Bulla Oratorium et Pulsatio Meridina" című bullájával elrendelte a déli harangozást és hogy a keresztény világban minden délben imádkozzák az *Úrangyalát* a török elleni harc eredményességéért. III. Callixtus pápa végül is Urunk színeváltozásának ünnepét (augusztus 6.) rendelte a nándorfehérvári diadal emlékezetére, tehát nem a déli harangszót.

Szép kézműves-alkotásokat készítettek az érdeklődők Bácsiné Böbe, Bánfalvi Bella, Desics Katalin, Huszár Csabáné, Kovács Ilona és Lőrinczi Erzsébet valamint Patyi Bea ötletei és segítsége nyomán.

Nagyszerű volt részt venni a híres „keresztény sztár" Pintér Béla dicsőítő koncertjén – a kitűnő technikának, vagyis Czifra Attilának és Herceg Jánosnak köszönhetően –, a nagy forróság ellenére meg tudta mozgatni a tagjainkat, de a szívünket mindenképpen. Együtt énekeltük vele, hogy: *„Csend volt a Mennyben, egy árva hang sem szólt. Mikor feltették a kérdést: „Ki megy el az emberért?" Csend volt, és akkor, egy kedves hang így szólt: „Itt vagyok, küldj el engem. Vállalom a küldetést." Itt járt a Földön, de a világ nem szerette. Mert tiszta volt, és a bűnt igazán bűnnek nevezte. Betegeket gyógyított. Igen, a vakok újra láttak. A süket fülek megnyíltak, s a bénák táncot jártak.*

Szeret vagy nem? Ez nem kérdés már többé. Látom mit tett értünk, eljött hozzánk önként. Hiszed vagy nem? Tudd meg, hogy ez így van! Isten szeret téged. Mondd, mit tegyen még érted? Ma is itt jár a Földön, de a világ nem látja. Mert túlságosan sok adót fog a TV-antennája. Sokan gondolják, Isten elfelejtett minket. És egyáltalán nem érdekli, hogyan élünk itt lent. Mint egy kisgyerek, tépdesed a virágot. Szeret vagy nem szeret? Kedvel vagy megátkoz? Ember! Isten nem játszik veled! Ő megtett már mindent, amit csak lehetett. Egyetlen Fiát adta oda érted. Remélem, előbb vagy utóbb megérted. Nem adhatott többet, nem adhatott mást. A legdrágábbat adta, az Egyszülött Fiát…"

Köszönjük Dunaharaszti Város Önkormányzatának a pályázati támogatást és köszönjük mindkét plébánia *24. vasárnapi perselyadományát*, amely 130 ezer forint volt. Köszönjük a segédkezőknek a táborépítést és a táborbontást is!

Igyekeztünk mindenkinek megköszönni a Dunaharaszti Hírekben a nagy összefogást, a sokféle adományt, amely megmutatta számunkra Isten dicsőségét. Ezért tudjuk ingyenesen szervezni a karitásztábort. Hála érte! Abból az újságcikkből kimaradt, ezért most pótoljuk: sajnos nem említettük meg azt, hogy többen sok-sok palacsintát sütöttek a gyermekeknek: Helméczy Mátyásné, Jakabné Láng Margit, Mészáros Ernőné, Mészáros Veronika – aki korábban „kis táborlakó" volt, ma már ő szolgálta a kisebbeket –, és Tóth Zoltánné. Valamint kimaradt Bagóné Éva és Bagó Lilla neve is, akik gyümölcsöt, szörpöt hoztak. Köszönjük a fáradozásukat! Köszönjük a KisDuna Tv híradását is!

Most is könnybe lábad a szemünk, amikor rágondolunk arra, ahogyan mindenki emberségének a legjavát adta azért, hogy a meghívott drága gyermekeknek örömet szerezzünk! Köszönjük a közbenjáró imát is, nagy szükségünk volt rá! Mindenki pótolhatatlan, mindenkire szükség van! Emlékezetes a 13. karitásztábor, köszönjük Istennek, hogy megengedte-segítette, hogy megszervezzük, hogy részt vehettünk rajta! Csodálatos volt együtt lenni Veletek!

Szeretettel: Szent Erzsébet Karitász

LÉGY RÉSENI

Cserkészélet

a Dunaharaszti 647. számú Tomori Pál cserkészcsapatnál

A Nemzeti összetartozás napján fogadalmat tett ifjú cserkészeink a cserkészösvényen haladva elérkeztek első táborozásuk kezdetéhez 2016. július 9-én. A tábor ünnepélyes zászlófelvonással kezdődött, a himnusz éneklése, közös ökumenikus ima és köszöntő mellett. A táborban való részvétel, az ott alvással együtt, az első cserkészpróba letételének feltétele. A táborozási feltételek teljesítése egy-két kivételtől eltekintve sikeres volt. A nehézséget az ott alvás okozta, mely a kis cserkész és a szülő számára is jelentős megpróbáltatást jelentett. A reményt nem adjuk fel, és a következő táborozás alkalmával velük együtt mondhatjuk: *„Jó reggelt, Istenem! Köszönöm a pihenést, az újra ébredést, szereteted mindent éltető erejét."*

A programok lebonyolítását a közbejött zord időjárás sem hiúsította meg. Az éjszakai viharban cserkészeink bátorságról tettek tanúságot, fegyelmezetten, jó kedvvel és vidáman éltük át az éjszakai megpróbáltatást. A cserkészetben fontos szerepe van az önismereti játékoknak, mint például a labdavezetési játék, majd a célba juttatás. Célja a közösségépítés, a bizalomerősítés. Ugyanakkor, a csoportban végzett önismereti gyakorlatok hozzájárulnak a társismerethez is. Egy egyszerű csónakhajtogatási gyakorlatnak az elért szint felmérésében és továbbfejlesztésében van jelentősége.

Komoly fejlődés következett be a csapat életében az íjászat tekintetében. A lelkesedés itt mutatkozott meg a legerősebben. Fáradhatatlanul a célra koncentrálva, és a hozzátartozó vidámsággal hajtották végre a feladatott, ezért ezt a programot többször is megismételtük. A lovacska megérkezését felszabadult boldogság és öröm kísérte. Simogatás, becézgetés, az etetésében, itatásában való részvétel, mely a szeretet tiszta megnyilvánulásában öltött testet. A beteljesülés a másnapi lovaglásban következett be.

Nagyon, nagyon mozgalmas volt a mi tábori életünk, igyekeztünk mind azt a szépet és jót megvalósítani, ami emlékezetessé teszi a táborozást. Ilyen volt a ráckevei strandolás, a jókedv itt sem hiányzott, minden ügyességi játékot maximálisan igénybe vettek cserkésztestvéreim, mozgalmas egy nap volt. Az a kis cserkésztestvérünk, aki előző rossz tapasztalata miatt félt a víztől, Gál József barátunk, önkéntes segítőnk közreműködése révén a délután már vidáman lubickolt a többiekkel. Mindennek meg is lett az eredménye, minden magunkkal hozott elemózsia elfogyott, pedig számítva erre az eshetőségre, Fejesné Erzsike, aki a tábor élelmezését biztosította, bőségesen megpakolta az élelmiszeres ládát.

Külön busszal tettünk kirándulást a Kincsem-parkban itt megmutatkozott a cserkészek természet és az állatok iránti szeretete. Az Attila-domb misztikus varázsereje, a híres versenyló története, az itt élő lovak sokasága, a különböző állatok serege, a szürke marhától a páváig, gazdagította ismereteinket az Isten által teremtett világról.

Hosszadalmas lenne a tábor minden egyes programjáról beszámolni, ízelítőnek talán ennyi is elég. Egy kisebb baleset is történt: az egyik kis cserkészünk a tábortűz előkészítése közben a lapáttal a nagylábujjára ütött, ám szerencsére a táborozás folytatásában ez nem akadályozta meg. Köszönöm Jézus, hogy vigyáztál csapatomra, és ennél nagyobb baj nem történt, de tanulságul szolgál minden cserkészünk számára, milyen fontos az odafigyelés munka közben.

Köszönetem fejezem ki minden jó szándékú embernek, a csapatunk életét segítő felnőtt cserkésztestvéreimnek, Gál Józsefné Valika, Mura Mészáros Dénes, Dési Éva, a pedagógusoknak, Kondor Erzsébet, Gál Marianna, Kis Andrea, Ruff Brigitta, a szülőknek, barátaimnak, id. Gál József, Frankovits Ferenc, Ambrus István, Fejesné Erzsike, Skarach Zsolt és felesége, Falucskai Norbert, Nemes Katalin, Palyaga Katalin, és minden egyes szülőnek is Isten fizesse meg a segítségét. Külön köszönet illeti Dr. Szalay László polgármester urat és az önkormányzatot az anyagi támogatásért és minden segítségért, az általa, általuk tanúsított együttműködésért.

Elindultak kis cserkésztestvéreim azon a hosszú úton, ahol nagyon sok lépcsőfok vár rájuk, mire elérkeznek az utolsó lépcsőfok tetejére, a tiszti fogadalom letételére, amit jómagam a helyi tábort követő tíz napban megtettem, az önként vállalt lelki és fizikai megterhelés végső határáig. Hol alvásra napi egy-két óra jut és elegendő, a végtelen hosszú zarándoklat alatt bizalmad kiteljesedik cserkésztestvéreid iránt, testben és lélekben megtisztulva, becsületedre, az Isteni kegyelem által vállalod a következő cserkésznemzedék nevelését.

Ignácz János
a 647. sz. Tomori Pál Cserkészcsapat parancsnoka

KRAKKÓI IFJÚSÁGI VILÁGTALÁLKOZÓ

Boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak

Több ezer magyar fiatal ment ki idén Krakkóba az ifjúsági világtalálkozóra, köztük papok, szerzetesek. Városunkból is többen útra keltünk. A szívünkben hála a sok segítségért, szervezésért, izgatottság: mi lesz, hogy lesz, öröm és vágy, mert a világ minden tájáról való fiatalokkal és legfőképp Istennel találkozhatunk. Persze, volt kis félelem is: lesz-e valahol merénylet, amiről mostanában olyan sokszor lehet hallani? Így indultunk, a húgommal a domonkos csoport tagjaiként, először Budakeszire az előtalálkozóra. Ez a rövid lelkigyakorlat több csoportnak is Lengyelországban volt, és akár egy hétig is tartott. A mienk másfél nap – rövid, de annál gazdagabb, ahol lelkünk felkészítettük az elkövetkezendő napokra. A félelmünk eloszlott: életünk és utunk az Atya kezében – semmi baj nem érhet, ami az Ő rajongó szeretetétől eltávolíthat.

A kilenc órás buszút után (melyet szinte végigaludtunk a hajnali indulás miatt) Brzeskoba értünk. Ebben a városkában voltak a magyarok elszállásolva, egy órányi vonatútra Krakkótól. Azonnal megtapasztalhattuk a lengyel vendégszeretetet: a találkozó idején családoknál laktunk, akik meleg vacsorával és vetett ágyakkal vártak bennünket. Menynyire örültünk a meleg zuhanynak és annak, hogy nem a földön kell aludnunk! Igazi ajándék volt, amit máskor természetesnek vettünk... A mi családunknál csak a fiú tudott angolul, a szülők a lengyelen kívül más nyelvet nem beszéltek, mégis megértettük egymást, amikor kellett, hiszen ott volt kezünk, lábunk mutogatni, és a mosoly, ami minden nyelven ugyanaz. Egy szót tanultunk meg a hét folyamán: dziękuję (köszönöm).

A napok püspöki katekézisekkel kezdődtek, amelyeket szentmise, majd ebéd követett, és délutánonként utaztunk be Krakkóba. Volt, hogy órákat vártunk olyan vonatra, amire felférünk, akkora volt a tömeg, de az időt játékokkal, imával, énekekkel eltöltve csak utólag vettük észre, ez pontosan mennyi is volt.

Krakkóban igazi élet volt: mindenütt zene, tánc, ének, emberek, és nyitott templomok, amik szerintem sose üresedtek meg. Amikor szabadidőt kaptunk, kis csoportokban jártuk a várost, ezeket a templomokat keresve, ahol csöndben beszélgethettünk Azzal, Aki minket ide hívott.

Az irgalmasság zarándoklatot az Isteni Irgalmasság Központban pénteken végeztük. Itt található II. János Pál pápa vérereklyéje, régi sírköve, Fausztina nővér cellája. Szombaton várt ránk a Campus Misericordiae: a virrasztás és a vasárnapi záró szentmise helyszíne. Hosszú volt oda az út, két órát gyalogoltunk szinte folyamatosan, de a lengyel családok vizet, szörpöt, almát adtak a zarándokoknak, és több helyen kivezették a kerti tömlőt az utcára, hogy át lehessen menni a folyó víz alatt, ami nagy segítség volt a meleg miatt. A Szentatya este érkezett meg, a köszöntésére műsort is adtak. Itt négy dolog volt hatalmas élmény számomra, és azt hiszem, nem vagyok vele egyedül: egyrészt az igazi nagy tömeg részének lenni (itt aztán tényleg picinek érezhettem magam), látni, hogy Isten hívására és Istenért milyen sokan jöttek el. A második a szentségimádás és virrasztás, amikor a sötétben gyertyák ezrei (inkább már milliós a szám...) világítottak, a pápai jelenlét, és a tudat: Jézus itt van köztünk.

A pápai beszédeket és a misét tudtuk rádión keresztül angolul hallgatni, de többen is tudtak olaszul a csoportból, akik fordítottak nekünk. Végül a pápa kihirdette a következő találkozó helyszínét is: Panama, 2019.

A világtalálkozót megnyitó szabadtéri mise a Blonia Parkban 2016. július 26-án, celebrálta Stanislaw Dziwisz bíboros

Szeretnék néhány gondolatot megosztani a püspöki és pápai beszédekből.
– Rendezzük a kapcsolatainkat úgy, ahogy Isten azt szeretné Jézus példája nyomán: Jézus nem azért jött, hogy Őt ünnepeljék, Neki szolgáljanak. Ő adja oda az életét, ezzel helyre teszi a világ dolgait, és erre hív minket. Úgy tekints a másik emberre, hogy megkapja azt, ami neki emberként jár. Mi a mérték? „Úgy adjál, hogy az neked is fájjon.” (Teréz anya)
– Jézus otthagyja a megtért nyáját, hogy megkeresse az egy tévelygő bárányt. Rögtön azt kérdezzük: „Miért jó ez Jézusnak? Nem felelőtlenség-e, hogy a juhokat egyért otthagyja?” Azért gondolkozunk így, mert magunkat a 99-be soroljuk. Ha felismerem, hogy én vagyok az az egy tévelygő, örülni fogok, hogy jön értem. Jézus is örül a találkozásnak, és olyan kapcsolatba lép nekünk, ahol nem számít a teljesítmény. Egyszerűen az öröm éltet.
– Pesszimistának, negatívnak lenni azt jelenti, nem ismertük fel, hogy Isten szeretett gyermekei vagyunk: mind fontosak vagyunk! Isten számít ránk, nem azért, amink van, hanem aki vagyunk. Jobban szeret, mint mi magunkat, jobban bízik bennünk, mint mi magunkban: Ő mindig a rajongónk lesz! Minden reggel mondhatjuk: „Köszönöm, hogy szeretsz! Kérlek, segíts, hogy szeressem az életemet, mert csodálatos ajándék.” Itt az ideje, hogy szeressünk, és szeretve legyünk! (...) Jézus nem a múltat nézi, hanem az örömteli jövőre tekint, és mélyre a szívünkbe. Legyen Ő a GPS életünk útjain!

Czoma Flóra

Szentjánosbogarak az Ifjúsági Világtalálkozón, Krakkóban

Miután Rio de Janeiroban kihirdették, hogy a következő Ifjúsági Világtalálkozó itt a szomszédban, lengyel testvéreinknél lesz megrendezve, azon voltam, hogy a lengyel származású alapító által létrejött közösségemből minél többen eljöhessenek erre a nagyszerű eseményre. Mivel a Szentjánosbogár országos szintű közösség, így innenonnan, de a legtöbben Dunaharasztiból és Taksonyból jöttek. Összesen 18 főből állt kis lámpáshordó csapatunk, melynek a fele a Dunaharaszti-Taksony Bringabogár klubból utazott, név szerint: Bartos Arisztid, Bartos Natália, Gintner Hajna, Halász István, Kárpáti Katinka, Pákozdy Máté, Ruff Annamária, Szlávik Tamás (Sanyi) és jómagam. Nekem ez a 3. világtalálkozó volt, amin résztvehettem, s rájöttem, hogy mindegyik hasonló, de mégis más és ez a legszebb benne.
Idén az Esztergom-Budapest egyházmegye szervezésében utaztunk Gliwice egyházmegye Górki Slaskie nevezetű kis falujába. Busszal való utazásunk izgalmasra sikeredett, mert még a határt se értük el, de már lerobbant a jármű, így a várakozási időt játékokkal, néptánccal ütöttük el. További két-három lerobbanás kövekeztében a tervezett 8 órás út 12 órásra kerekedett, így este fél 11-re érkeztünk meg a családias, kedves kis faluba. A helyiek népi öltözetben, egy kis énekkel és szláv szokás szerint, kenyérrel és sóval fogadtak minket, fáradt utazókat. Családoknál aludtunk, akik a legnagyobb szeretettel vártak minket. Másnap minden magyar fiatal csak arról mesélt, hogy milyen aranyosak a vendéglátók, és a legfontosabb, hogy mennyi ételt adnak nekünk! Senki sem éhezett! Nagy öröm volt számunkra, hogy minden lengyel testvérben is benne volt az a hozzáállás, hogy a lengyel, magyar két jó barát (…együtt harcol, issza borát). Jó érzés volt megtapasztalni, hogy az egész világban van egy olyan nép, amely nem idegenként, ismeretlenként, vagy rosszallóan gondol a magyarokra, hanem barátként, testvérként és ezt ők is tudják. A helyi plébánia apró programokkal készült, reggelente mise, aztán grillezés, helyiekkel sportnap (röplabda, focilabda), szlovák-magyar-lengyel foci és röpi kupa, kisvasutazás, szénbányalátogatás és a befogadó családdal egy teljes nap.

A helyiekkel való sportnap igazán barátságossá sikerült, de mikor nagy pályán játszottunk szlovákok, lengyelek ellen, nagyon kellett küzdeni. Bár fociban nem jeleskedtünk, a szurkolócsapat igazán kitett magáért, ráadásul így, az Európa-bajnokság után. Szerencsére női röplabdásaink kitűnően szerepeltek. Tehát a hét végére teli hassal, két hétre elegendő étellel, remek élményekkel, a lengyel vendégszeretet tapasztalatával indultunk Krakkóba. A helyiek nagyon megkedveltek bennünket, sikerült egy kis fényt vinni a kis faluba (szó szerint is, mert a jó idő velünk jött, velünk ment), s szinte könnyes búcsúval váltunk el.
Ilyen tartalmas rövid hét után nekivágtunk a hosszú vonatútnak. Sikerült megint valahol Krakkó előtt megállnunk másfél órára, de aggodalomra semmi ok nem volt, mert nagyon jó hangulatot csináltunk a németekkel, lengyelekkel, igazi zenei párbaj volt. Estére szerencsésen megérkeztünk az iskolaszállásra, ahol a helyi magyar szervezők már vártak, s aztán lehajthattuk a fejünket pihenésre.
S másnap kezdődhet az igazi ifjúsági fesztivál! Első nap: megérkeznek a nemzetek, találkoznak egymással, örülnek egymásnak, fesztivált tartanak, saját országukat skandálják a maguk módján, zászlólengetések, közös fotó minél több nemzettel. Ezzel találkozik a Krakkó főterére érkező za-

rándok. A délutáni nyitószentmisére (még csak a püspökökkel) esőben indulunk, a Visztula partján csak sárga-kék-piros tömeget lehet látni mindenhol, ahogy vonul a Blonia Parkba. Csodálatos volt ott együtt énekelni a találkozó himnuszát az esőben, és lélekben is végre megérkeztünk. A legnagyobb csoda, amikor a kétmillió ázott ember egymás kezét fogva mondta saját nyelvén a Miatyánkot és a Jóisten nem hagyta ezt a gyönyörűséget viszonzatlanul, így hát a szürke felhők közül ránk mosolygott az aranyló nap képében, és így lehetett érezni a levegőben, hogy az embereket eltölti a boldogság. Nagy élmény ilyet megtapasztalni.

A többi nap is élménydús volt. Délelőttönként magyar katekézisek (Székely János püspök, Erdő Péter érsek előadásában), egyszeri zarándoklat a Szent II. János Pál Központhoz és az Irgalmasság Bazilikájához a teljes búcsú jegyében, és egy misével való zárással a magyarok kápolnájában. Délutánonként meg a városban rendezett Ifjúsági Fesztivál szabad programjain vettünk részt, mi konkrétan a Visztula partján lévő koncertekre mentünk el franciákkal bulizni. Hatalmas élmény volt velük együtt ugrálni az El si Senor, Halleluja-ra és teli torokból énekelni. Csütörtökön találkozott először hivatalosan a fiatalokkal Ferenc pápa, pénteken pedig közös keresztutat járhattunk vele. Szombaton indult el mindenki a 20 kilométeres zarándoklatra, mi is együtt, a Szentjánosbogár, kisétáltunk a nagy hőségben az autópályára, de nagyszerű volt már így is a hangulat, minden ott lévő nemzet sétál, hogy együtt lehessen a Jóistennel, a pápával és a többi néppel. Itt már az volt jellemző a fiatalokra, hogy pacsizgattunk, apró hazai tárgyakat cserélgettünk, együtt énekeltük saját és lengyel nyelven a himnuszt és önfeledten örültünk egymásnak. A hit testvérei voltunk. Társultak hozzánk a helyiek is a kis utcákban, akik könnyítették az utunkat egy pohár friss, hideg vízzel, locsolóból jövő vízzel, gyümölccsel, vagy épp egy kovászos uborkával (én még nem örültem ennyire uborkának, mint akkor).

Megérkezvén helyet foglaltunk, ahol aludni fogunk, s imádkoztunk, hogy az a nagy viharfelhő kikerüljön minket. Természetesen a Jóisten ekkor is megóvott minket, s ennek a területnek a vonalában kikerült minket az eső. Ezután kezdődött a virrasztás, ahol csaknem kétmillió ember egy nagy helyen, az oltár felé fordulva együtt imádkozott, gyújtott gyertyát és igazi világosságot vittünk az éjszakába. Csodálatos élmény volt! Aztán nyugovóra tértünk a szabad ég alatt. Lehetett érezni, hogy eme kétmillió nyugvó ember felett ott lebegett a Jóisten óvó tekintete, Lelke, s így békességben alhattunk, s kelhettünk föl a hajnali napsugárra. Zárómisével zártuk ezt a hihetetlen találkozót, s amikor kifelé vonultunk, akkor hirdették ki, hol lesz a következő találkozó… Irány Panama!

Hálás vagyok Istennek, hogy megint ott lehettem, jelen lehettem. Isten sokféleképpen meg tudta mutatni arcát, egy-egy természeti képben, csodában, barátaink tetteiben, egy rám mosolygó, másik nemzetből származó emberben, a Pápa beszédében, egy-egy jelenségben. Jó volt látni, hogy ennyi ember, megannyi nemzetből eljött ide, együtt lenni, örülni, s megmutatni a világnak, hogy Krisztus él. Így hát a Szentjánosbogarak nevében is elmondhatom, hogy vittünk is, meg kaptunk is Fényt a lámpásunkba. Köszönöm!

Gintner Kinga

Találkozó a szomszédban – IVT 2016

Ebben az évben Krakkó és környéke adott otthont az Ifjúsági Világtalálkozónak, melyen idén is részt vett néhány fiatal Harasztiról és Taksonyból. A csapat nagyobb része a Szentjánosbogár klubbal, kisebbik része a Váci egyházmegyével utazott. Ez utóbbiak közé tartoztam magam is.

A madridi találkozó után újra nagy közösség, majd 180 fiatal képviselte a Váci egyházmegyét a Világtalálkozón. A társaság egy része már a Hősök terén gyülekezett, de az esti indulás Vácról történt Beer Miklós püspök atya miséjét követően. A reggel már a lengyel határnál ért minket, ahol határellenőrzésre kellett megállni. Ezt követően utunk Częstochowába vitt, ahol a Fekete Madonna képe előtt tartott magyar nyelvű mise után megszemléltük a kolostort. Ott a helyiek nagy erőkkel készültek a zarándokok és a pápa fogadására. Dél körül utaztunk tovább *Łódźba, ahol a francia* Chemin Neuf által szervezett előtalálkozón vettünk részt – ők már ismerősök voltak, hiszen a madridi IVT előtalálkozóját is ők szervezték nekünk.

Most összesen hat hazai egyházmegye látogatott el a városba, ebből négy vett részt a CN „Paradise in the city” fesztiválján. Sajnos nem sikerült mindenkinek egy szállásra kerülnie, így a csapat egy részével csak a programokon találkoztunk. Öröm az ürömben, hogy gyalog 20 percre volt a szállás az Expotól, míg más külföldiek majd egy órát utazhattak a helyi tömegközlekedéssel. Itt délelőttönként imával kezdtünk, valamint workshop-szentmise-ebéd hármas volt a program. A fesztivál nevének megfelelően szinte mindig valami paradicsomos kaját kaptunk. Délutánonként újra workshopokon vettünk részt, általában. A programok többsége francia vagy lengyel nyelven folyt, az egyetlen magyar nyelvű előadás Balog Zoltán EMMI miniszter tanúságtétele volt. A további programokat öt fiatal fordító próbálta tolmácsolni nekünk. Pár előadás alatt szinte teljesen megtelt az expo épülete, ilyen volt a ruandai népirtás túlélőinek beszámolója vagy mikor egy pap és egy szexológus beszélgetett. Akik nem találtak érdeklődésüknek megfelelő programot, azoknak különböző sétákat ajánlottak a városban. Páran így jutottunk el egy háborús gyerektábor emlékhelyéhez és a gettó pályaudvarára egyik nap. Utolsó nap a helyi arénába gyűlt minden, a város és környékére érkezett zarándok, ahol misével és bulival búcsúztattak el minket.

Következő nap, hétfőn útra keltünk Krakkó felé. Pont az indulást követően szakadt le az ég, így szerencsésnek érezhettük magunkat. A hosszú út alatt próbáltuk valamelyest pótolni az első héten kihagyott alvást, hogy újult erővel mehessünk a találkozó legfontosabb eseményeire. A lehetséges szálláshelyek közül Brzesko kisvárosába kerültünk négyezer másik fiatallal együtt, mintegy 50 kilométerre Krakkótól. Mi a helyi Szent Jakab plébániára voltunk beosztva (névadója a zarándokok védőszentje és éppen érkezésünk napján volt az ünnepnapja), itt a regisztrációval el is telt a nap maradék része és sok embernek az éjszaka is. Eközben a többi csoportban folyamatosan találkoztunk ismerősökkel, így könnyebbé váltak a várakozás órái. Mi fiúk, végül kilencen kerültünk egy családhoz, ahol – aki rendelkezett vele – csiszolhatta német nyelvtudását. A nyitómise kedden volt a Błonia Parkban, amire próbált minél több ember eljutni, bár egy kis csapattal az előző éjszaka miatt mi később akartunk indulni, és szerettünk volna valahol a városban pihenni. Ez a terv hamar megváltozott, mikor megláttuk a vasútállomáson várakozó tömeget. Végül egy parkban és a templomban töltöttük a napot, páran pedig busszal bementek a többiek után. A városban a többieket óriási tömeg fogadta, de nehezen eljutottak a saját szektorukba, a szállásra pedig néhányan csak hajnalra értek be.

Szerda reggel katekézissel kezdődött a napunk. Ezután Beer Miklós püspök atya miséje következett, aminek végén kihívta azokat, akik hívást éreznek a szerzetesi vagy papi hivatásra, majd átadtuk a megye fiataljai által készített ajándékokat és elénekeltük kedvenc dalát, a Bárka dalt. Délután kisebb csoportokban beutaztunk Krakkóba – tapasztalat alapján busszal – felfedezni az óvárost, amiből a Wawelt és közvetlen környékét lezárták, mivel a Szentatyát ott fogadták a lengyel közéleti vezetők. A nagy tömegben nehezen tudtunk előrejutni, így csak kevés nevezetes részt láttunk. Csütörtökön is katekézissel indítottunk, délután újra nyakunkba akartuk venni a város, ám ehelyett, szervezési gondok miatt, mindenki a pápai fogadáson kötött ki. Ugyan a mi szektorunk a közelebbiek közt volt, mégis Ferenc pápát csak a fehér ruhája alapján tudtuk azonosítani. A csepegő esőben kicsit hamarabb visszaindultunk, hogy felférjünk a vonatra, ám az óváros szélén kordonokkal megállították a társaságot, mert az egyházfő érkezését várták, aki fél órával később meg is érkezett, így pár méterről láthattuk őt. Befejezésül sikerült a vasparipát is időben elérni, és ülőhelyet találni.

Pénteken a katekézis helyett az Irgalmasság útjára indultunk el, ennek kezdéseként nehezen, de betértünk a II. János Pál pápa tiszteletére állított templomba, ahol láthattuk az 1981-es merényletkor viselt ruháját is. Innen indultunk tovább az Irgalmasság templomába, ahova éppen egy mise közepén érkeztünk meg. Innen mindenki mehetett megnézni a várost, csak a nyolcórai vonatot kellett elérnünk. A hatalmas tömeg – és a sort kielőző franciák – miatt most sem volt lehetőségünk körülnézni nagyon a városban, csak átsétáltunk rajta. A vonatot valahogy elértük és elfoglaltuk a kalauzkocsit. Aki lemaradt, az járt jobban: Brzesko közelében valaki rosszul lett, így több mint fél órát késtünk, de hazajutottunk.

Szombaton jött az egyik legfontosabb program: a virrasztás. Csak a betegek és nagyon fáradtak maradtak a városban, a többség azonban igazi zarándokként gyalogolt a helyszínre. A pápai misén nem vettünk részt, mert még aznap vissza kellett indulni, hogy a dolgozók hétfőn munkába állhassanak. Mi végül televízión néztük meg a misét és a többi eseményt. Reggel elkezdődött a csomagolás és a búcsúzkodás a családtól, akik egy héten át viselték gondunkat. Ahogy elindultunk, leszakadt az ég, ahogy *Łódź*ban is. Hazafele megálltunk Ószandec kolostorában, egy befejező imára. Innen sietnünk kellett, hogy időben hazaérkezzünk, végül az éjszaka közepén szerencsésen megérkeztünk Vácra, majd Pestre. A nehézségek és a fáradság ellenére senki sem bánta meg, hogy eljött.

Helméczy Károly

AZ IGAZ BARÁTSÁGRÓL…

(gondolatok írországi utazásom kapcsán)

„Minden barátság azzal a homályos érzéssel kezdődik, hogy valahol már találkoztunk. Mintha régen testvérek lettünk volna. Még inkább, mintha ikrek lettünk volna. S ezért a találkozás, csak viszontlátás. Amikor pedig az ember barátjától elszakad, tudja, hogy ez a távozás csak látszat. Valahol együtt marad vele úgy, ahogy együtt volt vele a találkozás előtt.”

(Hamvas Béla: Barátság)

Hasonló érzések vannak bennem is, amikor írországi barátaimra gondolok. Régi az ismeretség, régi a barátság, években nem is tudnám megmondani, mikor találkoztam először Katival és Arnolddal a balassagyarmati Madách Imre Kollégiumban… Igazán nem is az a lényeges, hogy mikor találkoztunk, hanem az, hogy azóta is töretlen a barátságunk. A mi életünkben is voltak olyan időszakok, amikor távolabb kerültünk, fizikálisan is, több ezer km távolságra, de ez nem akadály.

Az elmúlt négy évben volt szerencsém minden nyáron egy rövidebb időszakot náluk, Írországban, Paulstownban tölteni.

„Azt kérded, ki az igazi, ki a valódi barát?
Az, akinek megérted minden kimondott és hang nélküli szavát.
Kinek szemébe nézve meglátod minden apró baját,
kit csendesen megvigasztalsz, ha könny borítja arcát,
ha ok nélkül bezárkózik, te átmászod hallgatása falát,
kinek nem hagyod, hogy egyedül vívja kilátástalan harcát.
Kinek villanásnyi mosolya, apró kis öröme elűzi minden bánatod,
s köztetek nincs olyan, hogy alulmúlod őt, vagy túlszárnyalod.
Kinek látványa szívedet és lelkedet melengeti,
kivel jó a csend szavát hallgatni, s együtt merengeni.
Kinek nem számít, mit vétesz, kis-e, vagy nagy hibát,
kivel ha beszélhetsz, könnye bbé válik ez a nehéz világ.
Az az igazi barát, kit szeretsz, tisztelsz, csodálsz,
s ha választásra kerül sor, te szó nélkül mellé állsz.
Az a barát, kinek egy kedves szava
többet ér a világ összes, minden kincsénél.
Az a barát, kinek öröme az örömöd, bánata a bánatod,
kinek barátságát minden körülmény közt vállalod.”

Katona Krisztina verse
(forrás youtube)

Kedves Arnold és Kati!
Köszönöm nektek az együtt töltött szép napokat.
Az ír kávé és a Guinness sör felejthetetlen ízét.
A városnézést Kilkennyben, Carlowban, Dublinban…
Hogy ennyi csodás temploma eljuthattam.
A szép és fárasztó kirándulást a tengerparton: Wexford, Waterford, Tramore, Dungarvan… nem is tudom, melyik hely volt a legszebb!
Veletek mind gyönyörű!

Roland atya

SZENTJÁNOSBOGÁR TÁBOR TAKSONYBAN

Idén hat helyszínen volt Szentjánosbogár tábor az országban, és ebből az egyik Taksonyban. 10 éve, 2006-ban volt utoljára Taksony nagyközségben utoljára tábor. Így ez egy jubileumi tábor volt sok szempontból.

A helyi szervező, „ősapánk", Latinovics Zoli volt, aki egyben mentorom volt a táborvezetésben. Számomra is jubileumi tábor volt, hiszen 10 éve kezdtem el vezetni Szentjánosbogár táborban és éppen itt, Taksonyban. Szóval egy giga-mega táborral szerettük volna megünnepelni a taksonyi tábor évfordulóját.

141 gyermek, 28 vezető, 14 csoport, egy hátteres, egy tábori pap, egy táborvezető és egy fantasztikus helyszín. Ez volt a példaértékű tábor statisztikája.

Nagyon sokat jelentett, hogy olyan helyen lehettünk, ahol a „bogarazás" fogalma együtt nőtt a falu hírnevével. Szinte második otthonomnak és fiatlalságom szép emlékeinek őrzőjeként tekintek Taksonyra. Ez most is így volt.

A tábor menetrendje úgy nézett ki, hogy délelőttönként a gyerekek a csoportjaikkal elmennek a prérire és egy témát feldolgozva beszélgetnek és játszanak. Délután különböző progamokkal töltik el az idejüket, ahol az egész tábor vagy egy nagyobbik fele közösen vannak együtt. És minden napot szentmisével zártuk.

Vasárnap tábornyitás. 140 gyermek autóval, vasúttal vagy helyiként érkezett. Mindegyik lurkó egyből „elfogyott" (szállást talált helyieknél), és még jelezték többen is, hogy ha kell, szívesen fogadnak be még gyermeket. Fantasztikus élmény ezt így megtapasztalni.

A hétfői program egy kis frissítő esővel kezdődött, és így a délutáni sportprogramot nem tűző napon kellett eltölteni. A sportprogramért Gera Imre helyi testnevelő tanár felelt, aki egy felejthetetlen és egyedülálló vetélkedővel készült.

Majd utána kezdődött el a missziózás, amelynek keretében a helyieket a másnapi missziós misére hívták meg a tábor résztvevői.

A keddi nap a helyi érdekességek és nevezetességek megismeréséről szólt. Öt helyszínen ismerkedhettek meg Taksonnyal a gyerkőcök, Kapui Gyulánál a harangok és órák szerkezetével, a Művelődésházban a Monarchia ideje alatt megépített hajómakettekről hallhattak előadást, majd Varga Lászlónál az orgonakészítés csínnyát-binnyát sasolhatták meg, valamint a Tájházban a hely sváb hagyományból kaptak egy kis ízelítőt, és nem utolsó sorban a Templom téren Ruff Béla vezetésével a templom és környékéről hallhattak érdekfeszítő előadást. Ezt a napunkat egy csodálatos miszsziós misével zártuk.

Szerdán az egész tábor, a legkisebbektől a legnagyobbakig, lesétált a Kis-Duna mentén a Tököli parkerdőbe, ahol szentmise nyitotta meg a napot, majd elkezdődött a főbogár-kisbogár foci meccs, illetve a hagyományosnak mondható métázás. Az ebéd elfogyasztása után indult az akadályverseny, mely az erdőn keresztül, a „ketreces játszótérig" tartott. Hazatértünk, és ismét egy búcsú misével zártuk a napot.

A csütörtöknek a színjátszás és a közös tábortűz voltak a címkéi. A délutáni színvonalas előadások között megköszöntük a helyieknek azt a felbecsülhetetlen ajándékot, hogy ilyen tiszta szívből és szeretetből befogadtak minket, és egy felejthetetlen tábor részesei lehettünk. Majd este, a Marestli közepén, egy remek hangulatú tábortűz keretében lezártuk a táborunkat.

Másnap, pénteken – utolsó csoportos együttlét, fellángolnak a barátságok, és a vágy arra, hogy a végtelenségig tartson a tábor. A meghitt és lelkes reggeli, táborzáró misénk után a díjak kiosztására, fairplay díjazottak kihirdetésére,

illetve az új vezetők köszöntésére került sor. Így volt teljes, így volt egész a tábor.
Könnyes búcsúk és ölelés, ez egy időtlen pillanat a tábor végén, ahol nem létezik idő, tér és gond, csak a szentjánosbogár-érzés.
Ezúton szeretném megköszönni mentoromnak és a helyi szervezőnek, Zoli apánknak, a Polgármester úrnak, Láng András atyának a közreműködését, Ruff Bélának a művelődési házi és a keddi programok megszervezését, Ruff Matyinak a tábortüzet és a szállítást, Gera Iminek és a testnevelő tanároknak a hétfői fantasztikus sportvetélkedőt, Kapui Gyulának, Varga Lászlónak , a tájháznál váró asszonyoknak, a tököli parkerdőség dolgozóinak, Szalay Jancsinak, Erikának és Krisztának az étkeztetést, az óvodában dolgozó hölgyeknek, és mindenkinek a tábor lebonyolításában illetve megszervezésében nyújtott segítségét. Hála van bennem, hogy itt lehettem, hála van bennem, hogy ilyen helyen lehettem elsőként táborvezető, hála van bennem, hogy ennyi gyereknek lehetett egy fergeteges és tiszta tábora. Köszönöm még egyszer MINDENKINEK a segítséget!

Gintner Domonkos
táborvezető

„Az Isten küldött szentjánosbogárnak”
Beszámoló a taksonyi Szentjánosbogár táborról

Júniusban egy hétre megváltozott Taksony élete. Megteltek az utcák, a terek vidám Bogarakkal. Az ország minden pontjáról érkeztek keresztény fiatalok községünkbe, hogy egymást segítve közelebb kerüljenek Istenhez. A gyerekek a hét folyamán számos programon vettek részt. A vetélkedők, sportversenyek, kirándulások, a közös szentmisék alig néhány nap alatt igazi csapatokká kovácsolták a hét elején egymásnak még idegen gyerekeket. Úgy érzem, hogy a tábor elérte a célját, nemcsak a gyerekek „lámpását” sikerült feltölteni, hanem a csoportvezetőkét és a helyiekét is. Talán nem túlzás azt mondani, hogy megtapasztalhattuk a „mini mennyországot”. Hihetetlen érzés volt megélni, hogy minden nap megtelt a templom lelkesen éneklő, Istent dicsőítő fiatalokkal. Ezek azok az élmények, amelyek a szürke hétköznapokon erőt adhatnak, nemcsak a tábor résztvevőinek, hanem a helyieknek is, akik befogadtak minket.
Ezúton is szeretnénk megköszönni a taksonyiaknak a rengeteg önzetlen segítséget, ami nélkül nem jöhetett volna létre ez a tábor. Hálásan köszönjük a családoknak, hogy befogadták otthonukba a fiatalokat. Sík Sándor gondolatai jussanak eszünkbe mindig: „Az Isten küldött szentjánosbogárnak.” Legyünk lámpások az év minden napján!

Áhel Nikolett

SZERESSETEK OTT, AHOL GYŰLÖLNEK
Interjúkötet dr. Beer Miklós váci megyéspüspökkel

Lélekhez szóló kiadvány jelent meg Szeressetek ott, ahol gyűlölnek címmel, melynek keretében Réti József kismarosi újságíró beszélget a Püspök atyával a váci püspöki palotában. A kötet címét Miklós püspök Assisi Szent Ferenctől kölcsönözte, aki ezekkel a szavakkal kezdi egyik ránk maradt imádságát: *Uram, tégy engem a béke eszközévé, hogy szeressenek ott, ahol gyűlölnek.*
Ismerjük a Püspök atya közvetlenségét, mely sugárzik ennek a kötetnek a lapjairól is. Ahogy olvassuk sorait, meghitt beszélgetésnek válunk részesévé, magunk is ott ülünk a kis dolgozóban, s hallgatjuk a tanítást. Beer Miklós püspök atyának a kertelés nem kenyere. Egyenes szavakkal, családias őszinteséggel társalog, eszmét cserél, töpreng, együtt gondolkodik velünk, tanít. Csendes, derűs, érzelmes természetű, szemlélődő, ugyanakkor cselekvő, s úgy érezzük merész: bátor Jézusért és értünk, nyújtja a kezét, értünk fárad.
Ismerjük, tudjuk a gyakorlatát, hogy gondja van egyenként minden papjára, szolgálattevőjére, hívére egyházmegyéjében, köztünk, velünk él, ismer bennünket. Ez személyes tapasztalatom, s ezt erősíti meg bennem ez a kötet is.
Lapozva a könyvet, csendes együtt gondolkodó délutánt tölthetünk dr. Beer Miklóssal, személyesen szólít meg minket, s mint az egy családban élőknél – nincsen kényes téma. Érint mindent, ami foglalkoztathat bennünket szűkebb és tágabb környezetünkben, ami bántja a világot, s ami meggyógyíthat.
Hozzám, hozzád szól, mindannyiunkkal beszél.
Az interjúkötet beszerezhető az Új Ember kiadónál.

Koczka Tamásné

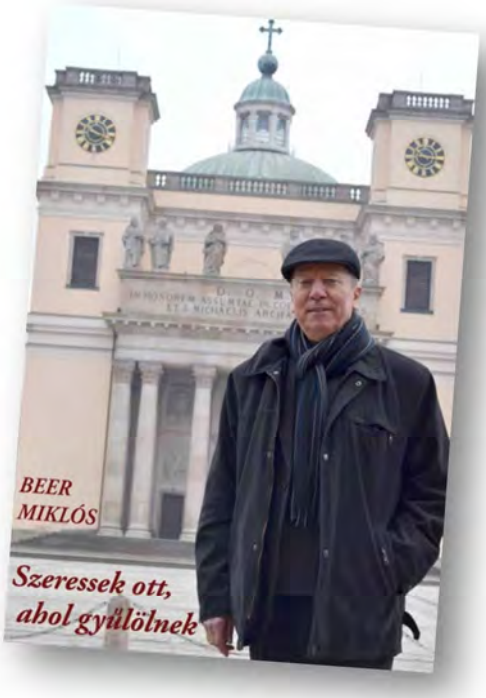

A sudoku-táblázat kitöltését követően, az adott pozícióban a számot betűvel helyettesítve megfejtésként egy szót kapunk.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	4						8	6	2
B				5	8	2	3		9
C		3	2			6	5	1	7
D	2			1	7	5	9		
E	1		9				4	3	5
F			8			4			
G			1		5		6		
H				8	3				4
I		5	4		6	7	1	9	8

A	E	L	M	O	P	K	T	Z
9	2	8	3	7	5	4	1	6

B2	
E5	
G9	
I2	
D8	
F8	
H5	

A helyes megfejtést a *luxchristi@flynet.hu* e-mail címre várjuk. A határidő 2016. szeptember 15-e. Az első öt helyes megfejtést beküldő ajándékot kap.

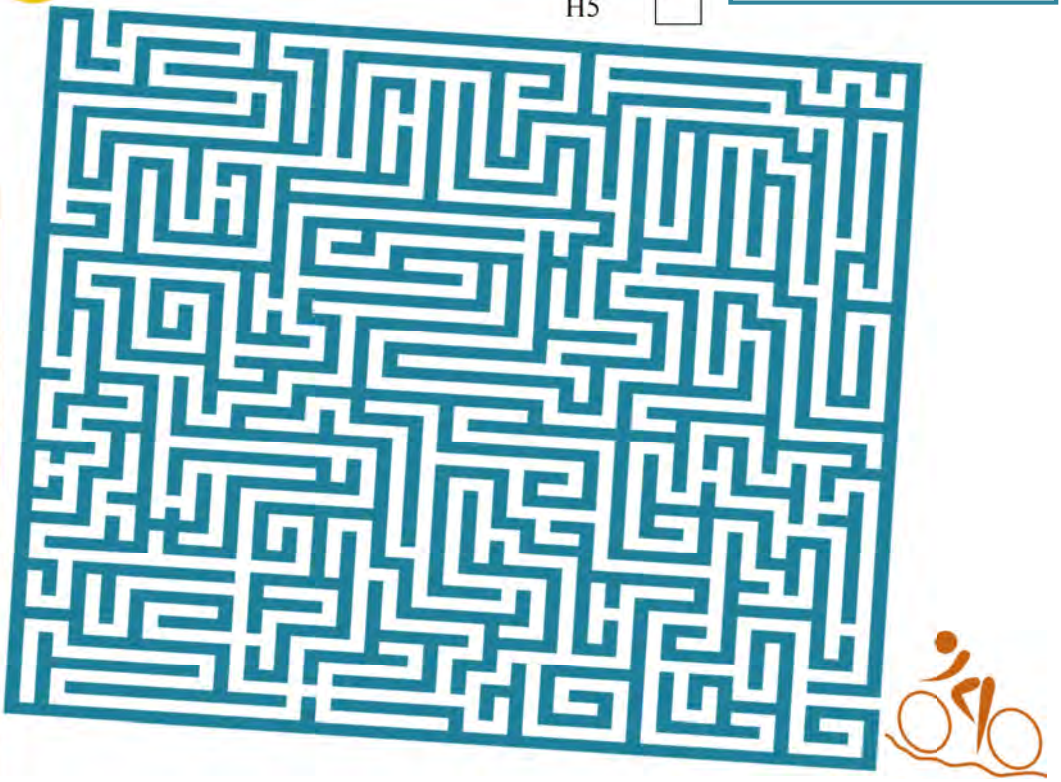

A szabad uszoda – Jean Effel: A kis angyalka c. kötetéből

EMLÉKEZÉS ZENTAI TANÁR ÚRRA

Zentai József tanár úr a barátom volt, emberi kapcsolataimban és Krisztusban is. Még a rendszerváltás előtt a nézsai iskolában a tanárok befogadtak maguk közé. A hittan ugyanolyan fontos volt, mint a többi tantárgy. Ekkor barátkoztam össze Józsival és a többi férfi tanárral. Mivel az egyházközségben volt kántor, de énekkar-vezető nem, én vállalkoztam arra, hogy megszerveztem az énekkart és kilenc évig vezettem, lelkipásztori munkám mellett. Ide jelentkezett be Zentai Józsi felesége Ági is. Ezekben az években kerültek ők közelebb a jó Istenhez. Én készítettem fel mindkettőjüket elsőáldozásra, mivel gyermekkorukban erre nem volt lehetőségük. Amikor egy alkalommal itt, Taksonyban felnőttek bérmálkoztak, ők is csatlakoztak az itteniekhez. Józsi engem kért fel, hogy legyek a bérmaapja, amit szívesen vállaltam. Ettől kezdve Krisztusban is barátok lettünk. Olyan volt számomra, mint egy jó testvér. 2001 óta közösen szerveztük meg a dunaharaszti és taksonyi híveknek az erdélyi utakat minden évben, amely hatalmas élmény volt mindannyiszor, mindenkinek, aki részt vett ezeken az utakon. Józsi egyénisége, Erdély-szeretete, hallatlan nagy történelmi és Erdély-ismerete csodálattal töltött el mindenkit. Lelkesedése a hallgatóira is átsugárzott, amikor beszélt az útjaink során.

A 2016-os zarándoklatot is együtt kezdtük el szervezni, de sajnos az utunkon már csak az emlékét tudtuk felidézni, megemlékezve róla a zarándok szentmisénken.

Vigasztalásul a Biblia Bölcsesség könyvét tudjuk idézni: „Noha fiatalon halt meg, mégis teljes életpályát futott be. Így elnyeri az élet koronáját a mennyben."

Ha Ő el is ment közülünk, de amit kaptunk tőle lelkünkben, gondolkodásunkban tovább él.Erdély és az ottani magyarok szeretete.

Láng András plébános

ÖRÖKRE TANÁR

2016. Nagyhetének hűvös keddjén érkezett a megdöbbentő hír, hogy Zentai József tanár úr elhunyt. Tragikus hirtelenséggel, előzmény nélkül, elaludt, 54 évesen.

Zentai József történelem tanár volt, Nógrádsápon élt családjával. Nézsán tanítóskodott, majd az egyetemi másoddiploma megszerzése után Balassagyarmaton tanított a Balassi Bálint Gimnáziumban. Később szakmai életútja visszakanyarodott Nézsára, ahol a Mikszáth Kálmán általános iskola igazgatója volt, haláláig.

Láng András atyával annak nézsai szolgálati idején ismerkedtek meg, onnan forrásozik barátságuk. A tanár úr nagyon szerette Erdélyt. Kezdetben gyalogosan túrázott családjával, tanítványaival, s egy ilyen kirándulás alkalmával ismerkedett meg a panziót fenntartó Mátyás Gábor atyával, zeteváraljai plébánossal. Nagyon jó barátság alakult ki közöttük, így indultak el a zarándokcsoportok a tanár úr vezetésével. Zentai József zarándokok ezreit vezette tudós útikalauzként Erdélybe és a Felvidékre is. Magunk is számtalanszor utaztunk vele, s hallgattuk őt, aki úgy ismerte a magyar vidékeket, mint a tenyerét. Nagyon fog hiányozni.

2005. Szent István napkor készítettem vele interjút lapunk hasábjain, most szomorú szívvel olvastam újra a mondatait, amiket akkor feljegyeztem. *Friss-diplomás, fiatal házasként állást és otthont kerestünk. Mindenképpen falura akartunk kerülni. Én a pedagóguspályát úgy képzeltem el, hogy hagyományos, falusi tanító akarok lenni.* – mondta akkor. Hitvallását pedig így fogalmazta meg: *Én tanítani nagyon szeretek, nekem ez a legfontosabb. Öröm megtapasztalnom, hogy a gyerekek szeretik a történelmet, és érdeklődnek a vallás iránt. Fogékonyak a nemzeti értékekre, a kultúrára, és kifejezetten fel is akarják vállalni ezeket. Számomra ezek a mindennapi csodák.*

Számunkra is csoda volt mosolygós, okos egyénisége, szerető odaadása, bármit tett, a legtöbbet adta. Megőrizzük őt szívünkben, emlékét nem feledjük.

(Koczka Tamásné)

ERDÉLYBEN JÁRTUNK

Egész éjjel esett, nagy vihar vonult át Taksony és Haraszti fölött. A gyülekezés és indulás idejére viszont szépen kitisztult az ég és pontosan indultunk Kisasszony (Újkenyér) havának első napján Erdélybe.

Lelki vezetőnk, András atya – a reggeli imádság elmondása után – ismertette a tervezett napi programot, bemutatta a „motorurakat", Hevér József és Pál Tibor autóbuszvezetőket.

A ritkábban választott útvonalon haladtunk: Nagylakon léptük át a jelenlegi országhatárt és Arad felé vettük az irányt. Megtapasztalhattuk a változatos erdélyi útviszonyokat, az egymást váltó autópálya-, autóút-, főút-szakaszokat és ezeknek megfelelő útminőségeket….

Délután 4 óra körül baj nélkül megérkeztünk első úticélunkhoz, **Gyulafehérvárra**. Itt már várt reánk *Dimén Levente*, egy valódi székely „lófő"! Tőle tudtuk meg, hogy a lófői tisztség Mátyás királyhoz köthető, aki szabályozta a székely rendeket 1473-ban. A székelyek két rendbe (fő-, és közrendbe) sorolását megszűnteti és a nemesség mellett a közszékelység ekkor válik kétfelé: *lófő* és *gyalog* renddé. *Lófő-székelyek* (lovas székelyek) megfelelő saját földdel, lóval és fegyverzettel rendelkeztek. Levente Zetelakán él és földrajz, történelem szakos pedagógus. Ő mutatta be nekünk a város főbb nevezetességeit.

Gyulafehérvár – latinul Alba Iulia – az Erdélyi Fejedelemség központja, a térség jelentős nagyvárosa volt. A területet már az ókorban is lakták, a Római Birodalom Dacia provinciájának is itt volt a központja Apulum néven. A város számára a Hunyadiak kora komoly fejlődést hozott, melynek íve az Erdélyi Fejedelemség idején csúcsosodott ki. Abszolút virágkorát Bethlen Gábor fejedelemsége idején (1613–1629) élte. Bethlen Gábor nevéhez fűződik a *református kollégium* 1622-es megalapítása. A város reneszánsz

építészeti emlékeiből viszonylag kevés maradt ránk. A 17. század elejéről, 1602–1603-ból fennmaradt jegyzőkönyvek tanúsága szerint a város lakossága nagyrészt magyar volt, a köztisztségek viselőit is ideértve. E tekintetben a Habsburgok uralma alatt, 1711 után állt be fordulat….

Utunk az érseki székesegyházhoz vezetett. Az *első* székesegyház építését már a püspökség alapításakor, 1009-ben megkezdték. Az ókeresztény bazilikák mintájára felépített templom háromhajós volt. A nyugati alapfalakat már az első ásatáskor feltárták és számos faragványt, pillértöredéket, dombormű-töredékeket találtak. Ugyanekkor megtalálták egy körkápolna alapfalait is, mely a bazilika keresztelőkápolnája lehetett.

2011-ben útépítés során találták meg a templomot. Az ásatásokat végző román régésznő kijelentette, hogy Erdély legrégebbi templomáról van szó és feltételezi, hogy 1050-ben már lebontották, és nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy Szent István alapíthatta.

A *második* székesegyházat valószínűleg Szent László király idejében kezdték el építeni. Ehhez már nem használták fel az előző templom alapjait, mert sokkal nagyobb, nagyszabású székesegyházat terveztek. Az új székesegyház szintén háromhajós épület volt.

A homlokzati részt két torony ékesítette, melyek a mai tornyok második emeletéig értek. A templomból több részlet a mai napig megmaradt, ilyenek a kereszthajók homlokívei, a diadalív, a mellékszentélyek félköríves záródásai és a mellékapszisok keskeny ablakai. Ebből a templomból származik a sekrestye, a hosszhajó keleti része, az északi előcsarnok és a fejedelmi kapu. A templom a tatárjáráskor pusztult el, s amikor az idemenekült lakosságra rágyújtották, boltozatai beszakadtak és a hajók találkozásánál épített központi torony leomlott.

A helyreállításkor a középtornyot már nem építették újjá, maradványai a tetőszék alatt láthatók. Visszaépítették a kereszthajó és szentély első négyzetét, melyhez karcsú koragótikus szentélyt építettek. Alig fejeződött be az újjáépítés, amikor 1277. február 21-én a szászok feldúlták és felgyújtották a templomot, amelyet majd ismét nagy anyagi áldozatokkal állítottak helyre. A 15. században boltozták be a főhajó nyugati részét és a tornyokat két emelettel megemelték. 1439-ben egy török betörés alkalmával a templom ismét károkat szenvedett. Az ekkori helyreállításhoz az esztergomi érsek mellett Hunyadi János is hozzájárult, akinek a nevéhez a szentély gótikus stílusú meghosszabbítása fűződik. Ő építtette a díszes nyugati főkaput és a két torony közé épített erkélyt, melyet később háromszögű oromfallal zártak le. A nagy hadvezér ekkor hagyta meg, hogy őt is a templomba temessék el. Itt találhatók még – a Hunyadiak síremlékei mellett – Izabella királyné és János Zsigmond fejedelem gazdagon díszített kőszarkofágjai, az altemplomban pedig erdélyi fejedelmek és püspökök egész sora nyugszik.

Közös imával és énekléssel köszöntünk el a történelmi helyszíntől.

Már későre járt, mikor továbbindultunk Segesvár, Székelykeresztúr érintésével szállásunk felé, **Zeteváraljára**, az Alleluja panzióba, ahol még egy nagy élmény várt minket: szépen megterített asztal a vacsorához és Mátyás Gábor – *Gábor atya* –sugárzó öröme, vendégváró mosolya. A jó hangulatban, jóízűen elköltött vacsoránál csak a pihenés és alvás esett jobban…

Kedden:

Fél 8-kor szentmisével kezdtük a napot, a csodálatosan – öt és fél hónap alatt! – megépített (május elsején felszentelt) új templomban. András atya megemlékezett a tavasszal váratlanul elhunyt Zentai Józsefről, aki sok éven át volt a nyári zarándoklatoknak is a szervezője, „motorja”.

Kiadós reggeli után indultunk a Küsmöd patak partján fekvő **Kőrispatakra**, a Szalmakalap Múzeumba. Nem várt lelki élményt is adott – minden tekintetben – a múzeum alapítójának, *Szőcs Lajosnak* az előadása: hagyományokról, népi bölcsességekről, mesterségről, hitről és a megmaradásról.

Megismertünk egy magyar nyelvleckét, amit az öreg székely adott „román testvéreinek”: mi a különbség a baj, a tragédia és a katasztrófa között… Megtudtuk, hogy a kalapon a díszítést a magyarok bal oldalon (szívünk fölött) hordjuk, és a mai pénzközpontú, liberális szemlélettel ellentétben ne úgy tekintsünk felebarátunkra, hogy „na, megéri? van benne hasznom?” hanem „ameddig élünk – adjunk, ha majd meghalunk, hagyjunk”.

Egy közös, szép ima és áldás után elbúcsúztunk Szőcs Lajostól és indultunk **Énlakára**, hogy megtekintsük az unitárius templomot és híres fakazettás mennyezetét, mely fontos írásemléket őrzött meg az tudomány számára. Nemzeti írásunk létének letagadását a kicsiny énlakai rovásfelirat akadályozta meg.

– Az énlakai rovásírásos mennyezetkazetta a fenti betűző írásmutatvány mellett szójelekből álló mondatjeleket is tartalmaz a kazetta sarkaiban. A szójeleink létezését ma ugyanúgy tagadja az akadémikus „tudomány, amint száz éve magának a

székely írásnak a létezését is kétségbe vonták.
Ferenczi Géza szerint az olvasat: *„Egy az Isten, Georgius Musnai Dakó”*. A feljegyzőjét Musnai Dakó Györggyel azonosítja, aki homoródalmási lelkész volt.
Énlaka ma is számos művelődéstörténeti és építészeti értéket hordoz magában. A falu mai formájában a lazahalmazos településszekezetet tárja elénk. A faluban viszonylag eredeti formájukban megmaradt igen régi, tornácos műemlék lakóházak találhatók.
A nap utolsó állomása **Székelyudvarhely**. Út közben néhány percre megálltunk **Székelykeresztúron**, megnéztük azt a körtefát, amely alatt Petőfi utolsó versét írta a házigazda Vargha Zsigmond lányának, megköszönve a szíves vendéglátást.
„Haldoklik az öreg tanú, Petőfi vén körtefája. Azt beszélik, ő látta volt verset írni utoljára.” (Kányádi Sándor)
Székelyudvarhely, a 660 éves kisváros, az Erdélyi-medence keleti-délkeleti peremövében, a Küküllő-dombvidék keleti szegélyén, a Nagy-Küküllő folyó felső szakasza mentén fekszik. Székelyföld és a székely székek központja évszázadokon keresztül. A város jelentősebb egyházi és világi épületei 200-300 éves múltra tekintenek vissza.
A „legmagyarabb” városban sétálva szembeötlő, hogy itt nem épültek betonkolosszusok, megőrizve így a hangulatos, gyönyörű belvárost.
A főtér impozáns látványosság, a gondozott, virágokkal teli parkot szépen felújított épületek övezik. A főtér közepén áll a református templom, barokk-klasszicista stílusban épült 1781-ben. A templomhoz közel található az egykori Vármegyeháza szép eklektikus épülete, mely 1896-ban épült. A Városháza térről átsétálva a Márton Áron térre, megtekinthető a híres püspök szobra. A nem messze álló meseszép épületek Székelyudvarhely több évszázados iskolamúltjáról mesélnek.
Nem messze található a Vasszékely bronzszobor, amely az I. világháború székely hősei előtt tiszteleg. A románok 1919-ben eltávolították, és 2001-ben állították újra föl. Az eredeti szobor talapzatának egy-egy oldalán annó feltüntették az ezred egyik zászlósának két-két sorát, a következők szerint: *Észak*: Gyopárt a Hargitáról hozzatok, a székely hősök halhatatlanok. ***Kelet***: Ojtuznál, Volhina síkjain, s ott lenn Doberdón, ismeri az ellenség a puskatusom. ***Nyugat:*** **a** trón, s a haza védelmében vassá válik a székely, s hősi, csodás tettét hirdeti a hon, s a világ. ***Dél:*** Magyar testvéreink, ne féljetek, míg napkeletnél állanak a székelyek.
A város főterén, a másik oldalon szoborpark áll, az Emlékezés Parkja, amit 2004-ben avattak. A szoborpark a magyar-székely történelem és közélet nagy alakjait ábrázolja. Először látható itt egész Erdélyben Csaba királyfi alakja.
A főtér harmadik különleges temploma a ferences barátok kéttornyú temploma, mely 1728-79 között épült fel, és a barokk és a klasszicizmus közötti átmeneti korszak stílusjegyeit ötvözi.
Hamar eltelt ez a nap is, egy kézműves fagylaltra volt még időnk a téren és indultunk vacsorázni a panzióba. A buszon Levente vidám anekdotáival, vicceivel tartott ébren bennünket Zetelakáig, ahol ő leszállt. Még jó, hogy onnét már percek alatt mi is megérkeztünk, s egy gyors vacsora után hamar elcsendesedtünk….

Szerdán:

Reggeli után azonnal indulunk a Homoródok völgyébe, célunk a karácsonyfalvi katolikus templom. Útba ejtjük a **zeteváraljai víztározót** (Zetelaki gátat) a Hargita megyei Nagy-Küküllő felső szakaszának egyetlen mesterséges tavát Zeteváralja közelében. A víztározó egyrészt védi a völgymenetben elterülő településeket a levonuló árvizektől,

másrészt tartós szárazság esetén biztosítja a Nagy-Küküllő megfelelő vízhozamát. A víztározó kb. 50 millió köbméter vizet tud befogadni, a mesterséges tó hossza 2,6 km, amelyből 1,4 km az egykori Nagy-Küküllő hosszában terül el. A vízfelület szélessége 400–800 méter, a két elágazásban, a Nagy-Küküllő és a Sikaszó mentén pedig 150–200 m között váltakozik. Úgy természeti, mint horgászati szempontból igen jelentős a víztározó, Udvarhelyszék Balatonjának is nevezik.
Délelőtt még megálltunk **Oklándon**. A falu története szorosan összekapcsolódik az oklándi Unitárus Egyházközség történetével. A középkori tiszta katolikus falu a reformáció után az unitárius vallásnál állapodik meg és azóta is, a templommal együtt, az unitárius egyházhoz tartozik. A templomban jelenleg magas művészi értékkel bíró tárgyak közül elsősorban meg kell említeni a – Homoródok völgyében elterjedt – festett, fakazettás mennyezetet, mely eredeti állapotában található, egy része 1771-ből, más része 1786-ból való. A legrégebbi kazetták azonban a XVI. századból valók és a papi székbe vannak beépítve. A hajóban falképeket találtak: a déli falon Szent Péter és Pál alakja, szalagra írt névvel, az északi falon Szent László legendája, nagyon sérült állapotban. Fényképfelvétel örökíti meg, ugyanis vakolatot húztak rá. Alatta a Feltámadás és az Üdvözültek serege jelenet vehető ki (Utolsó ítélet?).
Az egyházközség másik két büszkesége a papi lakás bejáratánál található faragott székely kapu, mely 1809-ből való, Hargita megye legrégebbi álló és ma is nap mint nap használt székely kapuja. A másik a templomban elhelyezett 1848-as toborzószékely, melyet 1990-ben találtak meg a

templom orgonájába rejtve, majd 1997-ben restaurálták a Magyar Nemzeti Múzeumban.

Délután értünk **Homoródkarácsonyfalvára**, 1 órakor szentmisét mutatott be András atya, Tamás Huba plébánossal.

Szentmise után a Plébános úr rövid előadást tartott a templomról. Elmondta, hogy nemrégen került ide, de már komoly feladatokat kellett megoldani: a templom aljzatát teljesen föl kellett bontani, mivel a fapadlót megtámadta a könnyező házigomba, aminek az elterjedése nagy veszélyekkel járt volna. Ez sikeresen megtörtént, majd a templom környezetét hozták gyönyörűen rendbe. Elmondta, hogy a falu szelídgesztenye ligete egyedülálló a Székelyföldön.

A templombelső hangulatát a rokokó mennyezetdíszítés (1785-ben készült el) és egy egyedi oltárkép határozza meg: a Szűzanya találkozása Erzsébettel, ahol Szűzanyát kalapban ábrázolta a festő. Erdélyben egyedi ábrázolás. Úgy is hívják, hogy Karácsonfalvi Kalapos Madonna.

A belső karzatot is átalakították Makovecz Imre egyik tanítványa, Bogos Ernő tervének megfelelően és az orgona is felújításra került.

Megköszöntük Tamás Huba plébánosnak a templom bemutatását, elbúcsúztunk és egy kis sétával átmentünk az unitárius templomba, amely 13. század végén épült román kori stílusjegyeket magánviselő gótikus műemlék templom. Árpád kori szentélye máig fennmaradt, amit 1495-96-ban bővítettek. Ekkor épült tornya is, melynek egyik falába épített díszítőkő máig megfejtetlen rovásfelirata a 14-15. században kerülhetett rá. A reformáció után, az 1560-as években a katolikus falu unitárius vallásra tért, a templom is unitárius templom lett.

A templomhajót virágosan festett kazettás mennyezet fedi, mely a 18. század első felében készült és a templom talán legértékesebb faberendezése, műalkotása.

A templom falain a korábbi falfestmények feltárása, restaurálása folyamatban van. Eddig feltárt főbb freskók: Szent László életének jelentős momentumai, Szent Ilona császárnőt megjelenítő falfestmény, a három királyok hódolata és az 1300-as évekből származó, a Szent László falfestményeknél jóval korábban keletkezett Jézus születését ábrázoló freskó.

A buszunk felé tartva fedeztük fel Kovács András amatőr fafaragó portáját, ahol szinte ajándékba kaphattuk a szebbnél-szebb, fatáblákra rótt bölcsességeket, mondókákat… Sokáig nem is tartottuk fel munkájában, sietnünk kellett, mert **Lövétére** be voltunk jelentve a tájházba. A tájház vezetőjétől, a viseletkészítő (szabó, varró, hímző) fiatalasszonytól megtudtuk, hogy a hagyomány nem beteg, hogy ápolni kelljen, nem rab, hogy őrizni kelljen, hanem meg kell azt élnünk, követnünk kell, amit őseink követtek, és tovább kell adnunk az utódainknak. Lövéte színtiszta magyar település, a helyi szokásokat viszik tovább: saját népviseletükbe öltözve megtartják a bálokat és a jobb családokban legalább három gyermek van („mert igyekvő népek laknak erre, éjszaka is dolgoznak !" …)

Levente, a *lófő székely* elköszönt tőlünk hazafelé, megköszöntük neki színvonalas és érdekfeszítő előadásait. – Viszonlátásra! – mondtuk mindannyian. És szerintem ezt többen szó szerint gondoltuk.

Csütörtökön:

Korán, reggeli után indultunk a **csíksomlyói kegytemplomhoz**, zarándokutunk fő állomására. A mai napon Levente felesége, Csilla asszony ismertette velünk a fontosabb látnivalókat. **Szentegyházán** (a földkerekség legmagasabban fekvő magyar városán) áthaladva hallhattuk, hogy a település nevezetessége a *„Fili",* a harmincegy éve *Haáz Sándor* zenetanár által megálmodott és létrehozott Gyermekfilharmónia. A 140 fős együttest székelyruhás gyermekkórus és amatőr fúvós, vonós zenekar alkotja. Kiemelkedő fellépéseik a törökországi, brüsszeli körútjaik, a parlamenti koncertjeik, valamint Magyarország legszebb székesegyházaiban történtek, és mind életre szóló élmények.

A Hargita főgerincén, a Tolvajos-tetőn álló **Hármaskereszt** emlékmű mellett elhaladva ereszkedtünk le a Csíki medencébe. Az emlékhely a Csíksomlyóra igyekvő zarándokok, keresztaljak egyik találkozóhelye, lelki és testi pihenőhelye. A középső, legmagasabb kereszt a honfoglalás 1100-ik évfordulóját, a nyugat felé néző kereszt a csíksolymói ferences kolostor 1444-es alapítását, a kelet felé néző pedig Erdély neves püspökének, Márton Áronnak az emlékét (születési évszámát: 1896) hirdeti.

Megérkeztünk a magyarság egyik legnagyobb zarándokhelyére, hogy köszöntsük Babba Máriát, a Napba öltözött Boldogasszonyt, a **Csíksomlyói Szűzanyát**. A szentmisét András atya mutatta be kis csoportunknak és néhány ideérkező zarándoktársunknak. A szentmise elején elhangzott, hogy az e helyen számunkra szokatlan csendben előtérbe kerül a meghittség, az elmélyülés. A magyarok Nagyasszonyát köszöntjük és oltalmat kérünk magunkra, csalá-

dunk, egyházközségünk tagjai és egész nemzetünk számára.
A Kegytemplomtól lefelé jövet körbejártuk a busszal a Makovecz Imre által tervezett Millenniumi vagy, ahogy a helyiek nevezik, az „Angyalos templomot", az organikus építészet remekművét.

Következő úticélunk **Gelence**, a történelmi Magyarország legkeletibb pontja. Hatalmas székelykapun áthajtva értünk a 3.500 lelkes, színtiszta magyar faluba, s az UNESCO **Világörökség részét képező katolikus templomhoz. A XIII. századi Szent Imre templom híres freskói révén nyerte el a megtisztelő rangot, a Szent László legendát feldolgozó képsorozata a világon egyedülálló.**

***Kelemen Dénes* nyugalmazott tanító várt minket, s mondta el röviden a templom történetét. Ebben a terjedelemben azt visszaadni lehetetlen, de – kedvcsinálónak – kis vázlatot ideírok:**

- **Szent Imre halálának 100. évfordulóján, kb. 1130-35 körül lehetett az alapkő-letétel**
- **a tatárjáráskor elpusztult, majd 1245 körül épült újjá**
- a templomhajó és a diadalív félköríves formája teljes egészében megmaradt ebből az időből, szentélyét a XV. században elbontották, majd a kövekből újabb**, gótikus stílusút építettek (fali szentségfülke vésete:** 1503)
- **1932-ben restaurálási munkák kezdődnek,** ekkor feltárásra kerül a gótikus szentély termésköves padlózata alatti Árpád kori szentély, és ***rovásírásos emlékek*** is előkerültek, melyeket „Évszámos gelenci rovásjelek" néven számos publikációban ismertettek
- **1966-ban újabb restaurálás** következik, ekkor tisztítják meg a falképeket az északi oldalon, felül Szent László legendája, alul Krisztus keresztútja látható (a Szűzanya köpenyén 1467-es szám); ugyanekkor újítják fel **a *kazettás mennyezetet*** is
- a kőfallal kerített templom északi oldalán **külső falfestmény részleteket** is feltártak 1999-ben: a keresztény lovag ábrázolása mellett Szent Imre, Szent László és Szent István alakjának részletei töredékesen láthatóak a XIV. századból
- a Magyar oltáron fent: Szent László, a Magyarok Nagyasszonya és Szent István, alul Szent Péter és Szent Pál apostolok

Épp a napokban jutott tudomásomra, hogy a Magyar Menedék Könyvesházban már kapható Udvarhelyi Nándor „Freskós Gelence" című kiadványa!
Sajnos, a falu többi büszkeségét (szobrokat, emlékműveket, kopjafákat, Kelemen Dénes alkotásait) nem láthattuk, talán majd legközelebb….
Indultunk visszafelé, **Kézdivásárhelyen** a szépen felújított Fő téren (Gábor Áron téren) kis időre megálltunk, itt a Babamúzeumot és a Céhtörténeti múzeumot lehetett megtekinteni.
Következő megállónk Nyergestetőn volt, ahol kis koszorúval emlékeztünk meg a székelyek 1848. augusztus 1-én – a többszörös orosz-osztrák túlerővel szemben – vívott hősies csatájáról. Kányádi Sándor Nyergestető című versében így ír erről: *„…Végül csellel, árulással / délre körülvették őket, / meg nem adta magát székely, / mint a szálfák, kettétörtek. / Elámult az ellenség is / ekkora bátorság láttán, / zászlót hajtva temette el / a hősöket a hegy hátán…."*
A rövid megemlékezés és tiszteletadás után kicsit szomorúan ültünk fel a buszra, mert ez alkalommal utoljára csodálhattuk meg Máréfalva, Fenyéd, Zetelaka gyönyörű székelykapujait, régi tornácos házait keresztekkel megjelölt háztetőivel. Azért Zetelakán kicsit többet időztünk: elköszöntünk Levente feleségétől, Csillától, megköszöntük azt az igyekezetét, mellyel megpróbált minél többet átadni az ő ismereteiből. Isten áldja a Dimén családot, a viszontlátásra!
Pénteken:
Reggel szentmisét mutatott be András atya és Gábor atya, mindketten a búcsúzás hangján szóltak. András atya párhuzamot vont a testi és lelki gyógyulás között: lelkünk gyógyulása elősegíti fizikai testünk, szöveteink gyógyulását.

Augusztus 5., Havas Boldogasszony emléknapja volt. Elhangzott a római Santa Maria Maggiore-bazilika legendája. Havas Boldogasszony a magyar népi kalendáriumban, mint minden Mária-ünnep, asszonyi dolog-, főként sütéstiltó nap.
András atyának személy szerint is ünnepe a mai nap, tudniillik a váci püspök atyától 2001-ben megkapta a Szűz Máriáról elnevezett Kökénymonostori címzetes préposti címet. Ez a monostor Nagykökényesen van, Heves megyében és ennek a templomnak titulusa, (címszentje) Havas Boldogasszony.
A bőséges reggeli után elköszöntünk vendéglátóinktól, elbúcsúztunk – többen a viszontlátás reményével – a gyönyörű, új templomtól és elindultunk a hazafelé vezető úton.
Farkaslakán még megálltunk és tiszteletünk jeléül elhelyeztünk egy kis koszorút Tamási Áron sírjánál – két tölgyfa között a templomkertben –, melynek sírkövét Szervátiusz Jenő és fia Tibor, erdélyi szobrászok alkották. A kövön ez a felirat olvasható: *Törzsében székely volt, fia Hunniának. Hűséges szolgája bomlott századának.*
Ismét egy Kányádi-idézet illik e helyhez: *„Kívánhat-é ember többet: / Derékaljnak szülőföldet / S két cserefa tömött árnyát/ szemfedőnek."*
Tovább buszoztunk egy kicsit **Korondig**, ahol megálltunk még vásárolni, az otthoniaknak kis ajándékot begyűjteni…
Már a buszon, de még Erdélyben az örvendetes rózsafüzér elmondásával köszöntük meg a Szűzanyának ezeket a lélekemelő napokat, a sok kegyelmet, amit kaptunk, a sok szép élményt, melyek megerősítettek hitünkben, magyarságunkban.
Egy régi erdélyi áldással búcsúztam – magamban – Erdélytől:

„Legyen előttetek mindig Út, / fújjon mindig a hátatok mögül a Szél,
az Eső puhán essen földjeitekre, / a Nap melegen süsse arcotokat,
s egész életetekben hordjon tenyerén a Jóisten."

Frankovits Ferenc

 A képeken szereplő helységek: Kőrispatak, Okland és Gelence

Taksonyi búcsú

A hitben élő keresztények még el sem feledték a kis Jézus születését, az idővel dacoló utolsó nordmann fenyők még állnak a hűvösebb előszobákban, a húsvéti körmenet és a feltámadás után ránk váró ízes sonkák még a pácban áznak, a nyarat jelző pünkösdi ünnepkörnek pedig még se híre, se hamva, miközben már elkezdődik a szervezés és a gondolkodás, hiszen szinte kettévágva az esztendőt a nyár legnagyobb ünnepe Taksonyban a Búcsú – immár évszázadok óta.

Az idő szekerén ...
(cikkünk a 22. oldalon)

Krisztus fénye

A dunaharaszti és taksonyi katolikus egyházközségek
évente négyszer megjelenő folyóirata
XVII. évf. 3. sz. (64) ~ Szent István király ünnepe

* * *

Felelős kiadó: Láng András plébános, langandras46@freemail.hu
Plébánia telefonszáma: 06-24-518-990, *plébánia levélcíme:* 2335 Taksony Fő tér 1/b

Szerkesztési és tördelési munkálatok:
Koczka Tamásné Nagy Angela és Goia Marianna Zsófia
Dunaharaszti T/F 06-24-537-570; angelika@flynet.hu
www.plebi.hu; e-mail: luxchristi@flynet.hu

Nyomdai kivitelezés: DORIL Bt. Taksony

Fényképek: Farkas Miklós, Fekete Roland, Frankovits Ferenc, Gáll Sándor, Gintner Kinga, Helméczy Károly, Helméczy Richárd, Koczka Tamásné, Mura-Mészáros Dénes, Wágner Attila
Címlap: A dunaharaszti Szent István templom kapuzata feletti féldombormű